

ประติมากรรมสะสมบุญ เพื่อส่งเสริมการบริจาค ช่วยเหลือเด็กที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น,
กรุงเทพมหานคร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปะการออกแบบ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

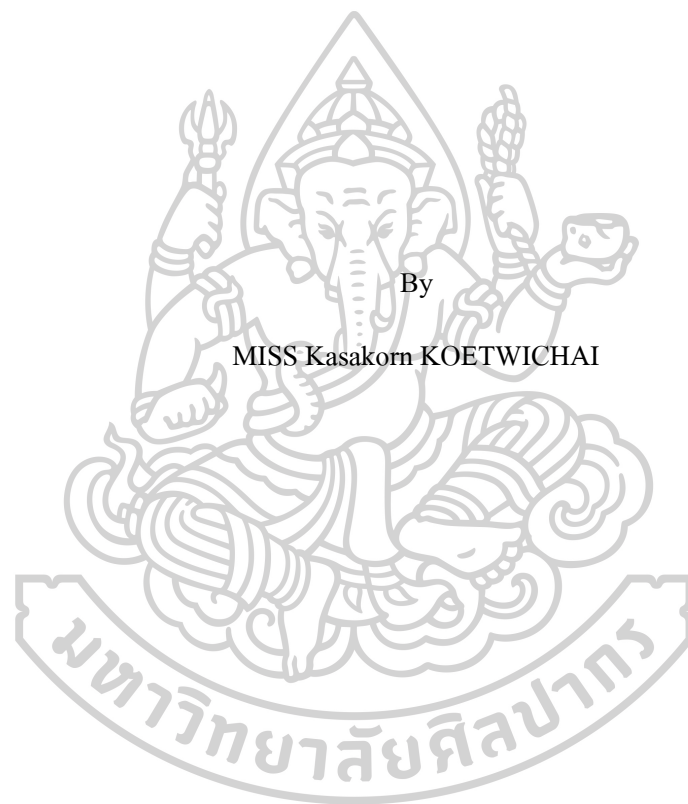
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประติมากรรมสะสมบุญ เพื่อส่งเสริมการบริจาค ช่วยเหลือเด็กที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น,
กรุงเทพมหานคร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปการออกแบบ แขน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

SCULPTURE OF MERIT ACCMULATION FOR PROMOTING DONATION FOR
CHILDREN IN BAAN NOKKAMIN FOUNDATION, BANGKOK

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts DESIGN ARTS
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2018
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

59156324 : ศิลปะการออกแบบ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : ประติมากรรมสะสมบุญ, เด็กที่ถูกทอดทิ้ง, เด็กเร่ร่อน, การบริจาค, มูลนิธิบ้านนกขมิ้น

นางสาว กษกร เกิดวิชัย: ประติมากรรมสะสมบุญ เพื่อส่งเสริมการบริจาค ช่วยเหลือเด็กที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ ปรีชา ปั่นกล้า

เด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน ล้วนมีความแตกต่าง แปลกแยก ทั้งทางร่างกายและจิตใจ พวกเขาไม่ได้อาศัยในสภาพแวดล้อมและครอบครัวที่ดี ไม่มีอาหารที่ถูกสุขลักษณะ และการศึกษาเหมือนเด็กคนอื่น ๆ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อเด็กและสังคมมากมาย ซึ่งมีปัญหาคล้ายคลึงกันกับชีวิตข้าพเจ้าในวัยเยาว์ ด้วยเหตุนี้จึงเกิดความรู้สึกสงสาร เห็นอกเห็นใจ ต้องการที่จะช่วยเหลือ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีเนื้อหาเพื่อสร้างสรรค์ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ จำนวน 3 ชิ้น ที่ได้แรงบันดาลใจจากปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน ได้แก่ ปัจจัย 4 การศึกษา และครอบครัว เพื่อถ่ายทอดแนวความคิดความแตกต่าง แปลกแยก โดยสอดแทรกความรู้สึก โศกเศร้าต่อความทรงจำในวัยเยาว์ของตนเอง ที่สามารถสะท้อนอารมณ์และกระตุ้นจิตใจ ที่จะส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือด้วยการบริจาค

การสร้างสรรค์ประติมากรรมสะสมบุญ จำนวน 40 ชิ้น เป็นต้นแบบเพื่อวัดผลจากการกระตุ้นจิตใจ โดยได้แรงบันดาลใจจากการบริจาคเงินตามความเชื่อทางศาสนาพุทธ และสอดแทรกสัญลักษณ์มูลนิธิบ้านนกขมิ้น และเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน เพื่อส่งเสริมการบริจาคเงิน ช่วยเหลือเด็กที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือเด็กในรูปแบบครอบครัวโดยเฉพาะ

จากการสร้างสรรค์ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ มีประสิทธิผลมากที่สุดกับประชากรวัยผู้ใหญ่ตอนต้น แสดงให้เห็นว่าปัญหาสังคมที่ต้องการการช่วยเหลือ และความรู้สึกสงสาร เห็นอกเห็นใจ เป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่สามารถสะท้อนอารมณ์และกระตุ้นจิตใจได้ และประติมากรรมสะสมบุญ มีประสิทธิผลมากที่สุดกับประชากรวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย แสดงให้เห็นว่าวัยที่สูงขึ้นและความเชื่อทางศาสนาพุทธ เป็นแรงจูงใจที่สำคัญในการส่งเสริมการบริจาค แต่ก็ไม่จำเป็นว่าต้องบริจาคกับองค์กรศาสนาเสมอไป

59156324 : Major DESIGN ARTS

Keyword : Sculpture of merit, Abandoned children, Homeless children, Donation, Baan Nokkamin Foundation

MISS KASAKORN KOETWICHAI : SCULPTURE OF MERIT ACCMULATION FOR PROMOTING DONATION FOR CHILDREN IN BAAN NOKKAMIN FOUNDATION, BANGKOK THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR PREECHA PUN-KLUM

Abandoned or homeless children who are physically and psychologically unhealthy as those children have not lived in a good family and environment, nutritional foods, and suitable education. This issue affects both children and society which are similar to my problems when I was a childhood. For this reason, a sense of pity and sympathy causes needs of helping.

This thesis focused the content of emotion-stimuli and soulful 3 pieces of sculptures. They were inspired from living of abandoned and homeless children - 4 living necessities, education, and family in order to depict thinking difference and alienation. Childhood despair was inserted in very own memory that stirred up ones' emotion and soul-stimulant. Because of this, many donated, and the total 40 pieces of merit sculptures were modeled to evaluate with the soul-stimulation which inspired from monetary donation based on Buddhism Belief. Also, the symbol of Baan Nokkamin Foundation and abandoned and homeless children was added to promote fundraising in order to help Baan Nokkamin Foundation that is an organization raising these children like a family.

From the design of creation of emotion-stirring and soul-stimulant sculptors, it worked most effectively with early elderly. Thus, it reflected that the society needed help and a sense of pity and sympathy as the main inspiration to stir and stimulate ones' emotion and soul. This merit collecting sculptor is the most effective with the late elderly meaning that the elder age and religion are the main inspiration in fundraising despite the fact it does not require to be non-religion organizations.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับการออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรม เพื่อส่งเสริมการบริจาค ช่วยเหลือเด็กที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จลุล่วงไม่ได้เลยหากขาดความรัก ความอบอุ่น จากครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งมารดาของข้าพเจ้า จึงขอขอบพระคุณ นางสาวนิตยา เกิดวิชัย ที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนอย่างเต็มที่ เป็นกำลังใจและแรงผลักดันที่สำคัญที่สุดให้ข้าพเจ้ามีแรงบันดาลใจในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้อย่างไม่ย่อท้อ

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ปรีชา ปั่นเกล้า อาจารย์ที่ปรึกษา ที่คอยชี้แนะแนวทางที่ถูกต้อง ขยายโลกทัศน์ทางการออกแบบและศิลปะแขนงต่าง ๆ ผลักดันให้ข้าพเจ้ามีความมุ่งมั่นในการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วง อีกทั้งยังเมตตา กรุณา กับข้าพเจ้าเสมอมา และขอขอบพระคุณ อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปะการออกแบบทุกท่าน ที่ถ่ายทอดสาระวิชาความรู้และข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์ต่อข้าพเจ้าเสมอมา

ขอขอบพระคุณ ครูอ๊อด นายสุรชัย สุขเขียวอ่อน ผู้อำนวยการมูลนิธิบ้านนกขมิ้น ที่แบ่งปันเรื่องราวจากประสบการณ์ของตนเองอันเป็นประโยชน์ ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุ ผลกระทบ และวิธีการแก้ไขปัญหาเด็กด้อยโอกาสอย่างครบถ้วน ขอขอบคุณเด็ก ๆ และเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร ที่อำนวยความสะดวกในการลงพื้นที่และให้ข้อมูลอย่างครบถ้วน

ขอขอบพระคุณ ลุงบุญ นายสมบุญ เนื่องจากฉิม ประชานชุมชนวัดอมรทาศิการาม, กรุงเทพมหานคร ที่อำนวยความสะดวกในการลงพื้นที่และร่วมกิจกรรมแสดงผลงานออกแบบสร้างสรรค์ สุดท้ายนี้ขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ หลักสูตรศิลปะการออกแบบ ที่ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และได้มีประสบการณ์ที่ดีร่วมกันตลอดมาในระยะเวลาที่ศึกษา ที่มหาวิทยาลัยศิลปากร

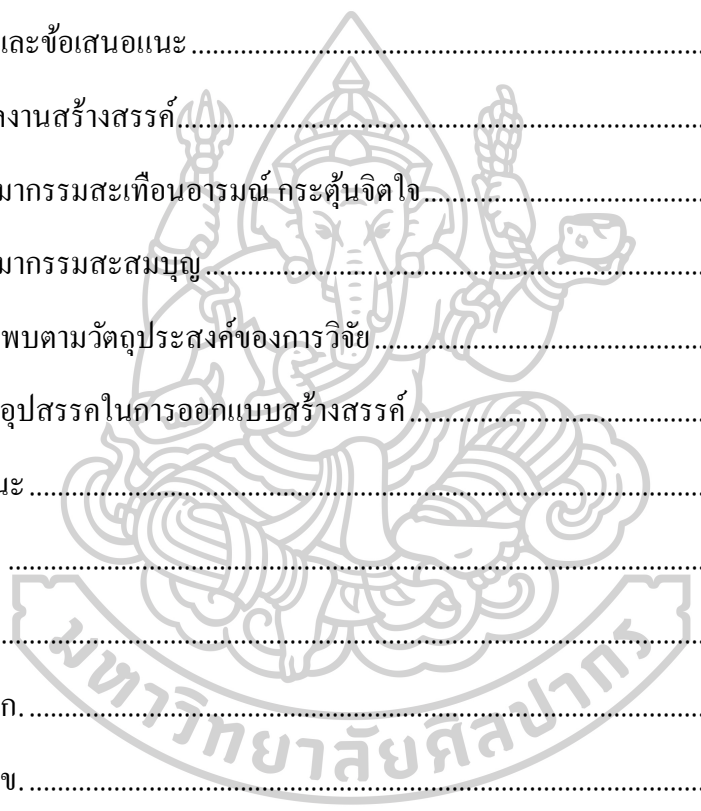
กษกร เกิดวิชัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
สมมติฐานของการศึกษา.....	4
ขอบเขตการศึกษา.....	4
นิยามศัพท์.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2	6
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาส	6
เด็กด้อยโอกาส (Disadvantaged children)	6
เด็กที่ถูกทอดทิ้ง (Abandoned children).....	8
เด็กเร่ร่อน (Homeless children).....	10
ประวัติความเป็นมาของมูลนิธิบ้านนกขมิ้น.....	13

ข้อมูลเกี่ยวกับการบริจาค	18
บริจาค (Donation)	18
ทาน (Giving alms)	19
บทความเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจบริจาคของคนไทย”	20
ข้อมูลด้านการสร้างสรรค์ผลงาน	22
ทัศนศิลป์ (Visual arts)	22
ประติมากรรม (Sculpture)	22
การศึกษาผลงานประติมากรรมที่มีแนวคิดใกล้เคียง	23
บทที่ 3	24
วิธีดำเนินการวิจัย	24
กำหนดปัญหาของงานวิจัย	24
เลือกรูปแบบของงานวิจัย	25
การกำหนดกลุ่มประชากร	25
ประชากร	25
กลุ่มตัวอย่าง	25
สร้างเครื่องมือการเก็บข้อมูล	26
กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1	26
กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2	28
วิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวม	33
การออกแบบสร้างสรรค์	35
ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ	35
ประติมากรรมสะสมบุญ	40
บทที่ 4	44
การพัฒนาและผลงานออกแบบสร้างสรรค์	44

แนวทางการออกแบบ	45
กระบวนการออกแบบ	45
การออกแบบสร้างสรรค์	46
การออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ	46
การออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะสมบุญ	76
บทที่ 5	94
สรุปอภิปรายและข้อเสนอแนะ	94
อภิปรายผลงานสร้างสรรค์	94
ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ	94
ประติมากรรมสะสมบุญ	96
สรุปข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย	96
ปัญหาและอุปสรรคในการออกแบบสร้างสรรค์	106
ข้อเสนอแนะ	107
รายการอ้างอิง	110
ภาคผนวก	113
ภาคผนวก ก	114
ภาคผนวก ข	118
ประวัติผู้เขียน	122

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 การศึกษาเด็กวัยเรียน (School age) ช่วงอายุ 6-12 ปี.....	38
ตารางที่ 2 ความงามในองค์ประกอบศิลป์ ของประติมากรรม “ปัจจัย 4”.....	54
ตารางที่ 3 ความงามในองค์ประกอบศิลป์ ของประติมากรรม “การศึกษา”	66
ตารางที่ 4 ความงามในองค์ประกอบศิลป์ ของประติมากรรม “ครอบครัว”	72
ตารางที่ 5 การประเมินผลงานการออกแบบประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 1	80
ตารางที่ 6 การประเมินงบประมาณการออกแบบประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 1	81
ตารางที่ 7 การประเมินผลงานการออกแบบประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 2	83
ตารางที่ 8 การประเมินงบประมาณการออกแบบประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 2	84
ตารางที่ 9 การประเมินผลงานการออกแบบประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 3	90
ตารางที่ 10 การประเมินงบประมาณการออกแบบประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 3	90

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 กษกร เกิดวิชัย สมัยประถมศึกษาปีที่ 4.....	2
ภาพที่ 2 มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร	3
ภาพที่ 3 ตัวอย่างเด็กค้อย โอกาส ที่มูลนิธิเด็ก, นครปฐม.....	8
ภาพที่ 4 ตัวอย่างเด็กเร่ร่อน ที่อาศัยอยู่ใต้สะพานพระพุทธยอดฟ้า, กรุงเทพมหานคร	11
ภาพที่ 5 ตัวอย่างเด็กเร่ร่อน ที่อาศัยอยู่สถานีรถไฟหัวลำโพง, กรุงเทพมหานคร	11
ภาพที่ 6 ครูอ้อค สุรัชย์ สุขเขียวอ่อน ผู้อำนวยการมูลนิธิบ้านนกขมิ้น.....	14
ภาพที่ 7 ตัวอย่างการจำลองครอบครัวใหม่ ที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น	15
ภาพที่ 8 ตัวอย่างเด็กค้อย โอกาส ที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น	15
ภาพที่ 9 ตัวอย่างการเข้าร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ	16
ภาพที่ 10 ตัวอย่างผู้บริจาคและการกระจายการรับบริจาค.....	17
ภาพที่ 11 แผนที่การเดินทางมูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร	18
ภาพที่ 12 ผลงานประติมากรรม “ลานบุญ-ลานกรรม” โดย อนุพงษ์ จันทร	23
ภาพที่ 13 ตัวอย่างบ้านเด็กชาย ของมูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร.....	27
ภาพที่ 14 ผลการศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริจาคชุดที่ 1	29
ภาพที่ 15 ผลการศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริจาคชุดที่ 2	31
ภาพที่ 16 การวิเคราะห์แบบ Circle diagram.....	33
ภาพที่ 17 คำสำคัญของผลงานประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ	34
ภาพที่ 18 คำสำคัญของผลงานประติมากรรมสะสมบุญ (1)	34
ภาพที่ 19 ตัวอย่างถาดหลุม รูปแบบ 4 หลุม.....	35
ภาพที่ 20 ตัวอย่างผู้รับบริจาค ที่วัดบัวขวัญ พระอารามหลวง, นนทบุรี	40
ภาพที่ 21 ตัวอย่างผู้รับบริจาคอัตโนมัติ ที่วัดบัวขวัญ พระอารามหลวง, นนทบุรี	41

ภาพที่ 22 ตัวอย่างตู้รับบริจาคความหมายมงคล ที่วัดบัวขวัญ พระอารามหลวง, นนทบุรี	41
ภาพที่ 23 ตัวอย่างตู้รับบริจาคที่แสดกน Qr code ที่วัดบัวขวัญ พระอารามหลวง, นนทบุรี	42
ภาพที่ 24 ตัวอย่างการจัดเตรียมสินค้าหรือบริการ ที่วัดบัวขวัญ พระอารามหลวง, นนทบุรี.....	42
ภาพที่ 25 คำสำคัญของผลงานประติมากรรมสะสมบุญ (2)	43
ภาพที่ 26 สัญลักษณ์ของมูลนิธิบ้านนกขมิ้น	43
ภาพที่ 27 กระบวนการออกแบบ	45
ภาพที่ 28 แนวความคิดการออกแบบประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “ปัจจัย 4”	47
ภาพที่ 29 การแสดงส่วนประกอบของข้าวเปลือก	47
ภาพที่ 30 การแสดงส่วนประกอบของข้าวกล้องและข้าวสาร.....	48
ภาพที่ 31แบบจำลองการออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรม “ปัจจัย 4” (1).....	48
ภาพที่ 32 แบบจำลองการออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรม “ปัจจัย 4” (2).....	49
ภาพที่ 33 การขึ้นรูปผลงานประติมากรรม “ปัจจัย 4” (1)	49
ภาพที่ 34 การขึ้นรูปผลงานประติมากรรม “ปัจจัย 4” (2)	50
ภาพที่ 35 การขึ้นรูปผลงานประติมากรรม “ปัจจัย 4” (3)	50
ภาพที่ 36 การขึ้นรูปผลงานประติมากรรม “ปัจจัย 4” (4)	51
ภาพที่ 37 การขึ้นรูปผลงานประติมากรรม “ปัจจัย 4” (5)	51
ภาพที่ 38 การขึ้นรูปผลงานประติมากรรม “ปัจจัย 4” (6)	52
ภาพที่ 39 ผลงานประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “ปัจจัย 4” (1)	52
ภาพที่ 40 ผลงานประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “ปัจจัย 4” (2)	53
ภาพที่ 41 ผลงานประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “ปัจจัย 4” (3)	53
ภาพที่ 42 แนวความคิดการออกแบบประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “การศึกษา”	55
ภาพที่ 43 แบบจำลองการออกแบบประติมากรรม “การศึกษา” (1)	56
ภาพที่ 44 แบบจำลองการออกแบบประติมากรรม “การศึกษา” (2)	56
ภาพที่ 45 การเขียนหนังสือของเด็กวัยเรียนอายุ 8 ปี (1-4).....	57

ภาพที่ 46 การเขียนหนังสือของเด็กวัยเรียนอายุ 8 ปี (5-8).....	58
ภาพที่ 47 การเขียนหนังสือของเด็กวัยเรียน อายุ 9 ปี (1-4).....	59
ภาพที่ 48 การเขียนหนังสือของเด็กวัยเรียน อายุ 10 ปี (1-4).....	60
ภาพที่ 49 การเขียนหนังสือของเด็กวัยเรียน อายุ 11 ปี (1-2).....	61
ภาพที่ 50 การเขียนหนังสือของเด็กวัยเรียน อายุ 12 ปี (1-2).....	61
ภาพที่ 51 ตัวอย่างการทดลองการทำสึบนโลหะ ประติมากรรม “การศึกษา” (1)	62
ภาพที่ 52 ตัวอย่างการทดลองการทำสึบนโลหะ ประติมากรรม “การศึกษา” (2)	63
ภาพที่ 53 ผลงานประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “การศึกษา” (1-2).....	63
ภาพที่ 54 ผลงานประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “การศึกษา” (3-4).....	64
ภาพที่ 55 ผลงานประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “การศึกษา” (5-6).....	64
ภาพที่ 56 ผลงานประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “การศึกษา” (7-8).....	65
ภาพที่ 57 ผลงานประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “การศึกษา” (9).....	65
ภาพที่ 58 แนวความคิดการออกแบบประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “ครอบครัว”	67
ภาพที่ 59 ตัวอย่างรูปทรงจุกนมหลอก.....	68
ภาพที่ 60 การขึ้นรูปผลงานประติมากรรม “ครอบครัว”	69
ภาพที่ 61 ผลงานประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “ครอบครัว” (1)	70
ภาพที่ 62 ผลงานประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “ครอบครัว” (2)	70
ภาพที่ 63 ผลงานประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “ครอบครัว” (3)	71
ภาพที่ 64 ผลงานประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “ครอบครัว” (4)	71
ภาพที่ 65 คำสำคัญของผลงานประติมากรรม แนวความคิดตั้งต้น (1).....	73
ภาพที่ 66 คำสำคัญของผลงานประติมากรรม แนวความคิดตั้งต้น (2).....	73
ภาพที่ 67 ผลงานประติมากรรม ในแนวความคิดตั้งต้น.....	74
ภาพที่ 68 ผลงานประติมากรรม “ปัจจัย 4” ในแนวความคิดตั้งต้น	75
ภาพที่ 69 ผลงานประติมากรรม “การศึกษา” ในแนวความคิดตั้งต้น	75

ภาพที่ 70 แนวความคิดการออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะสมบุญ.....	76
ภาพที่ 71 ตัวอย่างตู้รับบริจาคเงิน ที่วัดเขาหลักชัย, นครสวรรค์.....	78
ภาพที่ 72 ถุงเงินถุงทอง	78
ภาพที่ 73 นกขมิ้น	79
ภาพที่ 74 การออกแบบสร้างสรรค์และวิเคราะห์ประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 1	79
ภาพที่ 75 ผลงานประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 1	80
ภาพที่ 76 การออกแบบสร้างสรรค์และวิเคราะห์ประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 2 (1)	81
ภาพที่ 77 การออกแบบสร้างสรรค์และวิเคราะห์ประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 2 (2)	82
ภาพที่ 78 ผลงานประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 2 (1)	82
ภาพที่ 79 ผลงานออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 2 (2).....	83
ภาพที่ 80 ลวดลาย Qr code, Barcode.....	85
ภาพที่ 81 ลวดลายผลงานประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 3 (1).....	85
ภาพที่ 82 ลวดลายผลงานประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 3 (2).....	85
ภาพที่ 83 ลวดลายผลงานประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 3 (3).....	86
ภาพที่ 84 การตัดเย็บผลงานประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 3 (1)	86
ภาพที่ 85 การตัดเย็บผลงานประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 3 (2)	87
ภาพที่ 86 การหล่อขึ้นรูปฝาหยอดเงิน.....	87
ภาพที่ 87 ผลงานประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 3 (1)	88
ภาพที่ 88 ผลงานประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 3 (2)	89
ภาพที่ 89 ผลงานประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 4.....	91
ภาพที่ 90 การจัดกิจกรรมแสดงผลงานออกแบบสร้างสรรค์	92
ภาพที่ 91 บรรยากาศการจัดแสดงผลงานออกแบบสร้างสรรค์.....	93
ภาพที่ 92 ผลประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 1 (1)	98
ภาพที่ 93 ผลประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 1 (2)	99

ภาพที่ 94 ผลประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 1 (3)	99
ภาพที่ 95 ผลประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 1 (4)	100
ภาพที่ 96 ผลประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 1 (5)	100
ภาพที่ 97 ผลประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 1 (6)	101
ภาพที่ 98 ผลประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 2 (1)	102
ภาพที่ 99 ผลประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 2 (2)	102
ภาพที่ 100 ผลประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 2 (3)	103
ภาพที่ 101 ผลประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 2 (4)	103
ภาพที่ 102 ผลประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 2 (5)	104
ภาพที่ 103 ผลประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 2 (6)	104

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

สืบเนื่องจากการสังเกตการณ์ตนเองและคนรอบข้างที่มีพฤติกรรมการใช้เหรียญ 25 สตางค์ เหรียญ 50 สตางค์ เหรียญ 1 บาท และเหรียญ 2 บาท จำนวนน้อย โดยสาเหตุหลักมาจากเหรียญเหล่านี้มีมูลค่าต่ำ มีน้ำหนักมากกว่าธนบัตร ซึ่งสินค้าและบริการในปัจจุบันมีราคาสูงขึ้นเรื่อย ๆ จึงมีโอกาสนำเหรียญไปใช้เหรียญน้อยลงและไม่สะดวกในการพกพา ส่งผลให้เหรียญเหล่านี้ถูกนำไปหมุนเวียนเงินในเศรษฐกิจไทยน้อยลง จนกลายเป็นเศษเหรียญที่ประชากรส่วนใหญ่ลดคุณค่า ด้วยการนำไปใช้ประโยชน์อย่างไม่เหมาะสม เช่น การสะสมเหรียญเพื่อรวบรวมให้ได้จำนวนมากแล้วนำไปแลกเปลี่ยนเป็นธนบัตร หลงลืม วางเรียงราย หรือทิ้งขว้าง เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงมีความสนใจที่จะหาแนวทางที่เหมาะสมในการเพิ่มคุณค่าและประโยชน์ให้กับเศษเหรียญ ด้วยวิธีการแบ่งปัน การให้ผู้คนที่ต้องการมากกว่า

ข้าพเจ้าจึงระลึกถึงความทรงจำในวัยเยาว์ สมัยประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ต้องโยกย้ายและต้องปรับตัวให้เข้ากับสังคมของโรงเรียนใหม่ โดยช่วงแรกข้าพเจ้าถูกมองเป็นตัวประหลาดในสายตาคนอื่น ๆ จนถูกล้อเลียนด้วยการตั้งฉายาว่าซาไก เพราะมีลักษณะเด่นคือ ผมหยิก ผิวคล้ำ และฟันเหยิน เป็นต้น ทำให้เกิดความรู้สึกโศกเศร้า ไม่มีความสุขในตลอดระยะเวลา 3 ปี ในการศึกษาช่วงประถมศึกษาตอนปลาย เพราะทุกคนได้ตัดสินใจว่าข้าพเจ้าแตกต่าง แปลกแยกไปเรียบร้อยแล้ว ด้วยความรัก ความอบอุ่น จากครอบครัวได้เติมเต็มพลังในการศึกษาให้ผ่านพ้นวิกฤตในช่วงนั้นมาได้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยเหตุนี้จึงเห็นความสำคัญของเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน เพราะเด็กเหล่านี้ล้วนมีความแตกต่าง แปลกแยก ทั้งทางร่างกายและจิตใจ แต่พวกเขาไม่ได้อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมและครอบครัวที่ดี ขาดความรัก ความอบอุ่น ไม่มีอาหารที่ถูกสุขลักษณะ และการศึกษาที่ดีเหมือนเด็กคนอื่น ๆ ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อเด็กและสังคมมากมาย เช่น เด็กไม่เห็นคุณค่าของตนเอง ถูกล้อเลียน ถูกดูเหยียดหยาม และไม่สามารถเข้าสังคมใหญ่ได้ เมื่อเติบโตหรืออายุครบ 18 ปี (ตามกฎหมายของสิทธิเด็ก) ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่มีแนวโน้มผิดต่อการกระทำผิดกฎหมาย ขาดการศึกษา เพราะไม่มีโอกาสเข้าเรียนหนังสือ หรือเรียนไม่จบการศึกษาภาคบังคับ เกิดแรงงานเด็กอย่างไม่เป็นธรรมและผิดกฎหมายคุ้มครองแรงงาน เด็กไม่สามารถเข้าถึงบริการของรัฐ และสิทธิที่ควรจะได้รับ สร้างภาระและค่าใช้จ่ายต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบเป็นอย่างมาก สังคมเกิดความไม่เป็นระเบียบจากปัญหาที่เกิดขึ้นหากไม่มีการดูแลและแก้ไขปัญหายังอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

โดยสาเหตุหลักของปัญหา มักเกิดจากความรัก ความอบอุ่น ของครอบครัวที่เกิดจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจและไม่พร้อมในการมีบุตร

ภาพที่ 1 กชกร เกศวิชัย สมัยประถมศึกษาปีที่ 4

ภาพ โดย: กชกร เกศวิชัย (2546)

จากการสำรวจข้อมูลพบว่ามีแนวทางการแก้ไขปัญหาเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน ที่ได้รับความนิยมนที่สุดสำหรับบุคคลทั่วไป คือการบริจาคเงินให้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบ ที่มีความถนัดในการช่วยเหลือเด็กโดยเฉพาะ ข้าพเจ้าจึงมีความสนใจมูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นหน่วยงานเอกชนที่ให้การอุปการะช่วยเหลือเด็กกำพร้า เด็กเร่ร่อน เด็กด้อยโอกาส คนชรา และบำบัดผู้ติดยาเสพติด ด้วยการพัฒนา เปลี่ยนแปลง และเสริมสร้างความแข็งแกร่งด้านจิตใจเป็นสิ่งสำคัญ อีกทั้งมูลนิธิบ้านนกขมิ้น ได้ให้ความสำคัญกับคำว่าสถาบันครอบครัวเป็นอย่างยิ่ง เพราะครอบครัวเป็นตัวแปรสำคัญที่นำมาซึ่งปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับเด็ก ดังนั้นการดูแลเด็กในมูลนิธิบ้านนกขมิ้นจึงเป็นการดูแลในรูปแบบของครอบครัว ด้วยการจำลองครอบครัวใหม่ ให้กับเด็ก มีเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิบ้านนกขมิ้นที่เป็นคู่สามีภรรยากันจริง ๆ ทำหน้าที่เป็นบิดามารดาให้กับเด็ก ๆ ในแต่ละครอบครัว

ภาพที่ 2 มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร

ที่มา: <https://www.sanook.com/men/8513> (ออนไลน์) 2558

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้น ข้าพเจ้ามีความสนใจที่จะออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมในแนวความคิดความแตกต่าง แปลกแยก ของเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน ที่สามารถสะท้อนอารมณ์และกระตุ้นจิตใจ ที่จะส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือด้วยการบริจาคเงิน ในรูปแบบสะสม เก็บออมทีละเล็กทีละน้อย เพื่อเด็กที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร ด้วยเหตุนี้จึงต้องศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุ ผลกระทบ และวิธีการแก้ไขปัญหาเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน และข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจบริจาคของคนไทย ซึ่งเงินทุกบาททุกสตางค์ของประชากรทุก ๆ ท่าน จะมีส่วนช่วยให้สถานสงเคราะห์มีเงินทุนเพิ่มขึ้น มีค่าใช้จ่ายที่น้อยลง ในการนำไปใช้พัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับเด็กได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาสาเหตุ ผลกระทบ และวิธีการแก้ไขปัญหาเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน เพื่อออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมในแนวความคิดความแตกต่าง แปลกแยก ที่สามารถสะท้อนอารมณ์และกระตุ้นจิตใจ ที่จะส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือด้วยการบริจาค
2. ศึกษาข้อมูลพฤติกรรมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการบริจาคของคนไทย วัยผู้ใหญ่ ที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร เพื่อออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรม ที่ส่งเสริมการบริจาคเงิน ช่วยเหลือเด็กที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการศึกษา

ประติมากรรมสามารถสะท้อนอารมณ์และกระตุ้นจิตใจ ที่จะส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือ ด้วยการส่งเสริมการบริจาคเงินของคนไทย วัยผู้ใหญ่ ที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร เพื่อเด็กที่มูลนิธิ บ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตการศึกษา

การออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะสมบุญ เพื่อส่งเสริมการบริจาค ช่วยเหลือเด็กที่ มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ จึงได้กำหนดขอบเขต การศึกษาไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านการลงพื้นที่เก็บข้อมูล
 - 1.1 มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา และวิธีการแก้ไขที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น
 - 1.2 กรุงเทพมหานคร ศึกษาข้อมูลพฤติกรรมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ในการบริจาคของคนไทย วัยผู้ใหญ่ และศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุ ผลกระทบ และวิธีการ แก้ไขปัญหาเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน
2. ขอบเขตด้านการออกแบบสร้างสรรค์
ศึกษากระบวนการถ่ายทอดผลงานด้วยศิลปะ ในรูปแบบผลงานประติมากรรม
3. ขอบเขตด้านประชากร
 - 3.1 กลุ่มที่ 1 เด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน ที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร
 - 3.2 กลุ่มที่ 2 คนไทย วัยผู้ใหญ่ (อายุตั้งแต่ 21 - 60 ปี) ที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร
4. ขอบเขตด้านพื้นที่
มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร
5. ขอบเขตด้านระยะเวลา
ช่วงเวลาที่ศึกษา คือเดือนตุลาคม 2560 - เดือนพฤศจิกายน 2561
6. ขอบเขตด้านตัวแปร
 - 6.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร
 - 6.2 ตัวแปรควบคุม ได้แก่ การสะท้อนอารมณ์และกระตุ้นจิตใจด้วยประติมากรรม
 - 6.3 ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริจาคเงิน

นิยามศัพท์

1. ประติมากรรมสะสมบุญ หมายถึง ผลงานศิลปะที่แสดงออกด้วยการสร้างรูปทรง 3 มิติ มีปริมาตร มีน้ำหนัก ที่ส่งเสริมการบริจาคเงิน ช่วยเหลือเด็กที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร ในรูปแบบสะสม เก็บออมทีละเล็กทีละน้อย

2. ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ หมายถึง ผลงานศิลปะที่แสดงออกด้วยการสร้างรูปทรง 3 มิติ มีปริมาตร มีน้ำหนัก ที่สามารถสะท้อนอารมณ์และกระตุ้นจิตใจ ที่จะส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือด้วยการบริจาค

3. เด็กที่ถูกทอดทิ้ง หมายถึง เด็กที่มีบิดามารดาขาดความพร้อมในการมีบุตร บิดามารดาหย่าร้าง ครอบครัวมีฐานะยากจน เด็กที่มีความบกพร่อง หรือพิการ เป็นต้น ที่ถูกทอดทิ้ง หรือคุมขังให้ใช้ชีวิตอยู่อย่างโดดเดี่ยว ลำพัง

4. เด็กเร่ร่อน หมายถึง เด็กที่หลุดออกมาจากครอบครัว ส่วนใหญ่จะเป็นเด็กที่ได้รับแรงผลักดันอย่างรุนแรงจากปัญหาครอบครัว หรือปัญหาจากตัวเด็ก จนเด็ก ๆ ทนรับสภาพเหล่านี้ไม่ไหว จึงหนีออกจากบ้านมาเร่ร่อนเพื่อความอยู่รอดของตัวเอง

5. เศษเหรียญ หมายถึง เหรียญกษาปณ์มูลค่าต่ำ ที่ผลิตและแจกจ่ายโดยรัฐบาล ถูกใช้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจไทยน้อยลง ได้แก่ เหรียญ 25 สตางค์ เหรียญ 50 สตางค์ เหรียญ 1 บาท และเหรียญ 2 บาท

6. สะท้อนอารมณ์ หมายถึง มีจิตใจหวนไหว เพราะมีสิ่งมากระทบความรู้สึกทำให้รู้สึกโศกเศร้า

7. กระตุ้นจิตใจ หมายถึง เร่งเร้าอารมณ์และความรู้สึก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร ได้รับการบริจาคเงิน ช่วยเหลือเด็กด้วยโอกาสมากยิ่งขึ้น

2. คนไทย วัยผู้ใหญ่ ที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร ตระหนักถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน แล้วเกิดการป้องกันและแก้ไขมากยิ่งขึ้น

3. เศษเหรียญถูกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและหมุนเวียนเงินในระบบเศรษฐกิจไทยมากยิ่งขึ้น

4. ผลงานออกแบบสร้างสรรค์เป็นแนวทางให้กับผู้ที่สนใจต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะสมบุญ เพื่อส่งเสริมการบริจาค ช่วยเหลือเด็กที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานและสนับสนุนแนวทางการออกแบบ โดยแบ่งเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน
 - 1.1 ศึกษาสาเหตุ ผลกระทบ และวิธีการแก้ไขปัญหาเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน
 - 1.2 ศึกษาประวัติความเป็นมาและวิธีการแก้ไข ของมูลนิธิบ้านนกขมิ้น
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการบริจาค
 - 2.1 ศึกษาความหมายของการบริจาค
 - 2.2 ศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการบริจาคของคนไทย วัยผู้ใหญ่ ที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร
3. ข้อมูลด้านการออกแบบสร้างสรรค์ผลงาน

ศึกษากระบวนการถ่ายทอดผลงานด้วยศิลปะ ในรูปแบบผลงานประติมากรรม

ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาส

ศึกษาสาเหตุ ผลกระทบ และวิธีการแก้ไขปัญหาเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน

เด็กด้อยโอกาส (Disadvantaged children)

เด็กด้อยโอกาส (woralakblog, 2556) แบ่งออกโดยกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

1. เด็กที่ถูกบังคับให้ขายแรงงาน หมายถึง เด็กที่ถูกบังคับให้ทำงานหารายได้ด้วยวิธีการขายแรงงานก่อนวัยอันสมควร ถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้าง จนไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาหรือการพัฒนาให้เติบโตตามหลักพัฒนาการอันเหมาะสมกับวัย
2. เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศ หมายถึง เด็กที่มีความสมัครใจ ถูกบังคับ ล่อลวงให้ขายบริการทางเพศ หรือถูกชักจูงให้ต้องตกอยู่ในสภาพเสี่ยงต่อการประกอบอาชีพขายบริการทางเพศ
3. เด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กกำพร้า หมายถึง เด็กที่มารดาคลอดทิ้งไว้ในโรงพยาบาลหรือตามสถานที่ต่าง ๆ เด็กที่บิดามารดาปล่อยทิ้งไว้ให้มีชีวิตอยู่อย่างโดดเดี่ยว ลำพัง หรืออยู่กับบุคคลอื่น หรือเด็กที่ขาดผู้อุปการะเลี้ยงดู อันเนื่องมาจากสาเหตุอื่น ๆ

4. เด็กเร่ร่อน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หมายถึง เด็กที่หลุดออกมาจากครอบครัว เพราะบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ไม่สามารถเลี้ยงดูได้ เด็กจึงต้องเร่ร่อนไปในที่ต่าง ๆ หรือเด็กที่มีพฤติกรรมใช้ชีวิตเร่ร่อน จนน่าจะเกิดอันตรายต่อสวัสดิภาพของตน
5. เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ หมายถึง เด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศทางร่างกายหรือทางจิตใจ ชีวิตอยู่อย่างไม่เป็นสุขและหวาดกลัว เนื่องจากถูกทำร้ายทารุณ ถูกบีบบังคับ หรือกดขี่ จากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง
6. เด็กยากจน หมายถึง เด็กซึ่งเป็นบุตรหลานของคนยากจน ที่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยไม่เกิน 20,000 บาท / ปี ขาดแคลนปัจจัยพื้นฐาน มีชีวิตอยู่อย่างลำบาก เด็กในแหล่งชุมชนแออัด หรือเด็กจากครอบครัวที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารห่างไกล ที่ขาดโอกาส จะได้รับการศึกษาหรือบริการอื่น ๆ
7. เด็กในชนกลุ่มน้อย หมายถึง เด็กที่เป็นบุตรหลานของบุคคลที่มีวัฒนธรรมแตกต่างจากประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศ มีชีวิตอยู่อย่างลำบากและมีปัญหาเกี่ยวกับการถือสัญชาติ ส่งผลให้ไม่มีโอกาสได้รับการศึกษา
8. เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด หมายถึง เด็กที่ติดสารระเหยหรือเด็กกลุ่มเสี่ยงต่อการชักนำไปประพฤตินั้นไม่เหมาะสม เกี่ยวข้องกับกลุ่มมิจฉาชีพ เป็นเด็กด้อยโอกาสที่มีแนวโน้มสูงต่อการก่อปัญหาในสังคม
9. เด็กที่เป็นโรคเอดส์ โรคติดต่อร้ายแรงที่สังคมรังเกียจ หมายถึง เด็กที่ติดเชื้อเอดส์หรือมีบิดามารดาเจ็บป่วยด้วยโรคเอดส์ เป็นเด็กที่ถูกสังคมรังเกียจ ส่งผลให้เด็กไม่สามารถเข้ารับการศึกษารับบริการอื่น ๆ ร่วมกับเด็กปกติทั่วไปได้
10. เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หมายถึง เด็กที่กระทำผิดแล้วถูกควบคุมตามกฎหมาย รวมถึงการตั้งครุฑ์โดยไม่พึงประสงค์ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น การทำแท้ง การฆ่าตัวตาย หรือการทอดทิ้งทารก เป็นต้น

ภาพที่ 3 ตัวอย่างเด็กด้อยโอกาส ที่มูลนิธิเด็ก, นครปฐม

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2560)

เด็กที่ถูกทอดทิ้ง (Abandoned children)

ศึกษาสาเหตุ ผลกระทบ และวิธีการแก้ไขปัญหาเด็กที่ถูกทอดทิ้ง (นิชชา บุรณสงฆ์, 2558)
(วัลลภ ตังคณานูรักษ์, 2535)

สาเหตุของปัญหา

1. ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องของการมีบุตร ส่วนใหญ่มักเกิดจากบิดามารดาที่เป็นวัยรุ่น ที่ยังไม่สำเร็จการศึกษา มักเข้าใจเพียงผิวเผินว่าเมื่อมีบุตรแล้วจะสามารถเลี้ยงดูบุตรได้ แต่ในความเป็นจริงไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากปัจจัยหลาย ๆ อย่างยังขาดความพร้อม เช่น ความรู้ความเข้าใจในการมีครอบครัว ฐานะทางการเงิน หรือยังต้องศึกษาต่อ เป็นต้น

2. ปัญหาครอบครัว ถือว่าเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง เช่น บิดามารดาหย่าร้าง หรือการใช้ความรุนแรง เป็นต้น และจากสถิติการหย่าร้างที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ เป็นอีกปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เด็กถูกทอดทิ้ง เนื่องจากการหย่าร้างทำให้ต้องเลี้ยงดูบุตรเพียงคนเดียว ซึ่งอาจทำให้เกิดความลำบาก เพราะไม่มีเงินและไม่มีเวลาดูแลเด็ก

3. ครอบครัวมีฐานะยากจน

4. การตั้งครรถ์โดยไม่พึงประสงค์ เช่น ผู้หญิงที่ถูกข่มขืน จึงไม่ต้องการมีบุตรและไม่สามารถเลี้ยงดูบุตรได้

5. เด็กที่มีความบกพร่องหรือพิการ บิดามารดาบางรายเมื่อเห็นว่าเด็กมีความบกพร่องหรือพิการ จะไม่ต้องการเลี้ยงดูเพราะคิดว่าต้องเป็นภาระให้กับตนเอง ต้องใช้จ่ายในการดูแลมากกว่าเด็กปกติ เช่น ค่าดูแลรักษาพยาบาล ค่าอุปกรณ์ต่าง ๆ หรือต้องมีเวลาในเลี้ยงดูเด็ก เป็นต้น

ผลกระทบต่อเด็ก

1. เด็กจะเกิดปัญหาการไม่เห็นคุณค่าของตนเอง คิดยาเสพติด ติดเชื้อเอดส์ หรือมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม มีครอบครัวตั้งแต่อายุน้อย ซึ่งยังไม่มีความพร้อมด้านวุฒิภาวะทางอารมณ์ และความสามารถในการเลี้ยงดูบุตรได้ ส่งผลให้มีการทำแท้ง การทอดทิ้งเด็ก รวมถึงการใช้ความรุนแรงในครอบครัวตามมา กลายเป็นวงจรของปัญหาที่ไม่สิ้นสุด
2. เด็กต้องออกหางาน นำมาซึ่งปัญหาเด็กถูกบังคับให้ขายแรงงาน ทำให้เด็กถูกละเมิดสิทธิทารุณกรรม รวมถึงเกิดกระบวนการล่อลวงและค้าเด็กเพื่อค้าประเวณี ที่มีรูปแบบซับซ้อนมากขึ้น จึงมีเด็กขายบริการทางเพศด้วยความสมัครใจและมีอายุน้อยลงมากยิ่งขึ้น
3. เด็กไม่สามารถเข้าถึงบริการของรัฐและสิทธิที่ควรจะได้รับ โดยเริ่มตั้งแต่คลอด เมื่อบิดามารดาของเด็กพามาให้ตายายเลี้ยงดูที่ต่างจังหวัด ปัญหาที่พบคือเด็กไม่มีหลักฐานการเกิด เนื่องจากไม่มีเอกสารหรือไม่ได้แจ้งเกิดให้กับบุตร
4. ปัญหาต่อมาจะเกิดขึ้นกับเด็กในช่วงวัยก่อนเรียน เด็กจำนวนมากยังอยู่ในภาวะทุพโภชนาการ เนื่องจากตายายขาดความรู้ในการเลี้ยงดูและมีฐานะความยากจน ทำให้ไม่มีเงินที่จะซื้อนม เด็กจึงขาดสารอาหาร ทำให้เด็กหลายคนมีพัฒนาการล่าช้ากว่าวัย เป็น โรคแทรกซ้อนต่าง ๆ รวมทั้งมีผลต่อระดับสติปัญญาและการได้

ผลกระทบต่อสังคม

1. สถิติเด็กและเยาวชนกระทำความผิดสูงขึ้น จากรายงานคดีเกี่ยวกับเด็กที่ถูกควบคุมตัวเข้าสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พบว่ามีความผิดฐานลักทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย ข่มขืนกระทำชำเรา ซ่องโจร และยาเสพติด เป็นต้น ซึ่งเป็นฐานความผิดที่มีสถิติสูงสุด ซึ่งผู้กระทำความผิดคือเด็กที่เคยตกเป็นเหยื่อ อันเนื่องมาจากปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง
2. ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง เป็นปัญหาที่สร้างภาระให้กับสังคมที่จะต้องดูแล โดยเฉพาะหน่วยงานที่มีบทบาทในการรับดูแลเด็กที่ถูกทอดทิ้ง
3. สังคมเกิดความไม่เป็นระเบียบ หากไม่มีการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

การป้องกันและการแก้ไข

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้ความเข้าใจ เน้นการทำงานร่วมกับสถานศึกษาในพื้นที่ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศสัมพันธ์ กับเด็กนักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไป
2. ส่งเสริมให้มีการจัดโครงการกิจกรรมเกี่ยวกับครอบครัว เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นภายในครอบครัว โดยมีการฟื้นฟู การให้ความช่วยเหลือครอบครัวที่อยู่ในภาวะวิกฤติ ด้วย

การช่วยวางแผนครอบครัว ช่วยเหลือด้านการเงิน และการฝึกอาชีพ เป็นต้น เพื่อช่วยแก้ปัญหา ก่อนที่จะกลายเป็นครอบครัวที่แตกสลาย ซึ่งสุดท้ายแล้วก็ส่งผลกระทบต่อเด็กมากที่สุด

3. นักสังคมสงเคราะห์หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีบทบาทในการประสานให้ความ ช่วยเหลือ เตรียมความพร้อมของบุคคล เพื่อการดำเนินชีวิตครอบครัวในอนาคต ควรจัดหาสถานที่ ครอบครัวใหม่หรือผู้อุปการะเด็ก เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้การอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัว

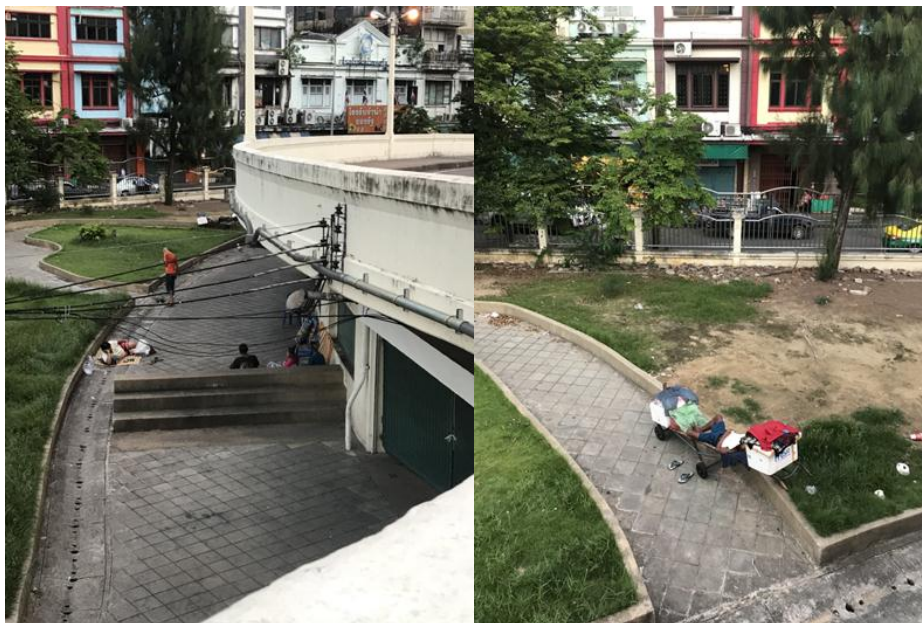
4. รัฐบาลในฐานะผู้บริหารประเทศ ควรมีมาตรการควบคุมเกี่ยวกับสถานบันเทิง สภาพแวดล้อม และสื่อต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสมให้อยู่ในขอบเขตและมีการเอาผิดอย่างเด็ดขาด และ จะต้องแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ เพื่อไม่ให้มีความเหลื่อมล้ำทางด้านสังคม ซึ่งจะทำให้ผู้ที่มิฐานะ ยากจนสามารถอยู่ได้ตามอัฏภาพไม่ต้องดิ้นรน ก็จะไม่เกิดภาวะเครียดและกระทำ ความรุนแรงใน ครอบครัว

5. ปรับปรุงกฎหมายเพิ่มบทลงโทษให้มากขึ้น เพื่อบังคับใช้กับบิดามารดา ถ้ามีเจตนาที่จะ ทอดทิ้งเด็กตามที่กฎหมายบัญญัติ ต้องรับผิดชอบทางอาญามีโทษจำคุกและโทษปรับ ซึ่งเป็นมาตรการ หนึ่งที่จะช่วยยับยั้งไม่ให้มีการทอดทิ้งเด็ก เพราะการที่มีกฎหมายออกมาบังคับใช้และมีโทษ จะช่วยให้ บิดามารดาตระหนักถึงศีลธรรมและกฎหมาย และระมัดระวังในการใช้ชีวิต ไม่ให้เกิดเหตุผิดพลาด จนเสียอนาคตได้

เด็กเร่ร่อน (Homeless children)

เกษร ลิทธิหนิว (2543) ได้แบ่งรูปแบบของเด็กเร่ร่อน ดังนี้

1. เด็กเร่ร่อนที่มีครอบครัว ลักษณะของเด็กเร่ร่อนกลุ่มนี้ ยังอยู่กับครอบครัวและกลับไปหา ครอบครัวทุกวัน แต่ใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่บนท้องถนน เช่น ขายบริการ หรือขายพวงมาลัย เป็นต้น
2. เด็กเร่ร่อนที่แยกจากครอบครัว ลักษณะของเด็กเร่ร่อนกลุ่มนี้ มักเกิดจากแรงผลักดันของ ครอบครัว เมื่อออกมาแล้วก็ไม่ได้กลับไปหาครอบครัวอีก
3. เด็กเร่ร่อนที่ไร้ครอบครัว เช่น เด็กกำพร้า หรือเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เป็นต้น ลักษณะของเด็ก เร่ร่อนกลุ่มนี้ ขาดการสัมพันธ์กับครอบครัวแบบถาวร
4. เด็กเร่ร่อนพร้อมครอบครัว ลักษณะของเด็กเร่ร่อนกลุ่มนี้ ลักษณะของเด็กเร่ร่อนกลุ่มนี้ จะเร่ร่อนตามครอบครัวไปตามแหล่งใหม่ ๆ เช่น งานก่อสร้าง งานขอทานที่เร่ขอ แล้วพักตามข้าง ทางในเมืองใหญ่ เป็นต้น

ภาพที่ 4 ตัวอย่างเด็กเร่ร่อน ที่อาศัยอยู่ใต้สะพานพระพุทธยอดฟ้า, กรุงเทพมหานคร
ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ภาพที่ 5 ตัวอย่างเด็กเร่ร่อน ที่อาศัยอยู่สถานีรถไฟหัวลำโพง, กรุงเทพมหานคร
ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

เด็กเร่ร่อนในประเทศไทย พบว่ากรุงเทพมหานครมีจำนวนเด็กเร่ร่อนมากที่สุด โดยเด็กจะอาศัยอยู่ตามที่สาธารณะต่าง ๆ เช่น หัวลำโพง สนามหลวง เชียงสะพานพุทธ วงเวียนใหญ่ สวนศรีนครินทร์ ตลาดพร้าว พัฒน์พงษ์ สวนลุมพินี หรือเชียงสะพานปิ่นเกล้า เป็นต้น (thipnipa1991, 2555)

ศึกษาสาเหตุ ผลกระทบ และวิธีการแก้ไขปัญหาเด็กเร่ร่อน (thipnipa1991, 2555) (กิม ไชยสุขประเสริฐ และ ชูวิศ ฤกษ์ศิริสุข, 2554)

สาเหตุของปัญหา

1. ปัญหาครอบครัว เช่น บิดามารดาหย่าร้าง หรือการใช้ความรุนแรง เป็นต้น ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ สร้างความกดดันให้เด็ก ดึงความสนใจของพ่อแม่ไป ทำให้เด็กขาดความรัก ความอบอุ่น เด็กจึงต้องออกมาเร่ร่อน เพื่อให้พ้นจากสภาพความอึดอัดดังกล่าว

2. ครอบครัวมีฐานะยากจน ส่งผลให้เด็กต้องดิ้นรนแสวงหาสิ่งที่ตนต้องการด้วยตนเอง

3. ปัญหาจากตัวเด็ก เนื่องจากเด็กวัยรุ่นเป็นวัยที่อยากรู้อยากลอง ต้องการมีอิสระที่นอกเหนือกฎเกณฑ์และประสบการณ์ที่แปลกใหม่ รวมถึงการมีพวกพ้อง เพราะการมีพวกพ้องเป็นวิธีที่让孩子จะได้รับการตอบสนองความต้องการ เช่น ความรู้สึกอบอุ่นใจ การได้รับการยกย่อง ความรู้สึกว่ามีผู้เข้าและร่วมทุกข์ร่วมสุขกับตนเอง เป็นต้น ส่งผลให้เด็กเลือกใช้ชีวิตอยู่นอกบ้านกับเพื่อนมากกว่าอยู่กับบิดามารดา

4. ปัญหาจากโรงเรียน โดยเด็กกล่าวว่า “บางครั้งถูกรุลงโทษโดยไม่มีเหตุผล ถูกทำให้ได้รับความอับอายที่โรงเรียน ถูกประณามว่าเป็นเด็กไม่ดี เป็นคนเลว” ทำให้เด็กต้องการเป็นคนเลวจริง ๆ ส่งผลให้เด็กหนีออกมาเร่ร่อน

ผลกระทบต่อเด็ก

1. ปัญหาด้านการศึกษา เรียกได้ว่าเป็นวิกฤตการณ์ทางการศึกษา เพราะเด็กเร่ร่อนมีจำนวนมาก (ประมาณ 30,000 คน) ซึ่งเป็นเด็กที่ไม่ได้เข้าเรียนหนังสือหรือเรียนไม่จบการศึกษาภาคบังคับ

2. เด็กจะเกิดปัญหาการไม่เห็นคุณค่าของตนเอง ดิศยาเสพติด ดิดเชื่อเอดส์ หรือมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม มีครอบครัวตั้งแต่อายุน้อย ซึ่งยังไม่มีความพร้อมด้านวุฒิภาวะทางอารมณ์ และความสามารถในการเลี้ยงดูบุตรได้

3. เด็กต้องออกหางาน นำมาซึ่งปัญหาเด็กถูกบังคับให้ขายแรงงาน ทำให้เด็กถูกละเมิดสิทธิทารุณกรรม รวมถึงเกิดกระบวนการล่อลวงและค้าเด็กเพื่อค้าประเวณี ที่มีรูปแบบซับซ้อนมากขึ้น จึงมีเด็กขายบริการทางเพศด้วยความสมัครใจและมีอายุน้อยลงมากยิ่งขึ้น

ผลกระทบต่อสังคม

1. สถิติเด็กและเยาวชนกระทำความผิดสูงขึ้น จากรายงานคดีเกี่ยวกับเด็กที่ถูกควบคุมตัวเข้าสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน พบว่ามีความผิดฐานลักทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย ข่มขืนกระทำชำเรา ช่อง โจร และยาเสพติด เป็นต้น ซึ่งเป็นฐานความผิดที่มีสถิติสูงสุด ซึ่งผู้กระทำความผิดคือเด็กที่เคยตกเป็นเหยื่อ อันเนื่องมาจากปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง
2. ปัญหาเด็กเร่ร่อน เป็นปัญหาที่สร้างภาระให้กับสังคมที่จะต้องดูแล โดยเฉพาะหน่วยงานที่มีบทบาทในการรับดูแลเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน
3. สังคมเกิดความไม่เป็นระเบียบ หากไม่แก้ไขอย่างต่อเนื่องเร่ร่อน

การป้องกันและการแก้ไข

1. ส่งเสริมให้มีการจัด โครงการกิจกรรมเกี่ยวกับครอบครัว เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นภายในครอบครัว โดยมีการฟื้นฟู การให้ความช่วยเหลือครอบครัวที่อยู่ในภาวะวิกฤติ ด้วยการช่วยวางแผนครอบครัว ช่วยเหลือด้านการเงิน และการฝึกอาชีพ เป็นต้น เพื่อช่วยแก้ปัญหา ก่อนที่จะกลายเป็นครอบครัวที่แตกสลาย ซึ่งสุดท้ายแล้วก็จะส่งผลกระทบต่อเด็กมากที่สุด
2. นักสังคมสงเคราะห์หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีส่วนร่วมในการประสานให้ความช่วยเหลือ เตรียมความพร้อมของบุคคล เพื่อการดำเนินชีวิตครอบครัวในอนาคต ควรจัดหาสถานที่ครอบครัวใหม่หรือผู้อุปการะเด็ก เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้การอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัว
3. รัฐบาลในฐานะผู้บริหารประเทศ จะต้องแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ เพื่อไม่ให้มีความเหลื่อมล้ำทางด้านสังคม ซึ่งจะทำให้ผู้ที่มีฐานะยากจนสามารถอยู่ได้ตามอัตภาพ ไม่ต้องดิ้นรน ก็จะไม่มีเกิดภาวะเครียดและกระทำความรุนแรงในครอบครัว

ศึกษาประวัติความเป็นมาและวิธีการแก้ไข ของมูลนิธิบ้านนกขมิ้น

ประวัติความเป็นมาของมูลนิธิบ้านนกขมิ้น

ครูอ้อด สุรชัย สุขเจียวอ่อน ผู้อำนวยการมูลนิธิบ้านนกขมิ้น ซึ่งในอดีตครูอ้อดเคยเป็นเด็กเร่ร่อนมาก่อน เพราะบิดามารดาหย่าร้างกัน เมื่อต้องอยู่กับบิดาที่ไม่มีเวลาเลี้ยงดูบุตร โดยนำครูอ้อดไปฝากกับญาติ ครูอ้อดจึงรู้สึกขาดความรัก ความอบอุ่น จึงหนีออกจากบ้านไปเร่ร่อนอยู่ที่ตลาดคลองเตย ตอนอายุ 10 ขวบ แต่ครูอ้อดก็เร่ร่อนอยู่ได้แค่ 3 เดือน เท่านั้น

“เราใช้ชีวิตเร่ร่อนอยู่ระยะหนึ่ง เราก็เห็นเพื่อนถูกจับ ถูกไล่ตี ทำร้าย ดิดสารระเหย เราก็กลัวเหมือนกัน ก็เลยคิดว่าอยู่อย่างนี้กลัวตาย กลัวถูกทำร้าย แต่ไม่อยากจะไปอยู่กับพ่อ”

ภาพที่ 6 ครูอ๊อด สุรชัย สุขเขียวอ่อน ผู้อำนวยการมูลนิธิบ้านนกขมิ้น

ที่มา: <https://mgronline.com/online/section/detail/9600000021284> (ออนไลน์) 2560

ครูอ๊อดจึงตัดสินใจกลับไปอยู่กับปู่ย่า ขณะที่บิดาเมื่อรู้ว่าครูอ๊อดมาอยู่กับปู่ย่าแล้ว จึงส่งเสียให้ลูกเรียนอีกครั้ง และเมื่อโตขึ้นก็เริ่มคาดหวังอยากให้ครูอ๊อดไปเป็นทหารหรือตำรวจ แต่ครูอ๊อดมีอายุเกินเกณฑ์ที่กำหนดไม่สามารถสมัครสอบได้ จึงไปเรียนคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง แม้จะเรียนกฎหมายแต่ครูอ๊อดก็ไม่ได้อยากเป็นทนายความ กลับชอบช่วยเหลือเด็กเร่ร่อนมากกว่า ด้วยเหตุนี้ครูอ๊อดจึงเริ่มเข้าสู่บทบาทของครูข้างถนน ที่ให้ความช่วยเหลือเด็กเร่ร่อนเท่าที่จะช่วยได้

"ต่อมา คุณพ่อ Erwin Groebli มิชชันนารีชาวสวิสเซอร์แลนด์ มาอยู่ไทย เป็นสจ๊วตสายการบินสวิสแอร์ ได้พบเด็กเร่ร่อนแถวรามคำแหง จึงเกิดสงสารเลยให้เด็กไปพักและอาบน้ำที่อพาร์ตเมนต์ เด็กก็ชวนเด็กเร่ร่อนมาหลายคน ท่านเลยคิดว่าน่าจะมีย่าน ก็เลยทำบ้านเล็ก ๆ อยู่ในซอยสุขุมวิท 77 และในปี 2532 ตอนนั้นผมเป็นครูอาสาสมัคร เรียกว่าครูข้างถนนได้ไปเจอเด็กเหล่านี้ ก็พยายามช่วยแต่มีเด็กกลุ่มหนึ่ง อายุประมาณ 9 – 10 ขวบ อยากเรียนหนังสือต่อ ปัญหาของผมคือจะให้เรียนยังไง ก็มีคนแนะนำให้รู้จักคุณพ่อ Erwin Groebli มีบ้านเล็ก ๆ อยู่ ก็บอกท่านว่าอยากให้เด็กเหล่านี้มีบ้าน เลยพาเด็กเหล่านี้มาอยู่ที่บ้านนกขมิ้นนั่นเอง" (MGR Online, 2560)

วิธีการแก้ไขของมูลนิธิบ้านนกขมิ้น

มูลนิธิบ้านนกขมิ้น บ้านหลังใหม่ของเด็กกำพร้า เด็กเร่ร่อน เด็กด้อยโอกาส ได้ให้ความสำคัญกับคำว่าสถาบันครอบครัวเป็นอย่างยิ่ง เพราะครอบครัวเป็นตัวแปรสำคัญที่นำมาซึ่งปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับเด็ก ดังนั้นการดูแลเด็กในมูลนิธิบ้านนกขมิ้นจึงเป็นการดูแลในรูปแบบของครอบครัว ด้วยการจำลองครอบครัวใหม่ให้กับเด็ก มีเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิบ้านนกขมิ้นที่เป็นคู่สามีภรรยาแท้จริง ๆ ทำหน้าที่เป็นบิดามารดาให้กับเด็ก ๆ ในแต่ละครอบครัว ใน 1 ครอบครัวจะมีสมาชิกที่เป็นลูกประมาณ 10 คน เพื่อการดูแลที่ทั่วถึง เด็ก ๆ ในครอบครัวจะมีความสัมพันธ์เป็นที่

น้องกันเหมือนกับครอบครัวโดยทั่วไป เพียงแต่เป็นครอบครัวที่มีลูกมากกว่านั่นเอง เด็ก ๆ จะได้รับความรัก ความอบอุ่น การดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และมีโอกาสทางการศึกษาตามความสามารถของแต่ละคน เพื่อว่าในอนาคตเขาจะกลับไปดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณภาพและเป็นประโยชน์กับสังคม (มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, 2561) (พรนภา ชูช่วย, 2561, pp. 10-11)

ภาพที่ 7 ตัวอย่างการจำลองครอบครัวใหม่ ที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น
ที่มา: <https://taejai.com/en/d/sraanglaankiilaephuenng/> (ออนไลน์) 2558

ภาพที่ 8 ตัวอย่างเด็กด้อยโอกาส ที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น
ที่มา: <https://www.sanook.com/men/8513/gallery/> (ออนไลน์) 2558

การช่วยเหลือของมูลนิธิบ้านนกขมิ้น จากการสำรวจพบว่ามีความต้องการปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในครอบครัว ได้แก่ เงิน ปัจจัย 4 การประชาสัมพันธ์ และการกระจายผู้รับบริจาค โดยมีช่องทางการช่วยเหลือมากมาย หากต้องการเป็นอาสาสมัคร มีอาสาสอนพิเศษ วิชาการ วิชาชีวิต คนตรี และความถนัด เป็นต้น อาสาบำเพ็ญประโยชน์ ทำความสะอาด งานก่อสร้าง จัดสถานที่ เป็นต้น อาสาระดมทุน ตั้งบูธ และตั้งกล่องรับบริจาค เป็นต้น และอาสาจัดกิจกรรมต่าง ๆ หากต้องการบริจาคเงิน มีช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ ผู้รับบริจาคที่กระจายอยู่ตามสถานที่ต่าง ๆ เซ็คชนาคารหรือ แคชเชียร์เซ็ค การโอนชำระผ่านช่องทางธนาคารที่กำหนด บริจาคผ่านเคาน์เตอร์เซอร์วิสและ 7-Eleven การเข้าร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อจัดกิจกรรมที่ผู้บริโภครจะได้รับสิทธิพิเศษต่าง ๆ เป็นต้น หากต้องการบริจาคปัจจัย 4 หรือการช่วยเหลืออื่น ๆ มูลนิธิบ้านนกขมิ้นก็มีกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย เช่น โครงการเหลือ-ขอ การบริจาคสิ่งของที่ไม่ใช้แล้ว โดยที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้นจะไปรับสิ่งของที่จะบริจาคเอง และโครงการ Run Run Run การวิ่งมาราธอนเพื่อการกุศล เป็นต้น

ภาพที่ 9 ตัวอย่างการเข้าร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ

ที่มา: https://www.facebook.com/baannokkamin1989/?ref=br_rs (ออนไลน์) 2560

ภาพที่ 10 ตัวอย่างตู้บริจาคและการกระจายการรับบริจาค

ที่มา: https://www.facebook.com/baannokkamin1989/?ref=br_rs (ออนไลน์) 2560

มูลนิธิบ้านนกขมิ้น มีเด็กด้อยโอกาสจำนวนประมาณ 250 คน และมี 6 สาขา (มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, 2561) ดังนี้

1. บ้านนกขมิ้นกรุงเทพมหานคร: เป็นที่ตั้งของสำนักงานใหญ่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น และมีบ้านเด็กชาย 3 ครอบครัว บ้านเด็กหญิง 1 ครอบครัว บ้านพักนักศึกษา และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีเจ้าหน้าที่จำนวน 30 คน เด็กด้อยโอกาสจำนวน 45-50 คน อายุตั้งแต่ 5-18 ปี
2. บ้านนกขมิ้นอุทัยธานี: เป็นที่ตั้งโครงการบ้านในสวนเกษตรวิถีชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริฯ มีบ้านเด็กชาย 1 ครอบครัว
3. บ้านนกขมิ้นสุโขทัย: เป็นที่ตั้งบ้านเด็กชาย 4 ครอบครัว
4. บ้านนกขมิ้นเชียงใหม่: เป็นที่ตั้งบ้านเด็กหญิง 3 ครอบครัว
5. บ้านนกขมิ้นเชียงราย: โครงการบำบัดผู้ติดเสพติด
6. บ้านนกขมิ้นประจวบคีรีขันธ์: เป็นที่ตั้งค่ายอบรมจริยธรรมฯ และบ้านพักนักศึกษา

ที่อยู่-การติดต่อ มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร

มูลนิธิบ้านนกขมิ้น (เวลาทำการ: วันอังคาร-วันเสาร์ 09.00-17.00 น.)

เลขที่ 89 ซอยเสรีไทย 17 ถนนเสรีไทย แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240

โทร: 02-375-6469, 02-375-2455

E-mail: baannokkamin1-1@hotmail.com, baannokkamin57@gmail.com

ภาพที่ 11 แผนที่การเดินทางมูลนิธิบ้านนกมัน, กรุงเทพมหานคร
ที่มา: <http://www.baannokkamin.org/contact-us/map.html> (ออนไลน์) 2561

ข้อมูลเกี่ยวกับการบริจาค

การศึกษาความหมายของการบริจาค

บริจาค (Donation)

พระมหาชัยชู โภชนุกุล ฉายา ฐานุตตโม (2551) ได้กล่าวไว้ว่า บริจาคในภาษาบาลีเขียนว่า ปริจาคโค (หรือซ้อน จ.จาน เข้ามาเป็น ปริจาคโค) คำนี้มาจากรากศัพท์ว่า จช ในความหมายว่าสละ โดยมี ปริ เป็นอุปสรรคนำหน้ารากศัพท์ในความหมายว่ารอบ และลง ณ. ปัจจัย ดังนี้

ปริ + จช + ณ = ปริจาคโค (แปลง ช.ข้าง เป็น ค.ควาย)

ปริ (รอบ) + จช (สละ) = สละรอบ (เฉพาะความหมาย)

ดังนั้น ปริจาคะ ปริจาคะ หรือบริจาคมิมีความหมายตรงตัว แปลว่า สละรอบ หมายถึง การเสียสละความสุขส่วนตัวโดยประการทั้งปวง

การบริจาค คือการดับความโลภด้วยการให้ หมายถึง การสละให้ การแบ่งปันทรัพย์ภายนอก โดยเป็นสิ่งที่จับต้องด้วยกายได้ ประกอบด้วยสิ่งของอันเป็นที่รัก และทรัพย์ภายใน โดยเป็นสิ่งที่จับต้องด้วยกายไม่ได้ เป็นการสละที่ประกอบด้วยความเจตนา แสดงออกด้วยความห่วงใย ซึ่งกันและกัน (thaihealthlife.com, ม.ป.ป.)

ประเภทของการบริจาค (thaihealthlife.com, ม.ป.ป.)

1. การบริจาควัตถุ คือการสละสิ่งของที่มีลักษณะที่เป็นรูปธรรม จับต้องได้ เช่น เงินทอง ปัจจัย 4 หรือยานพาหนะ เป็นต้น
2. การบริจาคความรู้ คือการอุทิศตนในการถ่ายทอดและให้ความรู้กับผู้ที่ไม่มีความรู้

3. การบริจาคอวัยวะ คือการบริจาคอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของตนเอง ให้กับผู้ที่มิอวัยวะบกพร่อง ซึ่งอาจบริจาคอวัยวะในขณะที่ตนยังมีชีวิตอยู่หรือบริจาคอวัยวะหลังจากที่ตนเสียชีวิตไปแล้ว ได้แก่ การบริจาคดวงตา หรือการบริจาคไต เป็นต้น

4. การบริจาคสละทางด้านอารมณ์ หรือเรียกให้เหมาะสมคือการสละอารมณ์ ถือเป็นการสละอารมณ์และความรู้สึกที่ไม่ดี ซึ่งมีลักษณะที่เป็นนามธรรม โดยอารมณ์ของปุถุชนทั่วไป ได้แก่ ความโลภ ความโกรธ และความหลง ถือเป็นการสละอารมณ์พื้นฐานที่ปุถุชนทั่วไปยังละไม่ได้ แต่สามารถลดและระงับอารมณ์เหล่านี้ได้ หากมีการฝึกจิตด้วยกรรมต่าง ๆ อันจะนำมาซึ่งความสงบของจิตใจ

ทาน (Giving alms)

ทาน คือการบำเพ็ญบารมีด้วยการให้ หมายถึง การให้อันเป็นเจตนาสละ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทั้งที่เป็นการสละให้สิ่งที่เป็นวัตถุรูปธรรมและเป็นการสละให้สิ่งที่เป็นนามธรรม (padern, 2555)

ทาน เป็นหนึ่งในบุญกิริยาวัตถุ 10 การทำทานจึงเป็นการทำบุญอย่างหนึ่ง เรียกว่า ทานมัย คือบุญที่เกิดจากการให้ เป็นสังคหวัตถุ ซึ่งเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจกันไว้และเป็นบ่อเกิดแห่งบารมีที่เรียกว่า ทานบารมี การให้ทานจึงมีวัตถุประสงค์สำคัญในการคลายความตระหนี่ ความเห็นแก่ตัว และความโลภในจิตใจมนุษย์ ส่งผลให้เกิดความใสสว่างและความสะอาดของจิตใจขึ้นมา (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2561c) คำว่า “ทาน” โดยทั่วไปมักเข้าใจสับสนกับคำว่า “บุญ” เนื่องจากเรามักจะเรียกการถวายของแด่พระภิกษุว่า “ทำบุญ” แต่เมื่อให้ของกับคนยากจน หรือคนที่ด้อยกว่าเรียกว่า “ทำทาน” แต่จริง ๆ แล้วการให้นั้นไม่ว่าจะให้กับใครก็ตามถือว่าเป็นทานทั้งสิ้นและได้บุญทั้งนั้น (DMC.tv - Dhamma Media Channel, 2553) (พระพรหมคุณาภรณ์, 2554)

บุญ คือสิ่งซึ่งเกิดขึ้นในจิตใจแล้วทำให้จิตใจเราใสสะอาด ปราศจากความเศร้าหมอง ขุ่นมัว ก้าวขึ้นไปสู่ภูมิที่ดี เกิดขึ้นจากการทำใจได้เพื่อบุญที่ดี คือพระธรรม ทำให้เลือกเฉพาะสิ่งที่ถูก ที่ดี ที่เป็นประโยชน์ แล้วพูดดี ทำดี ตามที่คิดนั้น บุญเมื่อเกิดขึ้นแล้วย่อมส่งผลปรุงแต่งใจของเราให้มีคุณภาพดีขึ้น คือตั้งมั่นไม่หวั่นไหว บริสุทธ์ผุดผ่อง โปร่งโล่งไม่อึดอัด อิ่มเอิบ ไม่กระสับกระส่าย และบุญที่เกิดขึ้นนี้ยังสามารถสะสมเก็บไว้ในใจได้อีกด้วย (กัลยาณมิตร, 2558)

บุญญญเจ ปุริโส กยิรา กยิราถนํ ปุณฺปนุ
ตมฺหิ ฌนุทํ กยิราถ สุโข ปุณฺญสุตฺต อจฺจโย.

ถ้าบุรุษพึงทำบุญไซ้ริ พึงทำบุญนั้นบ่อย ๆ พึงทำความพอใจในบุญนั้น เพราะว่าความสั่งสมบุญ ทำให้เกิดสุข

(พุทธ) ธมฺมปทญฺฐกถา ๕ / ๕

ถ้าหากว่ามีโอกาสได้ทำบุญ ท่านว่าให้หาโอกาสทำบุญนั้นบ่อย ๆ อย่าหยุดเสียด้วยคิดว่าพอละ เท่านั้นที่พอ ทำบุญครั้งเดียวก็พอแล้ว เป็นต้น แต่ควรหาโอกาสทำบุญนั้น ๆ ไร่ไป อีกทั้งในขณะที่ทำบุญนั้น ให้ทำความพอใจในบุญนั้นด้วย เพราะยิ่งสั่งสมบุญพอกพูนบุญไว้มากเท่าไร ย่อมก่อให้เกิดสุขได้มากเท่านั้น การสั่งสมบุญก่อให้เกิดความสุขทั้งในโลกนี้ทั้งในโลกหน้า (วัดพิชโสภาราม, ม.ป.ป.)

ประเภทของท่าน (โชติกา พิรัชญา, 2561)

1. อามิสทาน คือการให้วัตถุสิ่งของ พระพุทธเจ้าตรัสว่า ข้าวและน้ำเป็นทรัพย์โดยปรมาตม์ สิ่งอื่นเป็นทรัพย์โดยบัญญัติเพราะเกิดจากการสมมุติของของคนที่ทำให้เกิดความจำเป็น เช่น เสื้อผ้า ถ้าใส่กันอายุ เงินทองเพชรที่กินไม่ได้และไม่มีประโยชน์ (อามิส แปลว่า วัตถุ สิ่งของ)
2. ธรรมทาน คือการให้ที่ไม่เป็นวัตถุสิ่งของ ได้แก่ ให้สติ ให้ธรรมะ สอนคุณธรรม ให้กำลังใจ ให้อภัย (อภัยทาน) และให้วิทยาทาน
3. อภัยทาน คือการยกโทษด้วยการไม่พยาบาทจองเวร บัณฑิตกล่าวเป็นทานที่ให้ได้อย่างที่สุด โดยเฉพาะการให้อภัยศัตรูหรือผู้ที่ทำร้ายตนอย่างสาหัส

ศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการบริจาคของคนไทย วัยผู้ใหญ่ ที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร

เอียวศรีวงศ์ (2559) ได้กล่าวไว้ว่าคนไทยบริจาคให้องค์กรศาสนามากที่สุด โดยธนาคารแห่งหนึ่งประเมินว่า เฉพาะเงินฝากของวัดต่าง ๆ ในประเทศไทยรวมกันมีมูลค่าประมาณ 3 แสนล้านบาท ยังไม่รวมที่ไม่ปรากฏในบัญชีของธนาคาร ทั้งนี้การบริจาคไม่ได้หมายความว่าเพียงเงินอย่างเดียว เพราะยังมีอามิสทานรูปแบบอื่น ๆ อีก เช่น ตักบาตร ทอดกฐิน สร้างโบสถ์วิหาร หรือกุฏิ เป็นต้น การถวายเวลา เช่น ช่วยวัดจัดงาน หรือช่วยต่อเติมเสริมซ่อมวัด เป็นต้น จากข้อความที่กล่าวข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ อภินันท์มหกุล ได้ตีพิมพ์บทความเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจบริจาคของคนไทย” ดังนี้

บทความเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจบริจาคของคนไทย”

ข้าพเจ้าได้อ้างอิงข้อมูลจากบทความเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจบริจาคของคนไทย” ซึ่งเป็นผลงานวิจัยของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ อภินันท์มหกุล จากคณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ในวารสารเศรษฐศาสตร์ปริทรรศน์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (อมรรัตน์ อภินันท์มหกุล, 2558, pp. 1-15) โดยการศึกษาในที่นี้มี

วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความน่าจะเป็นของบริจาคเงิน สิ่งของ และเวลา (การทำงานจิตอาสาโดยไม่รับค่าตอบแทน) ของปัจเจกบุคคลในประเทศไทย จากข้อมูลการสำรวจตัวอย่าง 2,557 คน ใน 19 จังหวัดของประเทศไทย ที่สำรวจในระหว่างเดือนเมษายน - มิถุนายน พ.ศ. 2554 พบว่าการตัดสินใจบริจาคเงินและเวลา กับการตัดสินใจบริจาคสิ่งของและเวลา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่การตัดสินใจบริจาคเงินและสิ่งของ ไม่มีความสัมพันธ์กัน อีกทั้งทุนทางสังคมของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเครือข่ายทางสังคมทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการกับเครือข่ายทางศาสนาต่างมีผลที่เป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจบริจาค โดยผู้หญิงมีแนวโน้มบริจาคมากกว่าผู้ชาย วัยที่เพิ่มขึ้นทำให้โน้มเอียงไปบริจาคเป็นเงินมากกว่าเวลา การศึกษาที่สูงขึ้นทำให้มีแนวโน้มจะบริจาคมากขึ้น คนชนบทบริจาคเงินและเวลามากกว่าคนที่อยู่ในเขตเมือง เป็นต้น

ประเภทของการบริจาคและเหตุผลของการให้

การศึกษานี้แบ่งการบริจาคเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การบริจาคเงิน สิ่งของ และเวลา จากข้อมูลการสำรวจพบว่าการให้เงินเป็นรูปแบบของการบริจาคที่นิยมมากที่สุด (ร้อยละ 94) รองลงมาคือการทำงานจิตอาสา (ร้อยละ 58) และการบริจาคสิ่งของ (ร้อยละ 43) ตามลำดับ โดยพบเหตุผลที่ทำให้คนบริจาคมากที่สุด ดังนี้

1. ให้ตามความเชื่อทางศาสนา เป็นการบริจาคให้กับวัดและกิจกรรมสาธารณกุศลอื่น ๆ โดยการบริจาคเงิน (ร้อยละ 91) นิยมมากที่สุด ซึ่งแตกต่างกับการทำงานจิตอาสา (ร้อยละ 53) เป็นอย่างมาก
2. ให้เพราะต้องการช่วยเหลือผู้อื่นหรืออยากเห็นสังคมดีขึ้น เป็นการบริจาคให้กับกิจกรรมสาธารณกุศลอื่น ๆ โดยการบริจาคเงิน (ร้อยละ 44) ซึ่งใกล้เคียงกับการทำงานจิตอาสา (ร้อยละ 48)
3. ให้เพราะเหตุผลส่วนตัว เช่น เพื่อความสบายใจ เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นต้น โดยการบริจาคเงิน (ร้อยละ 40) ซึ่งแตกต่างกับการทำงานจิตอาสา (ร้อยละ 5) เป็นอย่างมาก

จากสถิติที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้สรุปได้ว่าความเชื่อทางศาสนาเป็นแรงจูงใจที่สำคัญในการบริจาค แต่ไม่ได้หมายความว่าต้องบริจាកับองค์กรศาสนาเสมอไป หากสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปมากขึ้นในอนาคต กล่าวคือคนไทยในอนาคตอาจทำบุญ เพราะความเชื่อทางศาสนา แต่ไม่จำเป็นต้องทำกับศาสนา ข้อสังเกตนี้อาจสัมพันธ์กับข้อค้นพบอีกอย่างหนึ่งของท่านอาจารย์อมรรัตน์ ในการทำกิจกรรมสังคมสงเคราะห์หรือจิตอาสา 44-48% (ไม่ได้ทำกับองค์กรศาสนา) ของผู้บริจาคเหล่านี้ ให้เหตุผลว่าทำเพราะอยากช่วยเหลือผู้อื่น อยากเห็นสังคมดีขึ้น หรือเห็นว่างานสังคมสงเคราะห์เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เหตุผลเหล่านี้ อาจได้แรงบันดาลใจจากคำสอนทางศาสนาที่เรียกว่าการทำบุญ แสดงให้เห็นว่าช่องทางในการทำบุญตามหลักศาสนามีมากขึ้นในสังคม

ข้อมูลด้านการสร้างสรรค์ผลงาน

ศึกษากระบวนการถ่ายทอดผลงานด้วยศิลปะ ในรูปแบบผลงานประติมากรรม

ทัศนศิลป์ (Visual arts)

ทัศนศิลป์ หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดผลงานทางศิลปะ อย่างมีจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ มีการปฏิบัติงานเป็นขั้นตอน และมีการพัฒนาผลงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นศิลปะที่มองเห็นได้ โดยการมองเห็นสรรพสิ่งต่าง ๆ ที่เคลื่อนไหว เข้ามากระทบ ก่อให้เกิดปัจจัยสมมติต่อจิตใจและอารมณ์ของมนุษย์ อาจจะเป็นไปในทางเดียวกันหรือไม่ก็ตาม เป็นการแปลความหมายทางศิลปะที่แตกต่างกันไปแต่ละบุคคลในงานศิลปะชิ้นเดียวกัน ซึ่งไร้ออบเขตทางจินตนาการ ขึ้นกับอารมณ์ของบุคคลในขณะทัศนศิลป์นั้น (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2561b)

ประติมากรรม (Sculpture)

ประติมากรรม หมายถึง ผลงานศิลปะที่แสดงออกด้วยการสร้างรูปทรง 3 มิติ มีปริมาตร มีน้ำหนัก โดยการใช้วัสดุชนิดต่าง ๆ วัสดุที่ใช้ออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมจะเป็นตัวกำหนดวิธีการสร้างผลงาน และความงามของประติมากรรมจะเกิดจากแสงและเงาในผลงานประติมากรรม ซึ่งทำได้ 4 วิธี (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2561d) ดังนี้

1. การปั้น คือการสร้างรูปทรง 3 มิติ จากวัสดุที่เหนียว อ่อนตัว และยึดจับตัวกันได้ดี วัสดุที่นิยมนำมาใช้ปั้น ได้แก่ ดินเหนียว ดินน้ำมัน ปูน หรือขี้ผึ้ง เป็นต้น
2. การแกะสลัก คือการสร้างรูปทรง 3 มิติ จากวัสดุที่แข็ง เปราะ โดยอาศัยเครื่องมือ วัสดุที่นิยมนำมาแกะ ได้แก่ ไม้ หิน กระจก แก้ว หรือปูนปลาสเตอร์ เป็นต้น
3. การหล่อ คือการสร้างรูปทรง 3 มิติ จากวัสดุที่หลอมตัวได้และกลับแข็งตัวได้โดยอาศัยแม่พิมพ์ สามารถทำให้เกิดผลงานที่เหมือนกันตั้งแต่ 2 ชิ้น ขึ้นไปได้ วัสดุที่นิยมนำมาใช้หล่อ ได้แก่ โลหะ ปูน แก้ว ขี้ผึ้ง เรซิน หรือพลาสติก เป็นต้น
4. การประกอบชิ้นรูป คือการสร้างรูปทรง 3 มิติ โดยนำวัสดุต่าง ๆ มา ประกอบเข้าและยึดติดกันด้วยวัสดุต่าง ๆ

ประเภทของผลงานประติมากรรม (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2561d)

1. ประติมากรรมแบบนูนต่ำ คือรูปที่นูนขึ้นมาจากพื้นหรือมีพื้นหลังรองรับ มองเห็นชัดเจนเพียงด้านเดียว คือด้านหน้า มีความสูงจากพื้นไม่ถึงครึ่งหนึ่งของรูปจริง ได้แก่ รูปนูนแบบเหรียญ รูปนูนที่ใช้ตกแต่งภาชนะ หรือตกแต่งอาคาร สถาปัตยกรรม หรือพระเครื่องบางประเภท เป็นต้น

2. ประติมากรรมแบบนูนสูง คือรูปต่าง ๆ ในลักษณะเช่นเดียวกับแบบนูนต่ำ แต่มีความสูงจากพื้นตั้งแต่ครึ่งหนึ่งของรูปจริงขึ้นไป ทำให้เห็นลวดลายที่ลึก ชัดเจน เหมือนจริงมากกว่าแบบนูนต่ำ และใช้งานแบบเดียวกับแบบนูนต่ำ

3. ประติมากรรมแบบลอยตัว คือรูปต่าง ๆ ที่มองเห็นได้รอบด้านหรือ ตั้งแต่ 4 ด้านขึ้นไป ได้แก่ ภาชนะ รูปเคารพ พระพุทธรูป รูปตามคตินิยม รูปบุคคลสำคัญ หรือรูปสัตว์ เป็นต้น

การศึกษาผลงานประติมากรรมที่มีแนวคิดใกล้เคียง

อนุพงษ์ จันทร (2560) ได้นำเสนอนิทรรศการ “ลานบุญ-ลานกรรม” ซึ่งสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมด้วยแนวความคิดเกี่ยวกับการเฟื่องฟูที่บุญและบาป ตามคติความเชื่อเรื่องนรก โลกมนุษย์ และสวรรค์ จากเรื่องไตรภูมิในพระพุทธศาสนา ด้วยการนำภาพลักษณะของสรรพสัตว์ในอบายภูมิ อันมีรูปร่างอัปลักษณ์วิปริตไปจากผลแห่งการก่อบาปเวรและกรรมชั่ว และใช้ผ้าจีวรกับบาตร ซึ่งได้รับการดัดแปลงเสริมแต่งให้มีรูปร่างลักษณะแตกต่างออกไปจากเดิม มาแทนสัญลักษณ์แห่งการปลอมแปลงแฝงเร้นของผู้ไม่หวังดี ผู้แสวงหาผลประโยชน์จากวงการสงฆ์ เพื่อชี้ให้เห็นถึงคุณค่าและความหมายอันดั่งาม สูงส่งอย่างแท้จริงของพระพุทธศาสนา

ภาพที่ 12 ผลงานประติมากรรม “ลานบุญ-ลานกรรม” โดย อนุพงษ์ จันทร

ที่มา: <http://www.ardelgallery.com/exhibitions-ardel-gal-detail.php?th&id=e31> (ออนไลน์) 2560

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะสมบุญ เพื่อส่งเสริมการบริจาค ช่วยเหลือเด็กที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมในแนวความคิดความแตกต่าง แปลกแยก ของเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน ที่สามารถสะท้อนอารมณ์ และกระตุ้นจิตใจ ที่จะส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือด้วยการบริจาคเงิน เพื่อเด็กที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร ได้เรียงลำดับวิธีดำเนินการวิจัยไว้ ดังนี้

1. กำหนดปัญหาของงานวิจัย
2. เลือกรูปแบบของงานวิจัย
3. กำหนดกลุ่มประชากรตัวอย่าง
4. สร้างเครื่องมือเก็บข้อมูลผลงาน
5. วิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวม
6. การออกแบบสร้างสรรค์ผลงาน
 - 6.1 ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ
 - 6.2 ประติมากรรมสะสมบุญ

กำหนดปัญหาของงานวิจัย

จากการสังเกตการณ์ตนเองและคนรอบข้างที่มีพฤติกรรมการใช้เหรียญจำนวนน้อย โดยสาเหตุหลักมาจากเหรียญเหล่านี้มีมูลค่าต่ำ มีน้ำหนักมากกว่าธนบัตร ซึ่งสินค้าและบริการในปัจจุบันมีราคาสูงขึ้นเรื่อย ๆ จึงมีโอกาสนำเหรียญน้อยลงและไม่สะดวกในการพกพา ส่งผลให้เหรียญเหล่านี้ถูกนำไปหมุนเวียนเงินในเศรษฐกิจไทยน้อยลง จนกลายเป็นเศษเหรียญที่ประชากรส่วนใหญ่ลดคุณค่า

ข้าพเจ้าจึงระลึกถึงความทรงจำในวัยเยาว์ ที่ถูกมองว่าเป็นตัวประหลาดในสายตาคนอื่น ๆ เพราะมีภาพลักษณ์ที่แตกต่าง แปลกแยก ทำให้รู้สึกโศกเศร้า แต่ช่วงเวลานั้นผ่านพ้นมาได้ด้วยความรัก ความอบอุ่น จากครอบครัว ส่งผลให้เห็นความสำคัญและต้องการหาแนวทางที่เหมาะสมที่จะช่วยเหลือด้วยการบริจาคเงิน ในรูปแบบสะสม เก็บออมทีละเล็กละน้อย เพื่อเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน ที่มีปัญหาคล้ายคลึงกัน แต่พวกเขากลับไม่มีครอบครัว ที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร จากข้อความที่กล่าวข้างต้น จึงได้ทบทวนประเด็นที่สนใจจนเกิดเป็นปัญหา ดังนี้

1. ปัจจัยใดที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ของเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน ที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร
2. ปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการบริจาคของคนไทย วัยผู้ใหญ่ ที่อาศัยใน กรุงเทพมหานคร

เลือกรูปแบบของงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed method research) โดยเลือกการวิจัยผสมผสานแบบขั้นตอนเชิงสำรวจ (Exploratory sequential design) เป็นจากการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research)

การกำหนดกลุ่มประชากร

มีการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อใช้ในการสำรวจ โดยมีวิธีการสุ่มด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

ประชากร

1. กลุ่มที่ 1 เจ้าหน้าที่ดูแลเด็ก ๆ และเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน ที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น เพื่อสำรวจปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน
2. กลุ่มที่ 2 คนไทย วัยผู้ใหญ่ (อายุตั้งแต่ 21-60 ปี) (นักจิตวิทยาบางท่านได้แบ่งตามข้อบ่งชี้กว้าง ๆ ที่ระบุว่าบุคคลเข้าสู่วัยผู้ใหญ่คือการเปลี่ยนแปลงบทบาท เนื่องจากในวัยนี้มีหน้าที่และความรับผิดชอบมากขึ้น และนักสังคมวิทยาให้ข้อสังเกตที่แสดงถึงการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนจากวัยรุ่นสู่วัยผู้ใหญ่ คือการสำเร็จการศึกษา มีอาชีพประจำ การแต่งงาน และการเป็นบิดามารดา (ปริญญ์ทิพย์ แสนใจ, ม.ป.ป.) ที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร เพื่อสำรวจพฤติกรรมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจบริจาคของคนไทย

กลุ่มตัวอย่าง

1. การสุ่มกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 โดยใช้การเลือกสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) ข้าพเจ้ากำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นเจ้าหน้าที่ดูแลเด็ก ๆ เด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน ที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร ปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่จำนวน 30 คน เพื่อดูแลเด็กโอกาส จำนวน 45 – 50 คน เพราะมูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานเอกชนที่ให้การอุปการะช่วยเหลือเด็กในรูปแบบครอบครัวโดยเฉพาะ และเด็กด้อยโอกาสในกรุงเทพมหานคร มีจำนวนมาก มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร จึงต้องการการช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา

2. การสุ่มกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2 โดยใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non-Probability sampling) ใช้การเลือกกลุ่มการเลือกแบบกำหนดโควตา (Quota Sampling) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 200 คน ในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น (อายุตั้งแต่ 21-40 ปี) จำนวน 100 คน บริเวณศูนย์การค้าที่ได้รับความนิยมสูงสุดในเครือสยามพิวรรธน์ ได้แก่ สยามเซ็นเตอร์ สยามพารากอน สยามดิสคัฟเวอร์ และแบบสอบถามออนไลน์ (บุคคลที่บริโภคสินค้าและบริการให้ห้างสรรพสินค้าบ่อยครั้ง) และวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย (อายุตั้งแต่ 41-60 ปี) จำนวน 100 คน บริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ โรงพยาบาลศิริราช ชุมชนวัดใหม่ยายมอญ และแบบสอบถามออนไลน์ (บุคคลที่อายุตั้งแต่ 41-60 ปี)

สร้างเครื่องมือการเก็บข้อมูล

ข้าพเจ้าสร้างเครื่องมือการเก็บข้อมูลจากการลงพื้นที่ ด้วยการสัมภาษณ์ (Interview) การสังเกตการณ์ (Observation) และแบบสอบถาม (Questionnaire) ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1

1. การลงพื้นที่เก็บข้อมูล ด้วยการสัมภาษณ์ แบบไม่มีโครงสร้าง (18 ตุลาคม 2561 - 19 ตุลาคม 2561)

การสัมภาษณ์ นายศิลา แสงบารมี เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของมูลนิธิบ้านนกขมิ้น และวิธีการแก้ไข การช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสของมูลนิธิบ้านนกขมิ้น

จากการลงพื้นที่ ด้วยการสัมภาษณ์ ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของมูลนิธิบ้านนกขมิ้น เช่น ประวัติความเป็นมาของมูลนิธิบ้านนกขมิ้น การแบ่งหน้าที่ของหน่วยงาน วิธีการแก้ไข การช่วยเหลือ ชีวิตประจำวันของเด็กด้อยโอกาส สถานที่ที่พบเด็กด้อยโอกาส จำนวนเจ้าหน้าที่ จำนวนและช่วงอายุของเด็กด้อยโอกาส จำนวนสาขาของมูลนิธิ มีหน้าที่อะไรบ้าง รวมไปถึงรายละเอียดของโครงการที่จัดขึ้น เพื่อส่งเสริมการบริจาคช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส เช่น โครงการเหลือ-ขอ และโครงการ Run Run Run เป็นต้น

2. การลงพื้นที่เก็บข้อมูล ด้วยการสังเกตการณ์ แบบเข้าร่วมเฉพาะกิจกรรมที่จำเป็น (18 ตุลาคม 2561 - 19 ตุลาคม 2561) โดยได้แบ่งการสังเกตการณ์ออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ ด้านพื้นที่และด้านเด็กด้อยโอกาส ที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร ดังนี้

2.1 การสังเกตการณ์ด้านพื้นที่

มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร เป็นที่ตั้งของสำนักงานใหญ่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น มีหน้าที่ในการรับรองการประสานงานของจิตอาสาและเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายทั้งใน-นอกเพื่อการบริหารงานทั้งหมด มีบ้านเด็กชาย 3 ครอบครั้ว บ้านเด็กหญิง 1 ครอบครั้ว และบ้านพักนักศึกษา มีหน้าที่เป็นที่อยู่อาศัยในการดูแลรูปแบบของครอบครั้ว โดยแบ่งเป็น

ห้อง ๆ หรือชั้น ๆ เพื่อแยกแต่ละครอบครัวออกจากกัน ตามความเหมาะสมของจำนวนประชากร และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก็มีหน้าที่ในการรับรองการดูแล ให้ความรู้ และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน โดยมีเจ้าหน้าที่จำนวน 30 คน เด็กด้อยโอกาสจำนวน 45-50 คน อายุตั้งแต่ 5-18 ปี

ภาพที่ 13 ตัวอย่างบ้านเด็กชาย ของมูลนิธิบ้านนกกขมื่น, กรุงเทพมหานคร
ที่มา: <https://www.youtube.com/watch?v=UUqTSp5th2w> (ออนไลน์) 2560

2.2 การสังเกตการณ์ด้านเด็กด้วยโอกาส เด็ก ๆ ส่วนใหญ่มีรายละเอียด ดังนี้

- มีลักษณะภายนอก ได้แก่ ร่างกายอ้วนท้วม สมบูรณ์ แข็งแรง ผิวสีแทน มีบาดแผลตามร่างกายที่มองเห็นได้ชัดเจน การแต่งกายสะอาด สมวัย
- มีลักษณะนิสัย ได้แก่ ร่าเริง แจ่มใส กล้าแสดงออก และเคารพ เชื่อฟังเจ้าหน้าที่และบิดามารดา เป็นต้น

กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

การลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามแบบปลายปิด (5 เมษายน 2561 - 7 เมษายน 2561) ข้าพเจ้าได้จัดทำแบบสอบถามพฤติกรรมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการบริจาคของคนไทย จำนวน 2 ชุด มีเนื้อหาเหมือนกัน (ทั้งหมด 2 ตอน รวมทั้งหมด 15 ข้อ)

1. แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับวัยผู้ใหญ่ตอนต้น (อายุตั้งแต่ 21-40 ปี) จำนวน 100 คน บริเวณศูนย์การค้าที่ได้รับความนิยมสูงสุดในเครือข่ายมพิวรรธน ได้แก่ สยามเซ็นเตอร์ สยามพารากอน สยามดิสคัฟเวอรี และแบบสอบถามออนไลน์ สามารถดาวน์โหลดได้จาก

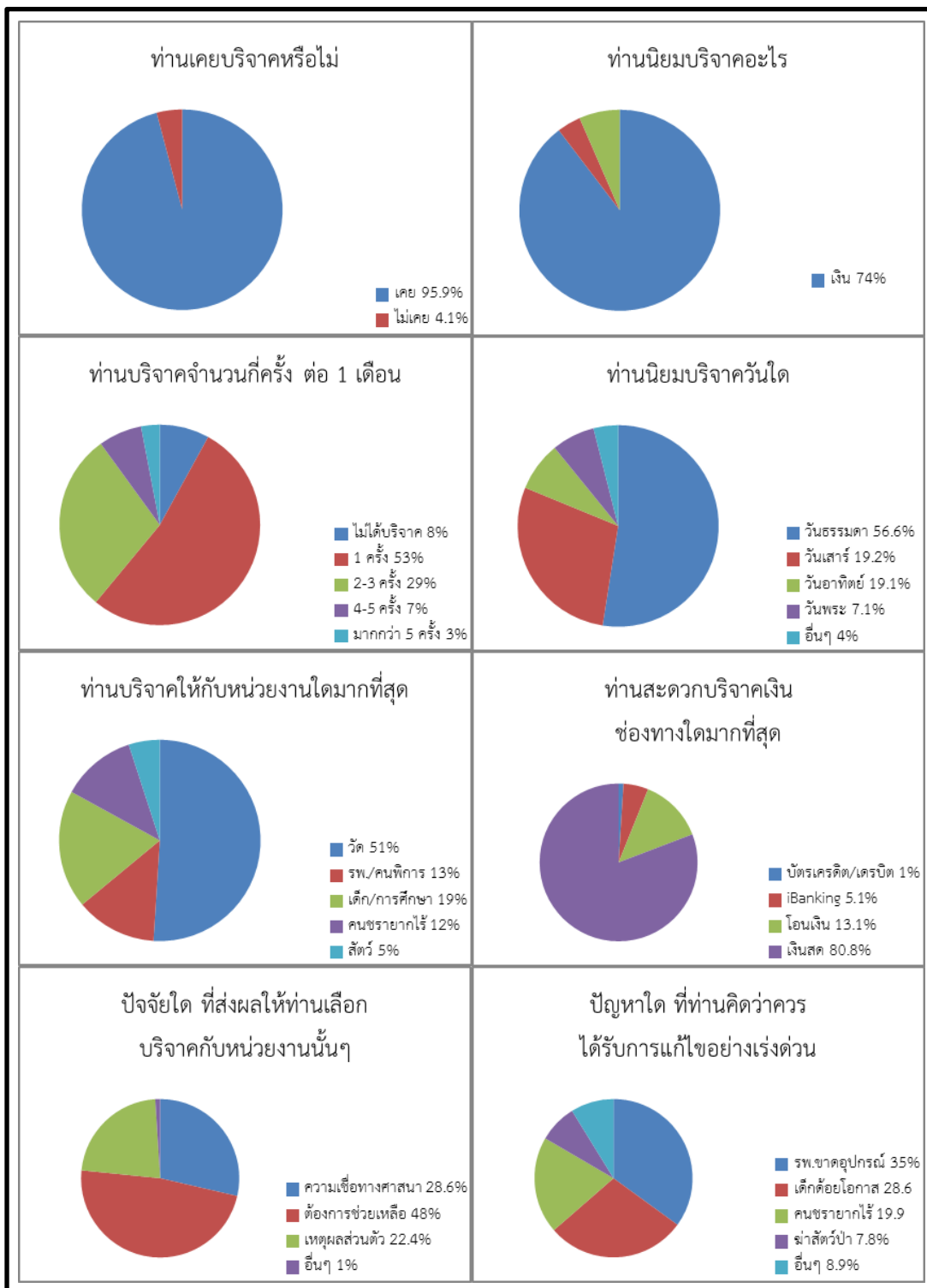
<https://goo.gl/forms/8f6WKjwGfo7jIm1A3>

ผลการศึกษาจากแบบสอบถามชุดที่ 1: สำหรับวัยผู้ใหญ่ตอนต้น (อายุตั้งแต่ 21-40 ปี) จำนวน 100 คน ดังนี้

• แบบสอบถามตอนที่ 1: สถานภาพทั่วไป

1. เพศหญิง จำนวน 60 คน / เพศชาย จำนวน 40 คน
2. อายุ 21-30 ปี จำนวน 66 คน / อายุ 31-40 ปี จำนวน 34 คน
3. ศาสนาพุทธ จำนวน 89 คน / ศาสนาคริสต์ จำนวน 8 คน / ศาสนาอิสลาม จำนวน 2 คน / อื่น ๆ จำนวน 1 คน
4. สถานะ พนักงานภาครัฐและภาคเอกชน จำนวน 41 คน / ลูกจ้าง จำนวน 20 คน / ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 20 คน / นักศึกษา จำนวน 14 คน / ข้าราชการ จำนวน 5 คน / อื่น ๆ จำนวน 1 คน
5. วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี จำนวน 64 คน / สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 22 คน / ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 14 คน

• แบบสอบถามตอนที่ 2: พฤติกรรมการบริจาค

ภาพที่ 14 ผลการศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริจาคชุดที่ 1
พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

2. แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย (อายุตั้งแต่ 41-60 ปี) จำนวน 100 คน บริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ โรงพยาบาลศิริราช ชุมชนวัดใหม่ยายมอญ และแบบสอบถามออนไลน์ สามารถดาวน์โหลดได้จาก <https://goo.gl/forms/IqmlXDWfHRiGmDPR2>

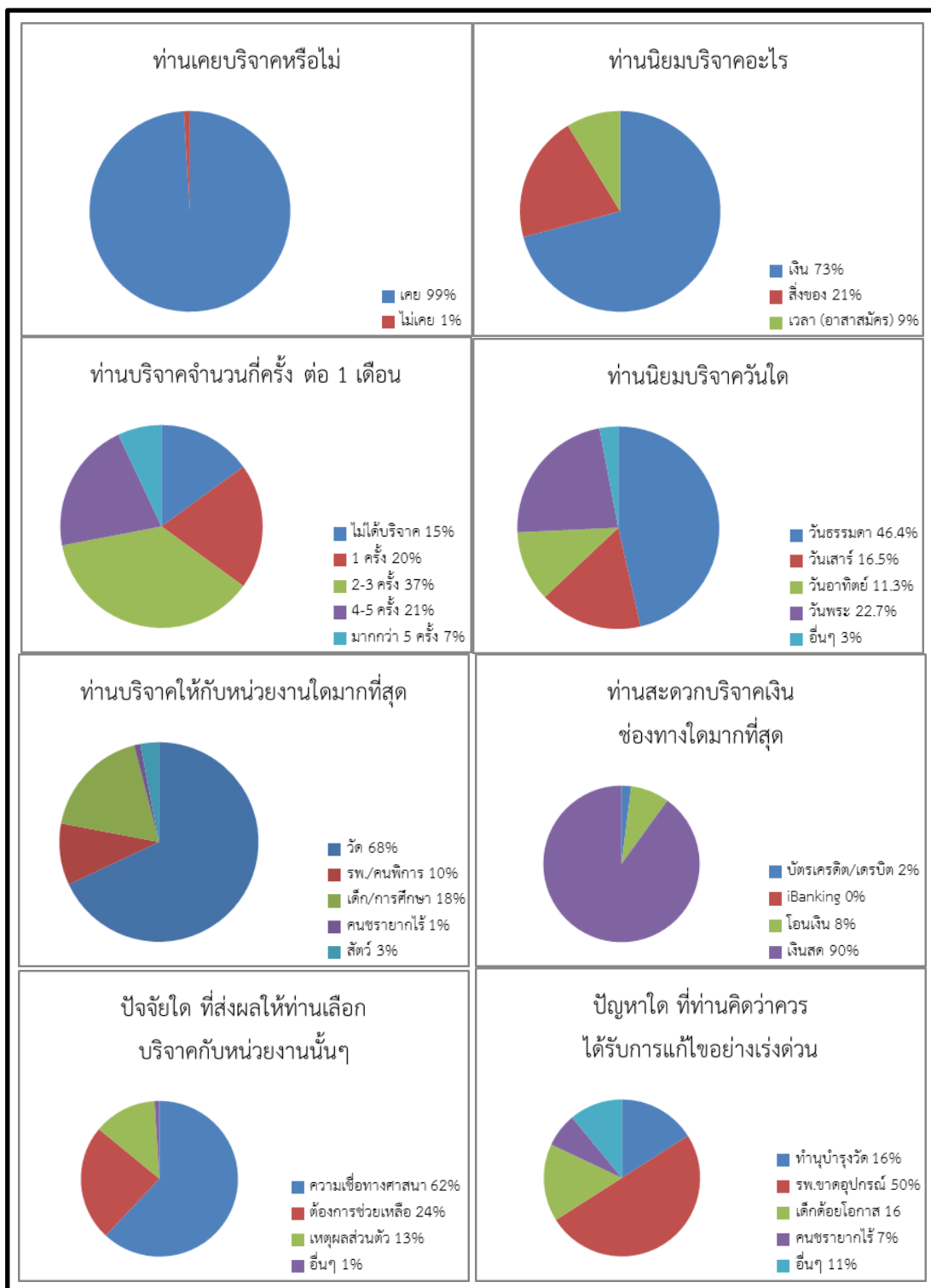
ผลการศึกษาจากแบบสอบถามชุดที่ 2: สำหรับวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย (อายุตั้งแต่ 41-60 ปี) จำนวน 100 คน ได้ดังนี้

• แบบสอบถามตอนที่ 1: สถานภาพทั่วไป

1. เพศหญิง จำนวน 69 คน / เพศชาย จำนวน 31 คน
2. อายุ 31-40 ปี จำนวน 44 คน / อายุ 41-60 ปี จำนวน 56 คน
3. ศาสนาพุทธ จำนวน 96 คน / ศาสนาคริสต์ จำนวน 2 คน / ศาสนาอิสลาม จำนวน 2 คน
4. สถานะ ชุรกิจส่วนตัว จำนวน 30 คน พนักงานภาครัฐและภาคเอกชน จำนวน 22 คน / ลูกจ้าง จำนวน 21 คน / ข้าราชการ จำนวน 9 คน / นักศึกษา จำนวน 8 คน / อื่น ๆ จำนวน 2 คน
5. วุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 60 คน / ปริญญาตรี จำนวน 35 คน / สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 5 คน

• แบบสอบถามตอนที่ 2: พฤติกรรมการบริจาค

ภาพที่ 15 ผลการศึกษาพฤติกรรมการบริจาคชุดที่ 2

พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

การสรุปผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาจากแบบสอบถามพฤติกรรมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจบริจาคของคนไทย จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างประชากรคนไทย วัยผู้ใหญ่ ที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. ประชากรวัยผู้ใหญ่ตอนต้น บริจาค 1 ครั้ง ต่อเดือน น้อยกว่าประชากรวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย ซึ่งบริจาค 2-3 ครั้ง ต่อเดือน โดยวันที่นิยมบริจาคเหมือนกันคือวันธรรมดา

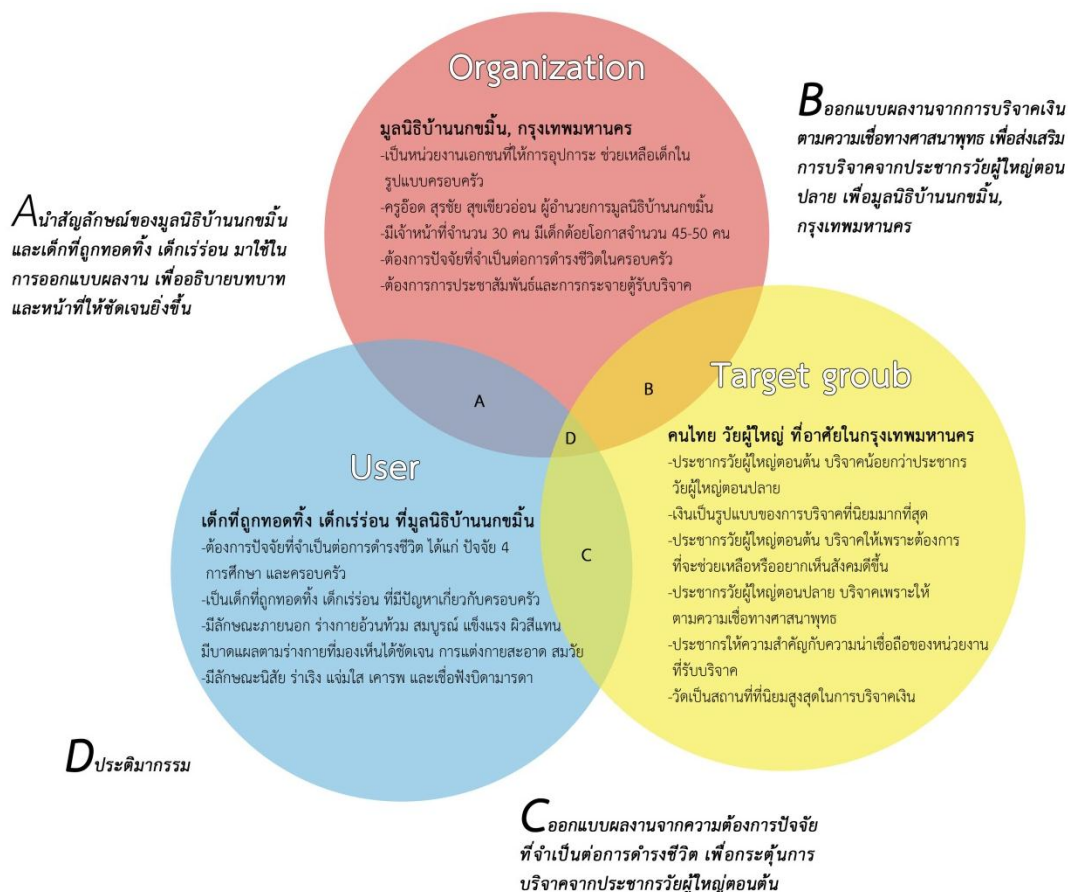
2. เงินเป็นรูปแบบของการบริจาคที่นิยมมากที่สุด เพราะสะดวก รวดเร็ว และมีมูลค่า มีหน้าที่หลักเป็นสื่อในการแลกเปลี่ยนในชีวิตประจำวัน รองลงมาคือการบริจาคสิ่งของและบริจาคเวลา ตามลำดับ

3. ประชากรวัยผู้ใหญ่ตอนต้น มีการศึกษาสูงระดับปริญญาตรีขึ้นไป บริจาคให้เพราะต้องการความช่วยเหลือหรืออยากเห็นสังคมดีขึ้น ส่วนประชากรวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย มีการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรีจำนวนมาก บริจาคเพราะให้ตามความเชื่อทางศาสนาพุทธ

4. ประชากรวัยผู้ใหญ่ให้ความสำคัญกับความน่าเชื่อถือของหน่วยงานที่รับบริจาค และปัญหาโรงพยาบาล ที่ขาดอุปกรณ์ทางการแพทย์ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะ โครงการก้าวคนละก้าวเพื่อ 11 โรงพยาบาลทั่วประเทศ จากเบตง-แม่สาย ของคุณตูน บอดี้สแลม ซึ่งเป็นกระแสสังคมอย่างมากในขณะนั้น แต่เนื่องจากวัดมีจำนวนมากทั่วประเทศไทย เป็นศูนย์รวมของชุมชนในอดีและเป็นสถานที่สำหรับประกอบกิจกรรมทางศาสนาของผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ ส่งผลให้วัดเป็นสถานที่ที่นิยมสูงสุดในการบริจาคเงิน (มีข้อสังเกต คือการบริจาคให้กับวัดของคนไทยในอนาคตอาจจะลดลง เพราะการแลกเปลี่ยนกับวัดมีจุดที่คลุมเครือ หรือมีการโฆษณาที่เหลือเชื่อมากขึ้น ส่งผลให้ได้ผลน้อยลง สำนักของคนเปลี่ยนไป คาดหวังประโยชน์ของการทำบุญที่ปรากฏผลในชาตินี้ แต่อย่างไร คนไทยก็ยังทำบุญอยู่ เพียงแต่ไม่ได้ทำบุญกับวัดก็เท่านั้น)

วิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวม

ข้าพเจ้าได้รวบรวมข้อมูลจากการสร้างเครื่องมือ จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยการ สัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ จากตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และแบบสอบถาม จากตัวอย่างกลุ่มที่ 2 ด้วย การวิเคราะห์แบบ Circle diagram ดังนี้

ภาพที่ 16 การวิเคราะห์แบบ Circle diagram

พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

จากการวิเคราะห์แบบ Circle diagram พบว่าประติมากรรม (D) จะต้องออกแบบ สร้างสรรค์ผลงานจากความต้องการปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน จากความต้องการที่จะช่วยเหลือหรืออยากเห็นสังคมดีขึ้น (C) และจากการบริจาคเงินตามความเชื่อ ทางศาสนาพุทธ (B) โดยสอดแทรกสัญลักษณ์ของมูลนิธิบ้านนกขมิ้น และเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็ก เร่ร่อน เพื่ออธิบายบทบาทและหน้าที่ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น (A) เพื่อส่งเสริมการบริจาคเงิน ช่วยเหลือเด็ก ที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร

ประติมากรรม (D) จึงแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1. ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ ออกแบบสร้างสรรค์ผลงานจากเหตุผลของความต้องการปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน จากความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ที่จะช่วยเหลือหรืออยากเห็นสังคมดีขึ้น ที่สามารถสะท้อนอารมณ์และกระตุ้นจิตใจ ที่จะส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือด้วยการบริจาค

ภาพที่ 17 คำสำคัญของผลงานประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ
พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

2. ประติมากรรมสะสมบุญ ออกแบบสร้างสรรค์ผลงานจากการบริจาคเงินตามความเชื่อทางศาสนาพุทธของกลุ่มเป้าหมาย โดยสอดแทรกสัญลักษณ์ของมูลนิธิบ้านนกขมิ้น และเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน เพื่ออธิบายบทบาทและหน้าที่ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อส่งเสริมการบริจาคเงินช่วยเหลือเด็กที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 18 คำสำคัญของผลงานประติมากรรมสะสมบุญ (1)
พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

การออกแบบสร้างสรรค์

ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ

ออกแบบสร้างสรรค์ผลงานจากเหตุผลของความต้องการปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน จากความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ที่จะช่วยเหลือหรืออยากเห็นสังคมดีขึ้น ข้าพเจ้าสร้างเครื่องมือการเก็บข้อมูลจากการลงพื้นที่ ด้วยการสังเกตการณ์ แบบเข้าร่วม เฉพาะกิจกรรมที่จำเป็น ที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. ปัจจัย 4

ปัจจัย 4 คือสิ่งที่มนุษย์จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ไม่สามารถขาดได้ เพราะเมื่อขาดแล้วอาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต ปัจจัย 4 ได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค โดยมีอาหารเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เพราะอาหารใช้ในการเจริญเติบโต สร้างพลังงานให้กับร่างกายและซ่อมแซมเนื้อเยื่อของร่างกายในส่วนที่สึกหรอ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2561e)

การลงพื้นที่เก็บข้อมูล ด้วยการสังเกตการณ์ แบบเข้าร่วมเฉพาะกิจกรรมที่จำเป็น (18 ตุลาคม 2561 - 19 ตุลาคม 2561) ข้าพเจ้าได้เก็บข้อมูลการรับประทานอาหารของเด็กด้อยโอกาส ที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร พบว่าในชีวิตประจำวันของเด็ก ๆ จะรับประทานอาหารในบ้านกับครอบครัวของตนเอง โดยเมนูอาหารและปริมาณจะขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของบิดามารดา แต่หากมูลนิธิบ้านนกขมิ้นมีกิจกรรม เช่น เทศกาลที่สำคัญ หรืออาสาสมัครเข้ามาเลี้ยงอาหารในแต่ละมื้อ เป็นต้น เด็ก ๆ ทุกคนจะออกมารับประทานอาหารที่มีสารอาหารอาหารครบ 5 หมู่ มีปริมาณมาก หลากหลาย และแปลกใหม่ มากยิ่งขึ้น โดยรับประทานอาหารร่วมกันในพื้นที่ส่วนกลาง มีถาดหลุมเป็นภาชนะรูปทรง 4 เหลี่ยมและวงกลม ใช้สำหรับใส่อาหาร

ถาดหลุม คือภาชนะที่ทำด้วยอลูมิเนียม เมลานิต หรือไม้ เป็นต้น ใช้สำหรับใส่อาหารที่แบ่งประเภทอาหารได้ในหลุมช่องต่าง ๆ มักพบตามโรงอาหาร และมูลนิธิเพื่อเด็ก เป็นต้น

ภาพที่ 19 ตัวอย่างถาดหลุม รูปแบบ 4 หลุม

ที่มา: <http://www.rungruangsi.com/>, (ออนไลน์) 2552

2. การศึกษา

การศึกษา คือการสร้างคนให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็น มีลักษณะนิสัยจิตใจที่ดี มีความพร้อมที่จะประกอบงานอาชีพ และช่วยให้คนเจริญงอกงาม ทั้งทางปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม (กัลยาณี เป็ง อินต้อม, 2555)

เด็กวัยเรียน (School age) ช่วงอายุ 6-12 ปี (benjie, 2555)

เด็กวัยเรียนเป็นวัยแห่งการเตรียมพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ถ้าเด็กได้รับข้อมูลที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน เขาก็จะสามารถปรับตัวให้เข้ากับประสบการณ์ใหม่หรือสิ่งแวดล้อมใหม่ได้อย่างราบรื่น เด็กในวัยนี้จะมีการเรียนรู้เพิ่มขึ้น เนื่องจากเป็นวัยที่เข้าโรงเรียน เด็กจะเริ่มเรียนรู้ในสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวก่อน แล้วจึงค่อยเป็นประสบการณ์ไปหาสิ่งแวดล้อมที่อยู่ไกลตัวออกไป มีความใฝ่เรียนรู้และพยายามกระทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้เห็นว่าเขาสามารถทำได้ อยากให้ผู้อื่นยอมรับในความสามารถ (Erikson: ทฤษฎีจิตสังคม ขั้นที่ 4) ดังนั้นบิดามารดาควรช่วยให้บุตรให้เกิดความรู้สึกว่าเขามีความสามารถ ด้วยการสนับสนุนให้ทำในสิ่งที่ชอบ หาจุดดี-จุดเด่นของเด็กเพื่อชมเชย เป็นการบ่มเพาะความรู้สึกขยันหมั่นเพียรให้เกิดขึ้น เพราะความสามารถจริงของเด็กที่ปฏิบัติได้นั้น ยังต้องได้รับการส่งเสริมและช่วยเหลือจากผู้ใหญ่และสังคมในการช่วยให้เด็ก ๆ มีศักยภาพสูงสุดเท่าที่เป็นไปได้

พฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กในช่วงวัยเรียนจึงมีการเปลี่ยนแปลงและแสดงให้เห็นถึงการเจริญเติบโตที่ค่อนข้างเด่นชัดในแต่ละขวบปี (benjie, 2555) ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

- อายุ 6 ปี

เด็กวัยนี้สามารถมองเห็นความแตกต่างระหว่างสิ่งของได้ เข้าใจความหมายของหน้า-หลัง และบน-ล่างของตัวเด็ก แต่ไม่เข้าใจระยะใกล้-ไกลของสถานที่ เด็กวัยนี้ยังคิดถึงแต่เรื่องปัจจุบัน คิดถึงแต่เรื่องที่ตนเองพัวพันอยู่ด้วย มีสมาธิจดจ่อกับกิจกรรมค่อนข้างสั้น สนใจการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ แต่จะไม่สนใจความสำเร็จของกิจกรรมนั้น ๆ เด็กจะกระตือรือร้นทำงานที่ตนเองสนใจ แต่เมื่อหมดความสนใจจะเลิกทำทันที

- อายุ 7 ปี

เด็กวัยนี้จะมีความอยากรู้อยากเห็น สามารถจำเหตุการณ์ที่ผ่านมาได้ มีความสนใจที่จะทำสิ่งต่าง ๆ และจะพยายามทำให้สำเร็จ รู้จักชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้นสิ่งนี้ มีสมาธิจดจ่อกับกิจกรรมยังค่อนข้างสั้น จะสนใจสิ่งต่าง ๆ ทีละอย่าง

- อายุ 8 ปี

เด็กวัยนี้จะมีความอยากรู้อยากเห็น สนใจซักถามมากขึ้น ชอบทำสิ่งใหม่ ๆ ที่ตนไม่เคยทำมาก่อน มีสมาธิจดจ่อกับกิจกรรมนานขึ้น มีความสนใจที่จะทำงานให้สำเร็จ มีความพิถีพิถันและรับฟังคำแนะนำในการทำงานมากขึ้น สามารถเข้าใจคำชี้แจงง่าย ๆ มีความสนใจในการเล่นต่าง ๆ สามารถแสดงละครง่าย ๆ ได้ สนใจการวาดภาพ ถ่ายภาพยนตร์ โทรทัศน์ การ์ตูน ฟังวิทยุ และชอบนิทาน

- อายุ 9 ปี

เด็กวัยนี้เป็นวัยที่รู้จักใช้เหตุผล สามารถตอบคำถามอย่างมีเหตุผล มีความรู้ในด้านภาษาและความรู้รอบตัวกว้างขึ้น ชอบอ่านหนังสือที่กล่าวถึงข้อเท็จจริง สามารถแก้ปัญหาและรู้จักหาเหตุผลโดยอาศัยการสังเกต ในวัยนี้ต้องการอิสรภาพเพิ่มขึ้น

- อายุ 10 ปี

วัยนี้เป็นวัยที่สมองกำลังพัฒนาเต็มที่ การเรียน การหาเหตุผล ความคิด และการแก้ปัญหาดีขึ้น สามารถตัดสินใจด้วยตนเอง และมีการไตร่ตรองก่อนตัดสินใจ ไม่ทำอย่างหุนหันพลันแล่น มีความคิดริเริ่ม เด็กชายชอบเรียนดาราศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เด็กหญิงจะสนใจเกี่ยวกับการเรือน การสร้างมโนภาพเกี่ยวกับเวลา แม่นยำ และกว้างขวางขึ้น

- อายุ 11-12 ปี

เด็กวัยนี้จะมีเพื่อนวัยเดียวกัน มีการเล่นเป็นกลุ่ม บางคนจะเริ่มแสดงความสามารถในเพศตรงข้าม สนใจกีฬาที่เล่นเป็นทีม กิจกรรมกลางแจ้ง งานอดิเรก หนังสือ และการ์ตูน จะมีลักษณะเป็นคนที่เปลี่ยนแปลงได้ง่าย อาจกลายเป็นคนเจ้าอารมณ์ และชอบการวิพากษ์วิจารณ์ จะเห็นว่าความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อนมีความสำคัญมากกว่าความคิดเห็นของผู้ใหญ่ และจะมีความกังวล เริ่มเอาใจใส่การเปลี่ยนแปลงของร่างกาย ต้องการให้ผู้อื่นเข้าใจและยอมรับในการเปลี่ยนแปลงของตนด้วย (สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว, 2555; ออนไลน์)

ตารางที่ 1 การศึกษาเด็กวัยเรียน (School age) ช่วงอายุ 6-12 ปี

พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

เด็กวัยเรียน (ช่วงอายุ 6-12 ปี)	ชั้นเรียน	การชี้วัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน (จันทร์พร มุชิตา, 2555)
6 ปี	ประถมศึกษาชั้นปีที่ 1	1. อ่านและหาประสบการณ์จากสื่อที่หลากหลาย
7 ปี	ประถมศึกษาชั้นปีที่ 2	2. จับประเด็นสำคัญ ข้อเท็จจริง และความคิดเห็น เรื่องที่อ่าน
8 ปี	ประถมศึกษาชั้นปีที่ 3	3. เปรียบเทียบแง่มุมต่าง ๆ เช่น ดี-ชั่ว ประโยชน์- โทษ เป็นต้น 4. แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน โดยมีเหตุผล ประกอบ 5. อ่านถ่ายทอดความคิดเห็นความรู้สึกจากเรื่องที่ อ่านด้วยการเขียน
9 ปี	ประถมศึกษาชั้นปีที่ 4	1. อ่านเพื่อหาข้อมูล เสริมประสบการณ์จากสื่อ ประเภทต่าง ๆ
10 ปี	ประถมศึกษาชั้นปีที่ 5	2. จับประเด็นสำคัญ เปรียบเทียบ และเชื่อมโยง ความเป็นเหตุเป็นผลจากเรื่องที่อ่าน
11 ปี	ประถมศึกษาชั้นปีที่ 6	3. เชื่อมโยงความสัมพันธ์ต่าง ๆ ของเรื่องราว ใน เหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้ 4. แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน โดยมีเหตุผล สนับสนุน 5. อ่านทอดความเข้าใจ ความคิดเห็น คุณค่าจาก เรื่องที่อ่านด้วยการเขียน
12 ปี	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1	1. คัดสรรสื่อที่ต้องการอ่านเพื่อหาข้อมูลได้ตาม วัตถุประสงค์ สามารถสร้างความเข้าใจและ ประยุกต์ใช้ความรู้จากการอ่าน 2. จับประเด็นสำคัญและประเด็นสนับสนุน โต้แย้ง

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เด็กวัยเรียน (ช่วงอายุ 6-12 ปี)	ชั้นเรียน	การชี้วัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน
		3. วิเคราะห์ วิจาร์ณั ความสมเหตุสมผล ความน่าเชื่อถือ ลำดับความ และความเป็นไปได้ของเรื่องี่อ่าน 4. สรุปคุณค่า แนวคิด และแง่คิดที่ได้จากการอ่าน 5. สรุป อภิปราย ขยายความ แสดงความคิดเห็นโต้แย้ง สนับสนุน และโน้มน้าว ด้วยการเขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ เช่น พังความคิด เป็นต้น

3. ครอบครัว

ครอบครัว คือสถาบันแรกและสำคัญที่สุดของมนุษย์ ที่จะได้รับความรัก ความอบอุ่น และความผูกพัน การมีครอบครัวที่อบอุ่นทำให้เราดำเนินชีวิตได้อย่างมีปกติสุข ฝ่าฟันปัญหาอุปสรรค และสามารถสร้างสรรค์ให้มีสิ่งดี ๆ เกิดขึ้นต่อตนเองสังคมได้มากมาย (MWITS24.ROOM9, 2558)

การดูแลเด็กในมูลนิธิบ้านนภกษมันเป็นการดูแลในรูปแบบของครอบครัว ด้วยการจำลองครอบครัวใหม่ให้กับเด็ก มีเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิบ้านนภกษมันที่เป็นคู่สามีภรรยาจริงๆ ทำหน้าที่เป็นบิดามารดาให้กับเด็กในแต่ละครอบครัว ใน 1 ครอบครัวจะมีสมาชิกที่เป็นลูกประมาณ 10 คน เพื่อการดูแลที่ทั่วถึง เด็ก ๆ ในครอบครัวจะมีความสัมพันธ์เป็นพี่น้องกันเหมือนกับครอบครัวปกติทั่วไป เพียงแต่เป็นครอบครัวที่มีลูกมากกว่านั่นเอง เด็ก ๆ ทุกคนจะได้รับความรัก ความอบอุ่น การดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด (มูลนิธิบ้านนภกษมัน, 2561)

ประติมากรรมสะสมบุญ

ออกแบบสร้างสรรค์ผลงานจากการบริจาคเงินตามความเชื่อทางศาสนาพุทธ โดย สอดแทรกสัญลักษณ์ของมูลนิธิบ้านนกขมิ้น และเด็กที่ถูกละทิ้ง เด็กเร่ร่อน ข้าพเจ้าสร้างเครื่องมือ การเก็บข้อมูลจากการลงพื้นที่ ด้วยการสังเกตการณ์ แบบเข้าร่วมเฉพาะกิจกรรม ดังนี้

1. การทำทาน

กรณีศึกษา: วัดบัวขวัญ พระอารามหลวง, นนทบุรี มีพื้นที่กว้างขวางมากกว่าหลาย ๆ วัด ชนิดที่ว่าทางวัดสามารถก่อสร้างน้ำตกจำลอง และเนรมิตไฉไลอ่อนไว้ตรงปากประตูโบสถ์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับพุทธศาสนิกชนอย่างเต็มที่ โดยรอบบริเวณวัดที่มีการจัดให้ทำบุญนั้น จะมีลักษณะเป็นทางเดินยาวลึกเข้าไป ซึ่งตลอดสองข้างทางจะมีส่วนของการทำบุญไว้ทุกระยะ ดังนี้

- 1.1 ผู้รับบริจาค เช่น ปัดทอง ทำนุบำรุง สร้างพระอุโบสถ และบำรุงการศึกษา เป็นต้น
- 1.2 ผู้รับบริจาคอัตโนมัติ เช่น เสริมดวงชะตา และสะเดาะเคราะห์ เป็นต้น
- 1.3 ผู้รับบริจาคที่มีรูปทรงที่มีความหมายมงคล เช่น ตู้ไปรษณีย์บุญ ไปรษณีย์แก๊ง ปีน โดเสปียงทิพย์ และการทำบุญตักบาตร เป็นต้น
- 1.4 ผู้รับบริจาคที่สแกน Qr code จ่ายเงินได้
- 1.5 การจัดเตรียมสินค้าและบริการ เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำบุญ

ภาพที่ 20 ตัวอย่างผู้รับบริจาค ที่วัดบัวขวัญ พระอารามหลวง, นนทบุรี

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ภาพที่ 21 ตัวอย่างตู้รับบริจาคอัตโนมัติ ที่วัดบัวขวัญ พระอารามหลวง, นนทบุรี
ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ภาพที่ 22 ตัวอย่างตู้รับบริจาคความหมายมงคล ที่วัดบัวขวัญ พระอารามหลวง, นนทบุรี
ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ภาพที่ 23 ตัวอย่างผู้รับบริจาคที่เสกน Qr code ที่วัดบัวขวัญ พระอารามหลวง, นนทบุรี
ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ภาพที่ 24 ตัวอย่างการจัดเตรียมสินค้าหรือบริการ ที่วัดบัวขวัญ พระอารามหลวง, นนทบุรี
ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

การสรุปผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาจากการลงพื้นที่ ด้วยการสังเกตการณ์ แบบเข้าร่วมเฉพาะกิจกรรม การทำทาน ตามความเชื่อทางศาสนาพุทธ กรณีศึกษา: วัดบัวขวัญ พระอารามหลวง, นนทบุรี มีคำสำคัญรูปแบบ นามธรรมและรูปธรรม ดังนี้

ภาพที่ 25 คำสำคัญของผลงานประติมากรรมสะสมบุญ (2)

พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

2. สัญลักษณ์ของมูลนิธิบ้านนกขมิ้น และเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน

มูลนิธิบ้านนกขมิ้นมีสัญลักษณ์ คือนกขมิ้นที่อาศัยอยู่ในกรงที่อยู่ในบ้านมีความหมาย ดังนี้

2.1 นกขมิ้น ความหมายในประหวัด หมายถึง ไร้หลักปักฐาน คำไหนนอนนั้น เร่ร่อน และพเนจร เป็นต้น (กิ่ง โสภ, 2553)

2.2 กรงนก หมายถึง สิ่งที่ทำด้วยไม้หรือเหล็กเป็นซี่ ๆ สำหรับเลี้ยงนก ให้อยู่ในขอบเขตบริเวณที่กำหนด เพื่อความปลอดภัย

2.3 บ้าน หมายถึง ที่อยู่อาศัย

ภาพที่ 26 สัญลักษณ์ของมูลนิธิบ้านนกขมิ้น

ที่มา: <http://www.baannokkamin.org/> (ออนไลน์) 2561

บทที่ 4

การพัฒนาและผลงานออกแบบสร้างสรรค์

การวิเคราะห์ข้อมูลจากบทที่ 3 ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม ด้วยการใช้เครื่องมือแบบต่าง ๆ อย่างการเก็บข้อมูลจากเอกสาร และการเก็บข้อมูลจากการลงพื้นที่ ด้วยการสัมภาษณ์ แบบไม่มีโครงสร้าง และการสังเกตการณ์ แบบเข้าร่วมเฉพาะกิจกรรมที่จำเป็น จากตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และแบบสอบถาม แบบเข้าร่วมเฉพาะกิจกรรมที่จำเป็น จากตัวอย่างกลุ่มที่ 2 จึงได้ผลของการวิเคราะห์เป็นเกณฑ์ที่กำหนดในการออกแบบสร้างสรรค์ ดังนี้

ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ

ออกแบบสร้างสรรค์ผลงานจากเหตุผลของความต้องการปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน จากความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ที่จะช่วยเหลือหรืออยากเห็นสังคมดีขึ้น เพื่อออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมในแนวความคิดความแตกต่าง แปลกแยก ที่สามารถสะท้อนอารมณ์และกระตุ้นจิตใจ ที่จะส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือด้วยการบริจาค มีค่าสำคัญ ดังนี้

- ปัจจัย 4
- การศึกษา
- ครอบครัว

ประติมากรรมสะสมบุญ

ออกแบบสร้างสรรค์ผลงานจากการบริจาคเงินตามความเชื่อทางศาสนาพุทธของกลุ่มเป้าหมาย โดยสอดแทรกสัญลักษณ์ของมูลนิธิบ้านนกขมิ้น และเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน เพื่อออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรม ที่ส่งเสริมการบริจาคเงิน ช่วยเหลือเด็กที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร มีค่าสำคัญ ดังนี้

- ทำทาน ได้แก่ ตามความเชื่อทางศาสนาพุทธ การหยอดเงินใส่ตู้รับบริจาค และสะดวก รวดเร็ว
- สัญลักษณ์ของมูลนิธิบ้านนกขมิ้น และเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน

แนวทางการออกแบบ

การออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมในแนวความคิดความแตกต่าง แปลกแยก ของเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน ที่สามารถสะท้อนอารมณ์และกระตุ้นจิตใจ ที่จะส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือ ด้วยการบริจาคเงิน และประติมากรรมที่ส่งเสริมการบริจาคเงิน ช่วยเหลือเด็กที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร ในรูปแบบสะสม เก็บออมทีละเล็กทีละน้อย ข้าพเจ้าลงพื้นที่ด้วยการสัมภาษณ์ แบบไม่มีโครงสร้าง และการสังเกตการณ์ แบบเข้าร่วมเฉพาะกิจกรรมที่จำเป็น ที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา วิธีการแก้ไขปัญหาเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน และสัญลักษณ์ของมูลนิธิบ้านนกขมิ้น และเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน และลงพื้นที่ด้วยการสังเกตการณ์ แบบเข้าร่วมเฉพาะกิจกรรมที่จำเป็น ที่วัดบัวขวัญ พระอารามหลวง, นนทบุรี เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการทำงาน

กระบวนการออกแบบ

การวิจัยครั้งนี้ มีกระบวนการการทำงานและการออกแบบสร้างสรรค์ ดังนี้

ภาพที่ 27 กระบวนการออกแบบพัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

กระบวนการออกแบบสร้างสรรค์ในครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ ที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร และแบบสอบถามพฤติกรรมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการบริจาคของคนไทย วัยผู้ใหญ่ ที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร และลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยการสังเกตการณ์ ที่วัดบัวขวัญ พระอารามหลวง, นนทบุรี เพื่อการออกแบบสร้างสรรค์ ดังนี้

ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ ได้รับแรงบันดาลใจจากเหตุผลของความ ต้องการปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน ที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น ได้แก่ ปัจจัย 4 การศึกษา และครอบครัว จากความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ที่จะช่วยเหลือหรืออยากเห็นสังคมดีขึ้น เพื่อออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมในแนวความคิดความแตกต่าง แปลกแยก โดยสอดแทรกความรู้สึกลึกซึ้งเศร้าต่อความทรงจำในวัยเยาว์ของตนเอง ที่ถูกมองว่าเป็นตัวประหลาดในสายตาคนอื่น ๆ เพราะมีภาพลักษณ์ที่แตกต่าง แปลกแยก ที่สามารถสะท้อนอารมณ์และกระตุ้นจิตใจ ที่จะส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือด้วยการบริจาค

ประติมากรรมสะสมบุญ ได้รับแรงบันดาลใจจากการบริจาคเงินตามความเชื่อทางศาสนา พุทธของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ การทำทาน การหยอดเงินใส่ตู้รับบริจาค สะดวกรวดเร็ว โดยสอดแทรกสัญลักษณ์ของมูลนิธิบ้านนกขมิ้น และเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน เพื่อกระตุ้นพฤติกรรม จากความทรงจำและส่งเสริมการบริจาคเงิน ช่วยเหลือเด็กที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร ในรูปแบบสะสม เก็บออมทีละเล็กทีละน้อย

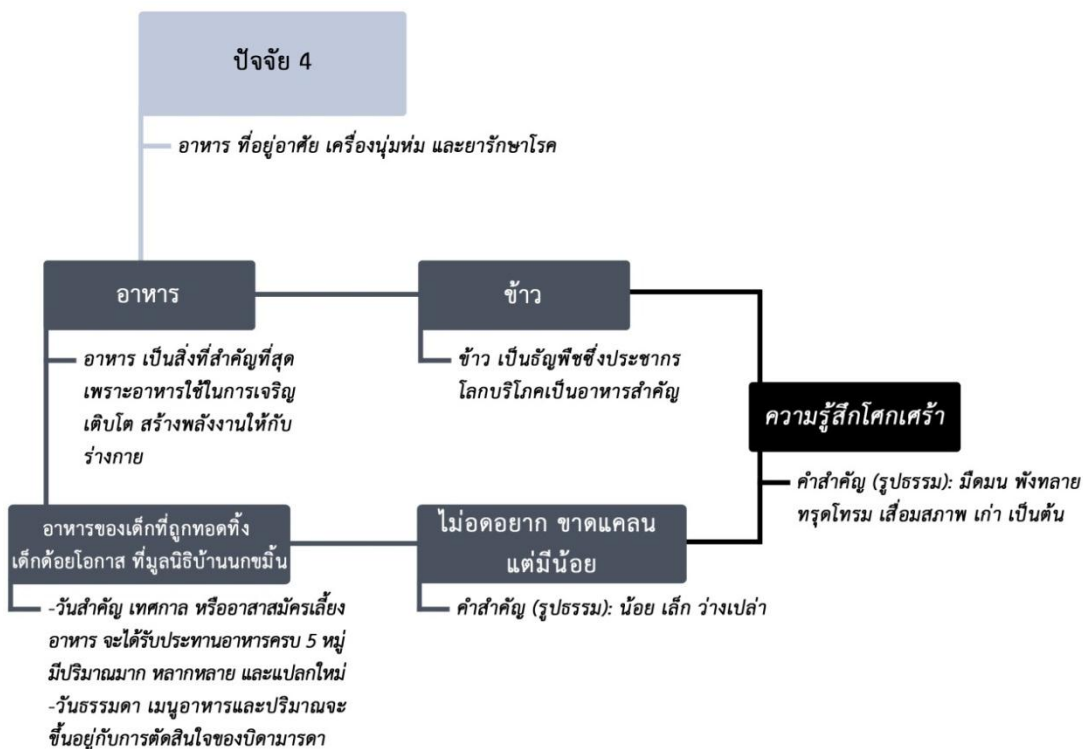
ผลงานออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ จะมีจำนวน 3 ชิ้น ประติมากรรมสะสมบุญ จะมีจำนวน 40 ชิ้น (ด้วยการให้กลุ่มเป้าหมาย) มีการจัดกิจกรรมแสดงผลงานออกแบบสร้างสรรค์ และแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญของคนไทย วัยผู้ใหญ่ ที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร เพื่อวัดผลการศึกษาระยะวัด (วัดเป็นสถานที่ที่นิยมสูงสุดในการบริจาคเงิน) ที่ชุมชนวัดอมรทัยภิราม, กรุงเทพมหานคร พื้นที่ขนาด 20 ไร่ จำนวนบ้าน 214 หลัง เพศชาย 452 คน เพศหญิง 568 คน (30 กันยายน 2557)

การออกแบบสร้างสรรค์

การออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ

การออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “ปัจจัย 4” มีกระบวนการการทำงานและการออกแบบสร้างสรรค์ ดังนี้

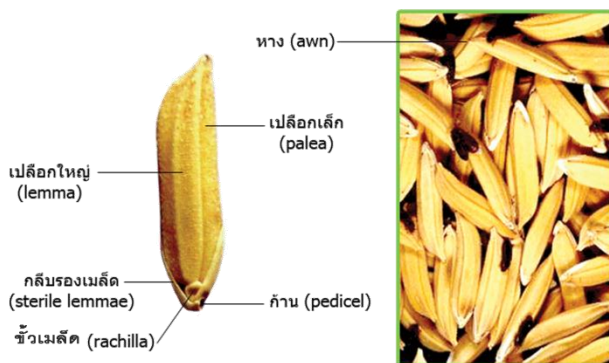
• แนวความคิดการออกแบบสร้างสรรค์

ภาพที่ 28 แนวความคิดการออกแบบประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “ปัจจัย 4” พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ข้าว คือเมล็ดของพืชในสกุลข้าวที่พบมากในเอเชีย เป็นธัญพืชที่ประชากรโลกบริโภคเป็นอาหารสำคัญ มีความสำคัญที่สุดในด้านโภชนาการ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2561a)

ข้าวเปลือก คือเมล็ดข้าวที่ได้จากการนวดแต่ยังไม่ได้อาเปลือกออก มีลักษณะเป็นรูปทรงรี เมื่อยาว สีเหลืองอมน้ำตาลหรือเหลืองนวล (สำนักวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว, ม.ป.ป.)

ภาพที่ 29 การแสดงส่วนประกอบของข้าวเปลือก ที่มา: <http://www.ricethailand.go.th/> (ออนไลน์) ม.ป.ป.

ข้าวกล้อง คือข้าวที่สีแล้วแต่ยังไม่ได้ขัดขาว โดยที่ยังมีจมูกข้าว และเยื่อหุ้มเมล็ดข้าว (รำ) อยู่ มีลักษณะเป็นรูปทรงรี เม็ดยาว สีน้ำตาลอ่อน (สำนักวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว, ม.ป.ป.)

ภาพที่ 30 การแสดงส่วนประกอบของข้าวกล้องและข้าวสาร
ที่มา: <http://www.ricethailand.go.th/> (ออนไลน์) ม.ป.ป.

• แบบร่างและแบบจำลองการออกแบบสร้างสรรค์

ภาพที่ 31แบบจำลองการออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรม “ปัจจัย 4” (1)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ภาพที่ 32 แบบจำลองการออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรม “บั้งจัย 4” (2)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

- การขึ้นรูปผลงานออกแบบสร้างสรรค์

ภาพที่ 33 การขึ้นรูปผลงานประติมากรรม “บั้งจัย 4” (1)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ภาพที่ 34 การขึ้นรูปผลงานประติมากรรม “ไบจัย 4” (2)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ภาพที่ 35 การขึ้นรูปผลงานประติมากรรม “ไบจัย 4” (3)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ภาพที่ 36 การขึ้นรูปผลงานประติมากรรม “ปัจจัย 4” (4)
ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ภาพที่ 37 การขึ้นรูปผลงานประติมากรรม “ปัจจัย 4” (5)
ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ภาพที่ 38 การขึ้นรูปผลงานประติมากรรม “ป้างัย 4” (6)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

- ผลงานออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “ป้างัย 4”

ภาพที่ 39 ผลงานประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “ป้างัย 4” (1)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ภาพที่ 40 ผลงานประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “ปัจจัย 4” (2)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ภาพที่ 41 ผลงานประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “ปัจจัย 4” (3)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

การสรุปผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาจากการออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรม “ปัจจัย 4” โดยใช้หลักเกณฑ์ในการออกแบบสร้างสรรค์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 2 ความงามในองค์ประกอบศิลป์ ของประติมากรรม “ปัจจัย 4”

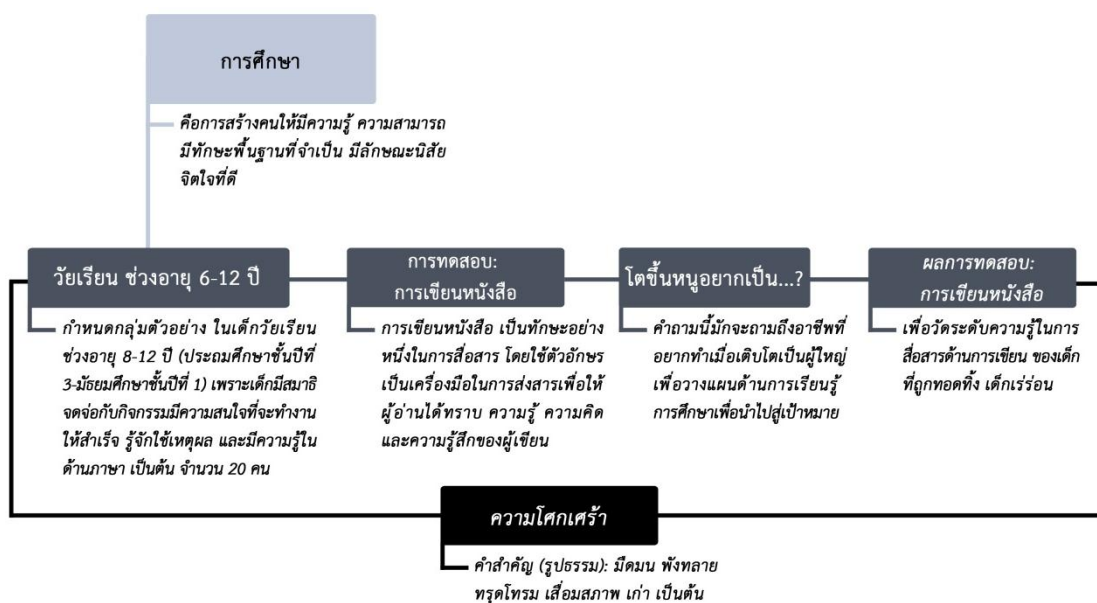
องค์ประกอบศิลป์ ของประติมากรรม	องค์ประกอบศิลป์ ของประติมากรรม “ปัจจัย 4”
สีและแสงเงา	สี: สีเงิน สีเทา สีดำ ให้ความรู้สึกหนัก หดหู่ เศร้าใจ และทึบตัน เป็นต้น สีน้ำตาล ให้ความรู้สึกเก่า หนัก และสงบ เป็นต้น แสงเงา: โลหะ สามารถสะท้อนแสง จึงมองเห็นภาพตรงกันข้ามได้
พื้นผิว	พื้นผิวเรียบและเงา 20% ให้ความรู้สึกหรูหรา สวยงาม และลื่นไหล เป็นต้น พื้นผิวหยาบและด้าน 80% ให้ความรู้สึกเข้มแข็ง หนัก แน่น กระด้าง และน่ากลัว เป็นต้น
ความสมดุล	สมดุลแบบอสมมาตร
สัดส่วน	สัดส่วนที่เปลี่ยนไปจากความเป็นจริง ให้ความรู้สึกแปลกใหม่ ดึงดูด ยิ่งใหญ่ และอลังการ เป็นต้น
มวลและพื้นที่ว่าง	พื้นที่ทางบวก: ไม่มี แต่โลหะสามารถสะท้อนแสง จึงทำให้ ความรู้สึกปลอดโปร่ง ไม่อึดอัด และไม่ทึบตัน พื้นที่ทางลบ: มี

ประโยชน์ใช้สอยที่ดี: สามารถสะท้อนอารมณ์และกระตุ้นจิตใจ ที่จะส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือด้วยการบริจาคไม่มากนักน้อย

แนวความคิดในการออกแบบที่ดี: ออกแบบสร้างสรรค์ผลงานจากเหตุผลของความต้องการปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ของเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน จากความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่จะช่วยเหลือหรืออยากเห็นสังคมดีขึ้น และสอดแทรกความรู้สึกโศกเศร้าต่อความทรงจำในวัยเยาว์ของตนเอง (ถ้าสำคัญ: ความมีดมณ พังทลาย ทรุดโทรม เสื่อมสภาพ และเก่า เป็นต้น)

การออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “การศึกษา” มีกระบวนการการทำงานและการออกแบบสร้างสรรค์ ดังนี้

• แนวความคิดการออกแบบสร้างสรรค์

ภาพที่ 42 แนวความคิดการออกแบบประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “การศึกษา”

ภาพ โดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

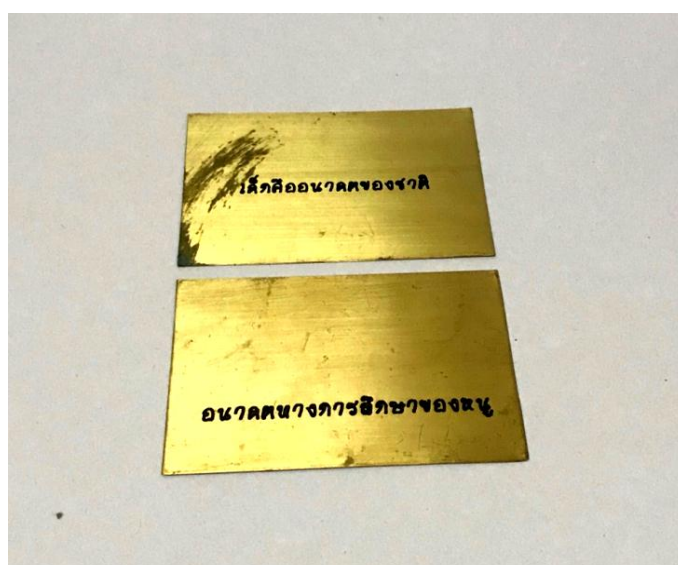
ข้าพเจ้าได้จัดทำทดสอบด้านการเขียนหนังสือในหัวข้อ “โตขึ้นหนูอยากเป็น...?” โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างในเด็กวัยเรียน ช่วงอายุ 8-12 ปี (ประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 - มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1) เพราะเป็นช่วงวัยที่เด็กมีสมาธิจดจ่อกับกิจกรรมมีความสนใจที่จะทำงานให้สำเร็จ มีความพึงพอใจ และรับฟังคำแนะนำในการทำงานมากขึ้น รู้จักใช้เหตุผล สามารถตอบคำถามอย่างมีเหตุผล มีความรู้ในด้านภาษาที่ดีแล้ว จำนวน 20 คน ที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร เพื่อวัดระดับความรู้ในการสื่อสาร มีรายละเอียดดังนี้

การเขียนหนังสือ

การเขียนหนังสือ เป็นทักษะอย่างหนึ่งในการสื่อสาร เช่นเดียวกับการพูด การฟัง และการอ่าน โปษุทธ์ สินลารัตน์ ได้สรุปการเขียนว่าหมายถึง “การสื่อความหมายอย่างหนึ่งไปยังผู้อ่าน โดยใช้ตัวอักษรเป็นเครื่องมือในการส่งสารเพื่อให้ผู้อ่าน ได้ทราบ ความรู้ ความคิด และความรู้สึกของผู้เขียน” (พีระเสก บริสุทธิ์บัวทิพย์, ม.ป.ป.)

“โตขึ้นหนูอยากเป็น...?” ข้าพเจ้าถูกตั้งคำถามนี้ในวัยเด็กเล็ก ช่วงอายุ 6-12 ปี และเด็กทั่วไปก็มักจะถามถึงอาชีพที่อยากทำเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่เพื่อวางแผนด้านการเรียนรู้การศึกษาเพื่อนำไปสู่เป้าหมายของเด็ก

- แบบร่างและแบบจำลองการออกแบบสร้างสรรค์

ภาพที่ 43 แบบจำลองการออกแบบประติมากรรม “การศึกษา” (1)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ภาพที่ 44 แบบจำลองการออกแบบประติมากรรม “การศึกษา” (2)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

• การทดสอบด้านการเขียนหนังสือในหัวข้อ “โตขึ้นหนูอยากเป็น...?”

1. เด็กวัยเรียน อายุ 8 ปี (เทียบเท่าประถมศึกษาชั้นปีที่ 3) จำนวน 8 คน ดังนี้

โตขึ้นหนูอยากเป็น
นักอวกาศ

โตขึ้นหนูอยากเป็น
คุณครู สอนศิลปะ

โตขึ้นหนูอยากเป็น
พายุพายุ

โตขึ้นหนูอยากเป็น
นักตีกลอง

ภาพที่ 45 การเขียนหนังสือของเด็กวัยเรียนอายุ 8 ปี (1-4)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

โตขึ้นหนูอยากเป็นนักเวทย์
น้ำ

โตขึ้นหนูอยากเป็น
ครู

โตขึ้นหนูอยากเป็น

โตขึ้นหนูอยากเป็นกะห่าน

โตขึ้นหนูอยากเป็น
คนขาย

ภาพที่ 46 การเขียนหนังสือของเด็กวัยเรียนอายุ 8 ปี (5-8)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

2. เด็กวัยเรียน อายุ 9 ปี (เทียบเท่าประถมศึกษาชั้นปีที่ 4) จำนวน 4 คน ดังนี้

โต๋บั้งหนุ่ยยกเป็ด
ครูพาศก์ไถย

โต๋บั้งหนุ่ยยกเป็ด
นางพญาบาน

๗

โต๋บั้งหนุ่ยยกเป็ด
นักศิลปะแจ่ม

โต๋บั้งหนุ่ยยกเป็ด
สาวสวย

ภาพที่ 47 การเขียนหนังสือของเด็กวัยเรียน อายุ 9 ปี (1-4)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

3. เด็กวัยเรียน อายุ 10 ปี (เทียบเท่าประถมศึกษาชั้นปีที่ 5) จำนวน 4 คน ดังนี้

โตปิ่นหนูอยากเป็นพยาบาล

โตปิ่นอยากเป็นคุณครูค่ะ

โตปิ่นหนูอยากเป็นทหารเหมือนพี่

โตคิซหนูอยากเป็นช่าง
ซักผ้า

ภาพที่ 48 การเขียนหนังสือของเด็กวัยเรียน อายุ 10 ปี (1-4)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

4. เด็กวัยเรียน อายุ 11 ปี (เทียบเท่าประถมศึกษาชั้นปีที่ 6) จำนวน 2 คน ดังนี้

โต ชีหุ ยากเีฬ

๕ ศีหุ ยากเีฬ ๑๗๗๗

๑๗๗๗

ภาพที่ 49 การเขียนหนังสือของเด็กวัยเรียน อายุ 11 ปี (1-2)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

5. เด็กวัยเรียน อายุ 12 ปี (เทียบเท่ามัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1) จำนวน 2 คน ดังนี้

โต ชีหุ ยากเีฬ
๑๗๗๗

โต ชีหุ ยากเีฬ ๑๗๗๗

ภาพที่ 50 การเขียนหนังสือของเด็กวัยเรียน อายุ 12 ปี (1-2)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

การสรุปผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาจากการทดสอบด้านการเขียนหนังสือในหัวข้อ “โตขึ้นหนูอยากเป็น...?” โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างในเด็กวัยเรียน ช่วงอายุ 8-12 ปี (ประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 - มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1) จำนวน 20 คน พบว่าเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน ที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร ทุกคนเขียนหนังสือสะกดคำผิด ส่งผลให้ข้อความไม่ชัดเจน เข้าใจยาก และคลุมเครือ ลดคุณภาพการสื่อความหมายโดยตรงไปยังผู้อ่าน มีแนวโน้มที่มาตรฐานการศึกษาที่ต่ำกว่าเกณฑ์ ไม่ได้รับความรู้ที่เหมาะสมต่อวัยในการพัฒนาศักยภาพ

ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมชุดที่ 1 “การศึกษา” จากการทดสอบด้านการเขียนหนังสือในหัวข้อ “โตขึ้นหนูอยากเป็น...?” โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จำนวนครึ่งหนึ่งของจำนวนแบบทดสอบในแต่ละวัย รวม 9 คน (ไวยากรณ์ของตัวเลขมี 0-9) เพื่อถ่ายทอดแนวความคิด ความรู้ในการสื่อสารด้านการเขียน การศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์ และไม่ได้รับความรู้ที่เหมาะสมต่อวัยในการพัฒนาศักยภาพ ของเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน

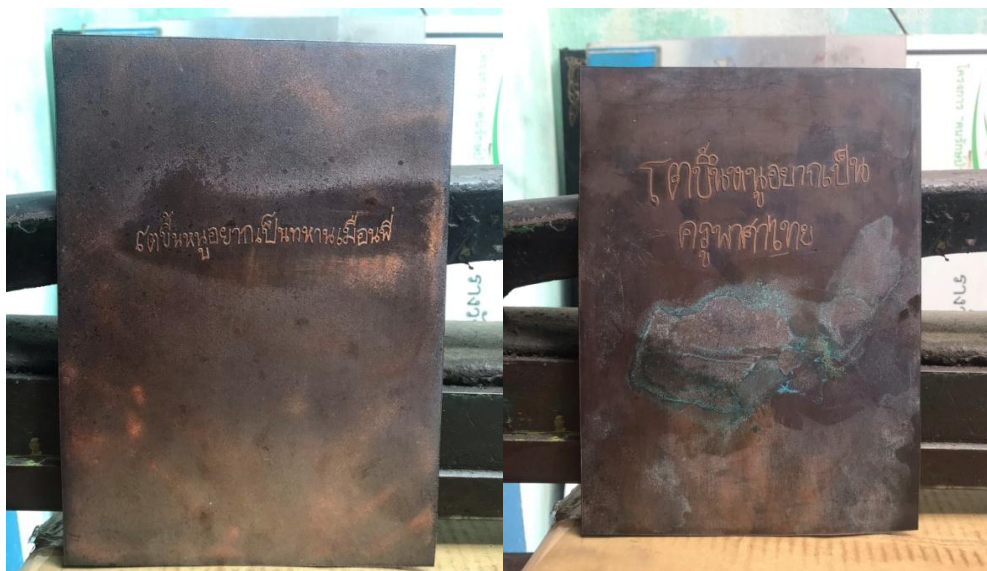
• การทดลองผลงานออกแบบสร้างสรรค์

การทดลองการทำสีบนโลหะ ด้วยเทคนิคการรมดำบางตำแหน่ง การรมดำและเผาโลหะ การรมดำและกัดกรวดโลหะ การรมดำและราดน้ำส้มสายชูลงบนโลหะ เพื่อให้โลหะมีสภาพที่เก่า เสื่อมสภาพ ทрудโทรม เป็นต้น

ภาพที่ 51 ตัวอย่างการทดลองการทำสีบนโลหะ ประติมากรรม “การศึกษา” (1)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ภาพที่ 52 ตัวอย่างการทดลองการทำสึบนโลหะ ประติมากรรม “การศึกษา” (2)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

- ผลงานออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “การศึกษา”

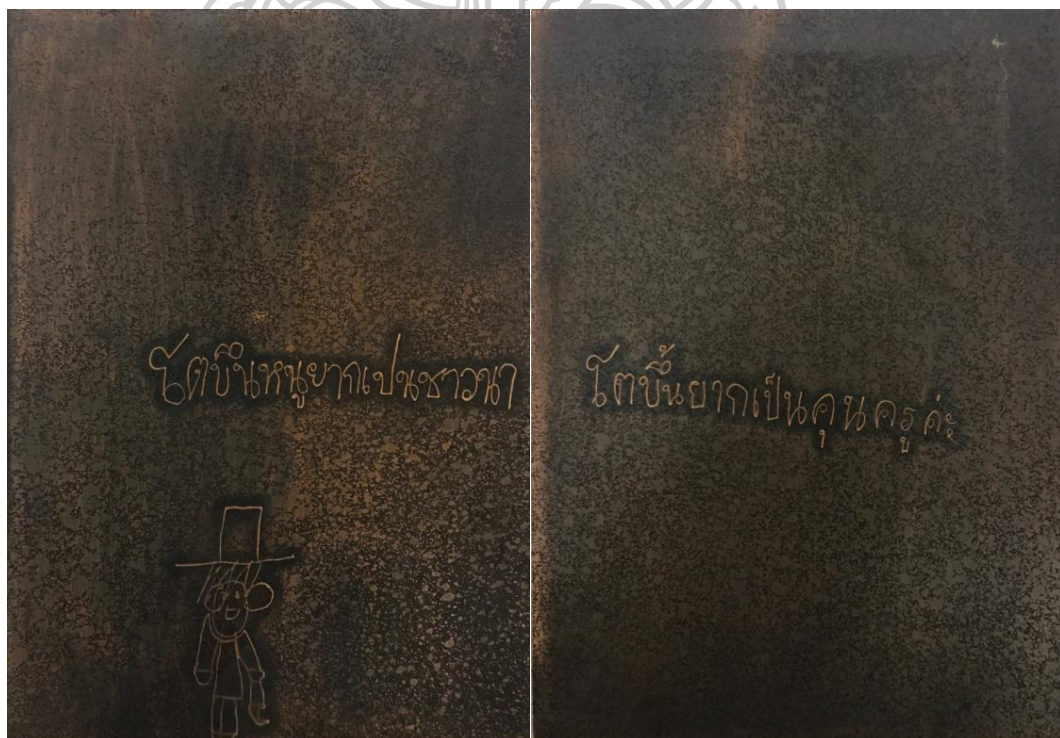
ภาพที่ 53 ผลงานประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “การศึกษา” (1-2)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ภาพที่ 54 ผลงานประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “การศึกษา” (3-4)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ภาพที่ 55 ผลงานประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “การศึกษา” (5-6)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

การสรุปผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาจากการออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรม “การศึกษา” โดยใช้หลักเกณฑ์ในการออกแบบสร้างสรรค์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 3 ความงามในองค์ประกอบศิลป์ ของประติมากรรม “การศึกษา”

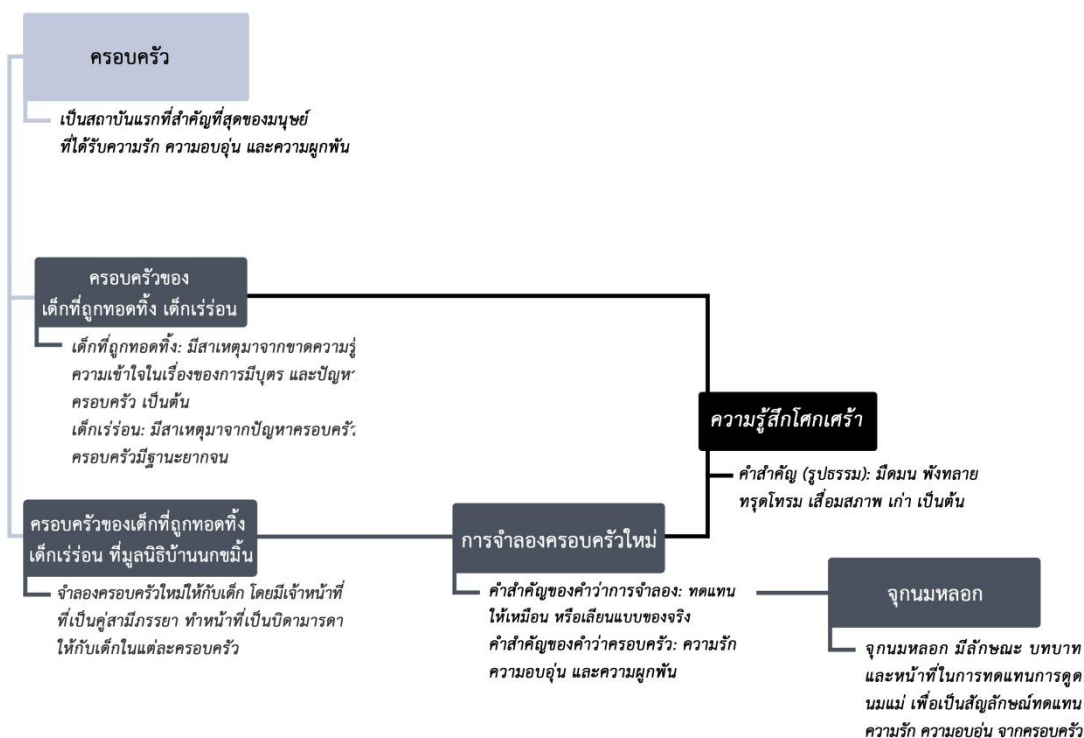
องค์ประกอบศิลป์ ของประติมากรรม	องค์ประกอบศิลป์ ของประติมากรรม “การศึกษา”
สีและเงา	สี: สีดำ ให้ความรู้สึกหนัก หนัก เศร้าใจ และทึบตัน เป็นต้น สีน้ำตาล ให้ความรู้สึกเก่า หนัก และสงบ เป็นต้น แสงเงา: โลหะ สามารถสะท้อนแสง จึงมองเห็นภาพตรงกันข้ามได้
พื้นผิว	พื้นผิวขรุขระและด้าน ให้ความรู้สึกคืบคั้น และดึงดูดความสนใจ เป็นต้น
ความสมดุล	สมดุลแบบอสมมาตร
สัดส่วน	สัดส่วนมาตรฐาน เพื่อความสมจริง
มวลและพื้นที่ว่าง	พื้นที่ทางบวก: ไม่มี พื้นที่ทางลบ: มี ให้ความรู้สึกปลอดโปร่ง ไม่อึดอัด และไม่ทึบตัน เป็น ต้น

ประโยชน์ใช้สอยที่ดี: สามารถสะท้อนอารมณ์และกระตุ้นจิตใจ ที่จะส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือด้วยการบริจาคได้ไม่มากก็น้อย

แนวความคิดในการออกแบบที่ดี: ออกแบบสร้างสรรค์ผลงานจากเหตุผลของความต้องการปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ของเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน จากความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่จะช่วยเหลือหรืออยากเห็นสังคมดีขึ้น และสอดแทรกความรู้สึกโศกเศร้าต่อความทรงจำในวัยเยาว์ของตนเอง (คำสำคัญ: ความมีดม่น พังทลาย ทรุดโทรม เสื่อมสภาพ และเก่า เป็นต้น) โดยจัดทำการทดสอบด้านการเขียนหนังสือในหัวข้อ “โตขึ้นหนูอยากเป็น...?” กำหนดกลุ่มตัวอย่างในเด็กวัยเรียน เพื่อวัดระดับความรู้ในการสื่อสาร

การออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “ครอบครัว” มีกระบวนการการทำงานและการออกแบบสร้างสรรค์ ดังนี้

• แนวความคิดการออกแบบสร้างสรรค์

ภาพที่ 58 แนวความคิดการออกแบบประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “ครอบครัว”

พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

การออกแบบสร้างสรรค์สัญลักษณ์

การออกแบบสร้างสรรค์สัญลักษณ์ คือการวิเคราะห์เนื้อหาของสาร ที่ต้องการสื่อความหมายและสังเคราะห์ให้เป็นรูปสัญลักษณ์ที่ใช้เป็นตัวแทนอันสามารถจะบอกได้ถึงความหมาย รวมถึงต้องใช้ความสามารถในผลิตผลงานให้ประณีตและคมชัด เพื่อสื่อความหมายได้ถูกต้องชัดเจน (พงษ์ศักดิ์ ไชยทิพย์, 2554)

จุกนมหลอก

จุกนมหลอก มีลักษณะและหน้าที่ในการทดแทนการดูดนมแม่ เด็กทารกเกิดมาพร้อมกับความต้องการในการดูด ซึ่งความถี่ในการดูดของเด็กแต่ละคนนั้นแตกต่างกัน (อายุตั้งแต่ 2 เดือน - 2 ปี) เด็กทารกมักจะดูดเวลาที่เขารู้สึกเบื่อ เหนื่อย หรือต้องการความสบาย จุกนมหลอกจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้บุตรมีความสุข ผ่อนคลาย หลับสบาย ลดอาการร้องไห้ และลดอาการดูดนิ้ว เป็นต้น (สิริลักษณ์ อุทัยรัตน์, ม.ป.ป.)

ภาพที่ 59 ตัวอย่างรูปทรงจุกนมหลอก

ที่มา: <https://www.reviewpromote.com/post/223/7-> (ออนไลน์) 2560

การดูดนมและคุณค่าน้ำนมจากมารดา

คุณค่าน้ำนมที่เด็กทารกดูดนั้น จะได้จากสารอาหารที่มารดาได้รับประทานเข้าไป มารดาจึงควรรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ มีสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่ น้ำนมเป็นสารอาหารที่สำคัญและสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีที่สุดให้กับเด็กทารก ซึ่งตามข้อเสนอแนะองค์การอนามัยโลก เด็กทารกทุกคนควรได้ดูดน้ำนมจากมารดาเพียงอย่างเดียว จนถึงอายุ 6 เดือน หลังจากนั้นยังคงให้ดูดน้ำนมควบคู่อาหารตามวัยจนลูกอายุครบ 2 ปี หรือมากกว่า เพราะการให้ลูกดูดนมจากเต้าเป็นสิ่งที่ดีที่สุด โดยเฉพาะช่วงให้น้ำนมลูก น้ำนมและการโอบกอดจะช่วยถ่ายทอดความรักความอบอุ่นไปถึงลูก ช่วยให้ลูกมีความสุขและปลอดภัยจากภัยหนาว (ชงชัย เลิศวิไลรัตนพงศ์, 2559)

- การขึ้นรูปผลงานออกแบบสร้างสรรค์

ภาพที่ 60 การขึ้นรูปผลงานประติมากรรม “ครอบคร้ว”

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

- ผลงานออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “ครอบคร้ว”

ภาพที่ 61 ผลงานประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “ครอบคร้ว” (1)
ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ภาพที่ 62 ผลงานประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “ครอบคร้ว” (2)
ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ภาพที่ 63 ผลงานประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “ครอบครัว” (3)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ภาพที่ 64 ผลงานประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “ครอบครัว” (4)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

การสรุปผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาจากการออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรม “ครอบครัว” โดยใช้หลักเกณฑ์ในการออกแบบสร้างสรรค์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 4 ความงามในองค์ประกอบศิลป์ ของประติมากรรม “ครอบครัว”

องค์ประกอบศิลป์ ของประติมากรรม	องค์ประกอบศิลป์ ของประติมากรรม “ครอบครัว”
สีและแสงเงา	สี: สีเงิน สีเทา สีดำ ให้ความรู้สึกหนัก หดหู่ เศร้าใจ และทึบตัน เป็นต้น สีน้ำตาล ให้ความรู้สึกเก่า หนัก และสงบ เป็นต้น แสงเงา: โดดง สามารถสะท้อนแสง จึงมองเห็นภาพตรงกันข้ามได้
พื้นผิว	พื้นผิวเรียบและเงา 50% ให้ความรู้สึกหรูหรา สวยงาม และลื่นไหล เป็นต้น พื้นผิวหยาบและด้าน 50% ให้ความรู้สึกเข้มแข็ง หนักแน่น กระด้าง และน่ากลัว เป็นต้น
ความสมดุล	สมดุลแบบอสมมาตร
สัดส่วน	สัดส่วนที่เปลี่ยนไปจากความเป็นจริง ให้ความรู้สึกแปลกใหม่ ดึงดูด ยิ่งใหญ่ และอลังการ เป็นต้น
มวลและพื้นที่	พื้นที่ทางบวก: มี ให้ความรู้สึกปลอดโปร่ง ไม่อึดอัด และไม่ทึบตัน เป็นต้น พื้นที่ทางลบ: มี ปากจุกนมวางไว้ด้านหน้า – เียง ให้ความรู้สึกปะทะ เข้า ใกล้ และมีระยะมากยิ่งขึ้น

ประโยชน์ใช้สอยที่ดี: สามารถสะท้อนอารมณ์และกระตุ้นจิตใจ ที่จะส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือด้วยการบริจาคได้ไม่มากนักน้อย

แนวความคิดในการออกแบบที่ดี: ออกแบบสร้างสรรค์ผลงานจากเหตุผลของความต้องการปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ของเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน จากความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่จะช่วยเหลือหรืออยากเห็นสังคมดีขึ้น และสอดแทรกความรู้สึกโศกเศร้าต่อความทรงจำในวัยเยาว์ของตนเอง (คำสำคัญ: ความมีดมน พังทลาย ทрудโทรม เลื่อมสภาพ และเก่า เป็นต้น) โดยใช้จุกนมหลอก มีลักษณะและหน้าที่ในการทดแทนการดูดนมแม่ เพื่อเป็นสัญลักษณ์ทดแทนความรัก ความอบอุ่น จากครอบครัว

การออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ ในแนวความคิดตั้งต้น มีกระบวนการการทำงานและการออกแบบสร้างสรรค์ ดังนี้

- แนวความคิดการออกแบบสร้างสรรค์

ออกแบบสร้างสรรค์ผลงานจากเหตุผลของความต้องการปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน ที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น ได้แก่ ปัจจัย 4 การศึกษา และครอบครัว จากความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ที่จะช่วยเหลือหรืออยากเห็นสังคมดีขึ้น เพื่อออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมในแนวความคิดความแตกต่าง แปลกแยก ที่สามารถสะท้อนอารมณ์และกระตุ้นจิตใจ ที่จะส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือด้วยการบริจาค

ภาพที่ 65 คำสำคัญของผลงานประติมากรรม แนวความคิดตั้งต้น (1)

พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ออกแบบสร้างสรรค์ผลงานจากการบริจาคเงินตามความเชื่อทางศาสนาพุทธ ได้แก่ การทำทาน เพื่อกระตุ้นพฤติกรรมจากความทรงจำและส่งเสริมการบริจาคเงิน ช่วยเหลือเด็กที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร ในรูปแบบสะสม เก็บออมทีละเล็กทีละน้อย

ภาพที่ 66 คำสำคัญของผลงานประติมากรรม แนวความคิดตั้งต้น (2)

พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

โดยสอดแทรกความรู้สึกโศกเศร้าต่อความทรงจำในวัยเยาว์ของตนเอง ที่ถูกมองว่าเป็นตัว
ประหลาดในสายตาคนอื่น ๆ เพราะมีภาพลักษณ์ที่แตกต่าง แปลกแยก จึงเป็นที่มาที่ส่งผลให้ข้าพเจ้า
เห็นความสำคัญของปัญหาเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน

- ผลงานออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ ในแนวความคิด
ดั้งเดิม

ภาพที่ 67 ผลงานประติมากรรม ในแนวความคิดดั้งเดิม
ภาพ โดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

- ผลงานออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “ปัจจัย 4” ในแนวความคิดดั้งเดิม

ภาพที่ 68 ผลงานประติมากรรม “ปัจจัย 4” ในแนวความคิดดั้งเดิม

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

- ผลงานออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “การศึกษา” ในแนวความคิดดั้งเดิม

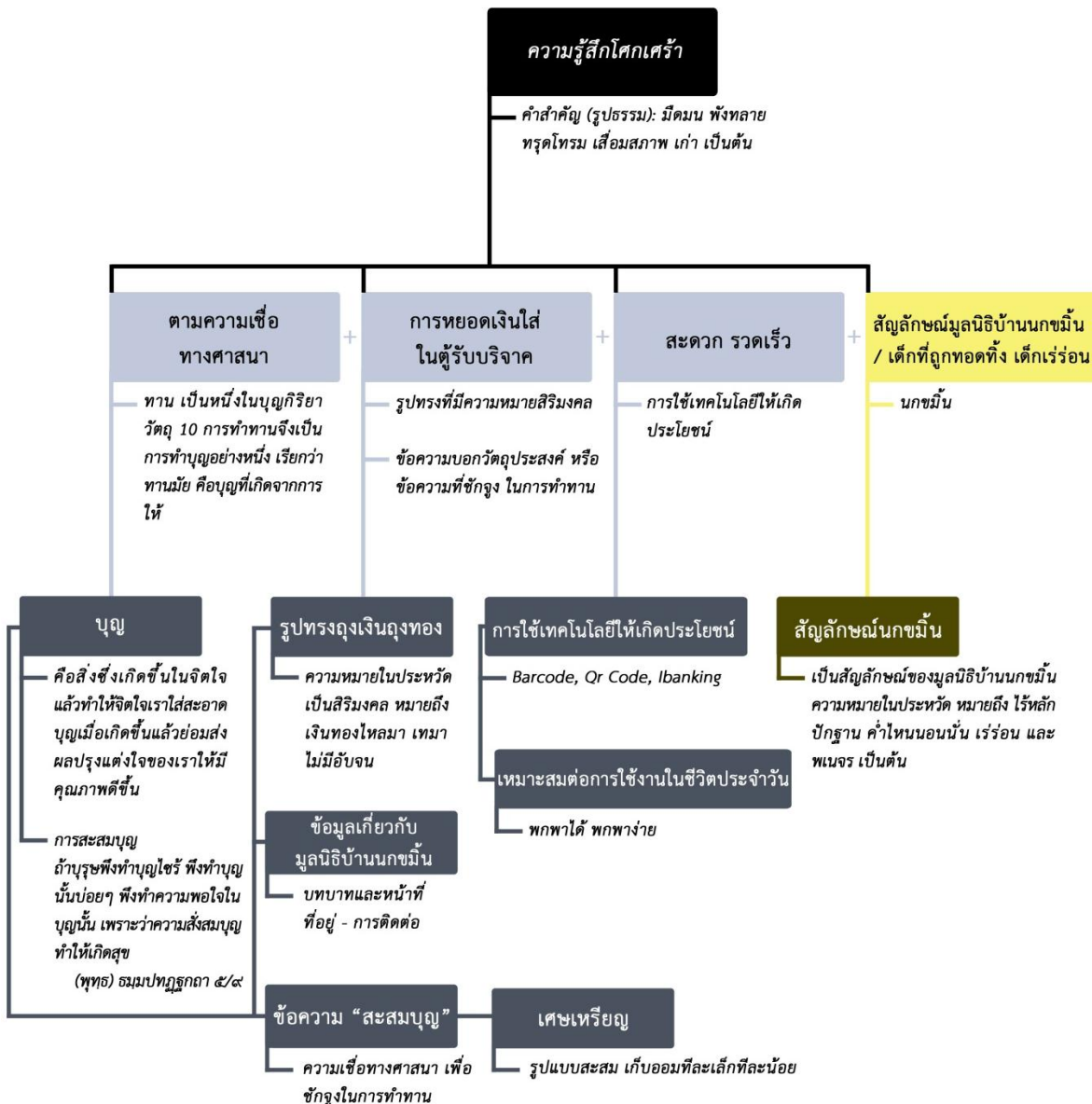
ภาพที่ 69 ผลงานประติมากรรม “การศึกษา” ในแนวความคิดดั้งเดิม

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

การออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะสมบุญ

การออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะสมบุญ มีกระบวนการการทำงานและการออกแบบสร้างสรรค์ ดังนี้

- แนวความคิดการออกแบบสร้างสรรค์

ภาพที่ 70 แนวความคิดการออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะสมบุญ

ที่มา: กษกร เกิดวิชัย

บุญ

บุญ คือสิ่งซึ่งเกิดขึ้นในจิตใจแล้วทำให้จิตใจใสสะอาด ปราศจากความเศร้าหมอง ชุ่นมัว ก้าวขึ้นไปสู่ภูมิที่ดี เกิดขึ้นจากการที่ใจได้เพื่อนคิดที่ดี คือพระธรรม ทำให้เลือกเฉพาะสิ่งที่ดี ที่ควรที่เป็นประโยชน์ แล้วปฏิบัติ ทำดี ตามที่คิดนั้น (กัลยาณมิตร, 2558)

การสะสมบุญ

บุญเมื่อเกิดขึ้นแล้วย่อมส่งผลปรุงแต่งใจของเราให้มีคุณภาพดีขึ้น คือตั้งมั่นไม่หวั่นไหว บริสุทธิ์ผุดผ่องใสว โปร่งโล่ง อิ่มเอิบ ไม่กระสับกระส่าย ชุ่มชื่นเบาสบาย ผ่อนคลายไม่ตึงเครียด และบุญที่เกิดขึ้นนี้ยังสามารถสะสมเก็บไว้ในใจได้อีกด้วย (กัลยาณมิตร, 2558)

ปบุญญเจ ปุริโส กยิรา

กยิราเถน ปุนปฺปนํ

ตมฺหิ ฌนฺทํ กยิราถ

สุโข ปุญฺญสุส อจฺจโย.

ถ้าบรุษพึงทำบุญไซ้ร้ พึงทำบุญนั้นบ่อย ๆ พึงทำความพอใจในบุญนั้น เพราะว่าความสั่งสมบุญ ทำให้เกิดสุข

(พุทธ) ธรรมปทกฐกถา ๕/๕

ถ้าหากว่ามีโอกาสได้ทำบุญ ท่านว่าให้หาโอกาสทำบุญนั้นบ่อย ๆ อย่าหยุดเสียด้วยคิดว่าพอละ เท่านั้น ก็พอ ทำบุญครั้งเดียวก็พอแล้ว เป็นต้น แต่ควรรหาโอกาสทำบุญนั้น ๆ ไร่ไป อีกทั้งในขณะที่ทำบุญนั้น ให้ทำความพอใจในบุญนั้นด้วย เพราะยังสั่งสมบุญพอกพูนบุญไว้มากเท่าไร ย่อมก่อให้เกิดสุขได้มากเท่านั้น การสั่งสมบุญก่อให้เกิดความสุขทั้งในโลกนี้ทั้งในโลกหน้า ผู้รับบริจาคเงินในวัด (วัดพิชโสภาราม, ม.ป.ป.)

ผู้รับบริจาคเงินในวัด มีหน้าที่สำหรับการหยอดเหรียญและธนบัตร เพื่อการทำทาน โดยมีรูปทรงสี่เหลี่ยมหรือรูปทรงที่มีความหมายสิริมงคล และขนาดใหญ่ มีข้อความบอกวัตถุประสงค์หรือข้อความที่ชักจูงในการทำทานอยู่ด้านหน้าภาชนะ เพื่อสะสม เก็บออมทีละเล็กทีละน้อย

ภาพที่ 71 ตัวอย่างตู้รับบริจาคเงิน ที่วัดเขาหลักชัย, นครสวรรค์

ที่มา: <https://www.bloggang.com/mainblog.php?id=khaolakchai&month=09-09-2012&group=4&gblog=2> (ออนไลน์) 2555

ถุงเงินถุงทอง

ถุงเงินถุงทอง ความหมายในประเพณี หมายถึง เงินทองไหลมาเทมาทุกสารทิศ มีแต่เข้า ไม่มีออก ไม่มีอัปจน เป็นต้น

ภาพที่ 72 ถุงเงินถุงทอง

ที่มา: <https://www.888เทรดดิ้ง.com/15029399/ถุงเงิน-ถุงทอง> (ออนไลน์) ม.ป.ป.

นกขมิ้น

นกขมิ้น ความหมายในประหวัด หมายถึง ไร้หลักปักฐาน ค้ำไหนดอนนั้น เร็วร้อน และ
 พเนจร เป็นต้น (กิ่ง โศก, 2553)

ปากนกขมิ้น

สีเหลือง

ภาพที่ 73 นกขมิ้น

ที่มา: <http://www.northbirding.com/canaryless.html> (ออนไลน์) 2560

- แบบร่างและแบบจำลองในการออกแบบสร้างสรรค์
 การออกแบบสร้างสรรค์และการวิเคราะห์ผลงานประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 1

มูลนิธิบ้านนกขมิ้น
BAAN NOK KAMIN FOUNDATION

ยังเราให้ ยังได้รับ
ปัญญาอันทะ เกิก

มูลนิธิบ้านนกขมิ้น เลขที่ 89 ซอยเสรีไทย 17 ถนนเสรีไทย
 แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
 โทรศัพท์: 02-375-6497, 02-375-2455
 โทรสาร: 02-732-5191, 02-375-6109
 E-mail: baannokkamin1-1@hotmail.com
 Line: Baannokkamin
 Facebook: มูลนิธิบ้านนกขมิ้น Baannokkamin Foundation
 Instagram, YouTube: Baannokkamin_News
 Website: <http://www.baannokkamin.net>
 เวลาทำการ: วันจันทร์-วันเสาร์ เวลา 09.00-17.00 น.

สะสมบุญ

1. เช็คนาคาร/แคชเชียร์เช็ค สั่งจ่ายมูลนิธิบ้านนกขมิ้น ชิดคร่อม
 2. บัญชีออมทรัพย์ ชื่อบัญชี: มูลนิธิบ้านนกขมิ้น

ธนาคารกรุงเทพ สาขาตลาดพร้าว
 หมายเลขบัญชี 129-5-21931-3
 -ธนาคารกสิกร สาขาย่อยเดอะมอลล์บางกะปิ
 หมายเลขบัญชี 732-2-87770-0
 -ธนาคารกรุงไทย สาขาย่อยเดอะมอลล์บางกะปิ
 หมายเลขบัญชี 762-0-05459-6
 -ธนาคารกรุงศรีอยุธยา สาขาย่อยเดอะมอลล์บางกะปิ
 หมายเลขบัญชี 449-1-21756-7
 -ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขารัชโยธิน
 หมายเลขบัญชี 111-2-90356-4
 -ธนาคารทหารไทย สาขาสุขุมวิท 3
 หมายเลขบัญชี 144-2-12638-7
 -ธนาคารธนชาติ สาขารามคำแหง ซอย 24
 หมายเลขบัญชี 064-2-02609-8

3. เคาน์เตอร์เซอร์วิส/7-Eleven แจงชื่อมูลนิธิบ้านนกขมิ้น
 แบบ Barcode (ไม่เสียค่าธรรมเนียม)
 *ใบเสร็จรับเงินของมูลนิธิบ้านนกขมิ้น นำไปหักลดหย่อนภาษีได้ตามกฎหมาย

บุญ
 ชื่อความ "สะสมบุญ"
 การใช้เทคโนโลยี
 ให้เกิดประโยชน์

ข้อมูลเกี่ยวกับ
 มูลนิธิบ้านนกขมิ้น

ภาพที่ 74 การออกแบบสร้างสรรค์และวิเคราะห์ประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 1

พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ผลงานออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 1

ภาพที่ 75 ผลงานประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 1

พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ตารางที่ 5 การประเมินผลงานการออกแบบประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 1

พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

เกณฑ์การประเมิน	ตรวจสอบ	หมายเหตุ
1. รูปทรงดูเงินดูทอง	-	รูปทรงทรงกระบอก
2. ข้อมูลเกี่ยวกับมูลนิธิบ้านนวมินทร์	/	มีข้อมูลมากเกินไป ส่งผลให้ตัวอักษรเล็ก ไม่ชัดเจน
3. บุญ, ข้อความสะสมบุญ	/	มีข้อความที่ชักจูงมากเกินไป
4. การใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์	-	Barcode ไม่สามารถใช้งานได้จริง, Ibanking
5. เหมาะสมต่อการใช้งานในชีวิตประจำวัน	-	ฝาหยอดเงินมีน้ำหนักมากเกินไป เพราะทำ 2 ชั้น ส่งผลให้หลุดง่าย, วิธีการเปิด-ปิด ฝาหยอดเงินยุ่งยาก
6. สัญลักษณ์นวมินทร์	-	-

ตารางที่ 6 การประเมินงบประมาณการออกแบบประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 1
พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

รายการ	งบประมาณ
1. วัตถุประสงค์	
1.1 ผ้า 150 หลา	150 บาท
1.2 สายผ้า 50 เมตร	60 บาท
2. กระบวนการการผลิต	
2.1 การตัดเย็บถุงผ้า	300 บาท
2.2 การสกรีนลายบนถุงผ้า	350 บาท
2.3 การหล่อขึ้นรูปผ้าหยอดเงิน	1,200 บาท
	รวม 2,060 บาท
	ใบละ 206 บาท

หมายเหตุ: * การขึ้นรูปผลงานออกแบบสร้างสรรค์ ขนาด 6.5*5 นิ้ว จำนวน 10 ใบ

- แบบร่างและแบบจำลองในการออกแบบสร้างสรรค์
การออกแบบสร้างสรรค์และการวิเคราะห์ประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 2

มูลนิธิบ้านนกกามิ้น

บ้านหลังใหม่ของเด็กกำพร้า เด็กเร่ร่อน เด็กด้อยโอกาส
ให้การช่วยเหลือด้วยความรักจากรูปแบบการดูแล "ระบบครอบครัว"

ถุงสะสมบุญ
คำจูนเด็กด้อยโอกาส

มูลนิธิบ้านนกกามิ้น 89 ซอยเสรีไทย 17 ถนนเสรีไทย แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์: 02-375-6497, 02-375-2455
E-mail: baannokkamin1-1@hotmail.com
Website: http://www.baannokkamin.net
เวลา: วันจันทร์-วันเสาร์ เวลา 09.00-17.00 น.

•ซีค/แคชเชียร์เช็ค ส่งจ่ายมูลนิธิบ้านนกกามิ้น ซิตคร่อม
•บัญชีออมทรัพย์ ชื่อบัญชี: มูลนิธิบ้านนกกามิ้น
-ธนาคารกรุงเทพ สาขาตลาดพร้าว หมายเลขบัญชี 129-5-21931-3
-ธนาคารกสิกร สาขาซอยเดอะมอลล์บางกะปิ หมายเลขบัญชี 732-2-87770-0
•คาน์เตอร์เซอร์วิส/7-Eleven แจงชื่อมูลนิธิบ้านนกกามิ้น

สัญลักษณ์ของมูลนิธิบ้านนกกามิ้น

บุญ
ข้อความ "สะสมบุญ"

ข้อมูลเกี่ยวกับ
มูลนิธิบ้านนกกามิ้น

ภาพที่ 76 การออกแบบสร้างสรรค์และวิเคราะห์ประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 2 (1)

พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ภาพที่ 77 การออกแบบสร้างสรรค์และวิเคราะห์ประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 2 (2)
พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ผลงานออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 2

ภาพที่ 78 ผลงานประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 2 (1)
ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ภาพที่ 79 ผลงานออกแบบสร้างสรรค์ประดิษักรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 2 (2)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ตารางที่ 7 การประเมินผลงานการออกแบบประดิษักรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 2

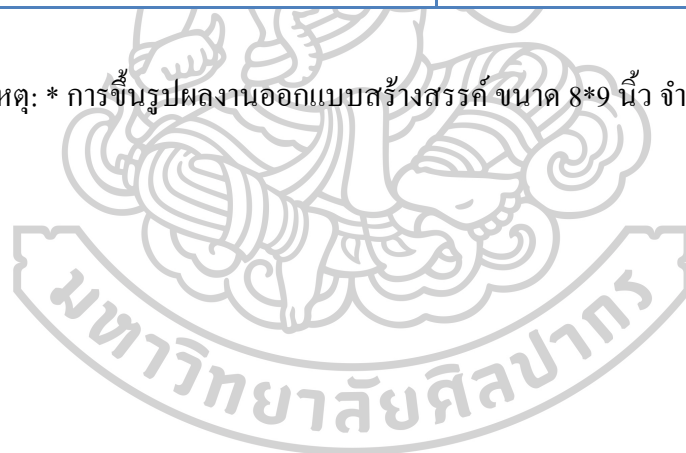
พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

รายการ	ตรวจสอบ	หมายเหตุ
1. รูปทรงถุงเงินถุงทอง	/	-
2. ข้อมูลเกี่ยวกับมูลนิธิบ้านนกขมิ้น	/	มีข้อมูลมากเกินไป
3. บุญ, ข้อความสะสมบุญ	/	ข้อความที่ชักจูงมากเกินไป
4. การใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์	/	Barcode, Ibanking
5. เหมาะสมต่อการใช้งานในชีวิตประจำวัน	/	มีขนาดใหญ่เกินไป
6. สัญลักษณ์นกขมิ้น	/	ฝ่าหยอดเงิน, ลวดลาย

ตารางที่ 8 การประเมินงบประมาณการออกแบบประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 2
พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

รายการ	งบประมาณ
1. วัสดุดิบ	
1.1 ผ้า 150 หลา	150 บาท
1.2 สายผ้า 50 เมตร	60 บาท
2. กระบวนการการผลิต	
2.1 การพิมพ์ Barcode บนริบบิ้น	90 บาท (ชิ้นละ 4.5 บาท ใช้ 2 ด้าน)
2.2 การสกรีนลายบนถุงผ้า	350 บาท
2.3 การตัดเย็บถุงผ้า	300 บาท
2.4 การหล่อขึ้นรูปผ้าหยอดเงิน	1,550 บาท
	รวม 2,500 บาท
	ใบละ 250 บาท

หมายเหตุ: * การขึ้นรูปผลงานออกแบบสร้างสรรค์ ขนาด 8*9 นิ้ว จำนวน 10 ใบ

• การขึ้นรูปผลงานออกแบบสร้างสรรค์

1. ลวดลาย Qr code, Barcode เพื่อใช้ในการพิมพ์บนรีบบิ้น

ภาพที่ 80 ลวดลาย Qr code, Barcode

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

2. ลวดลายด้านหน้า – ด้านหลัง เพื่อใช้ในการสกรีนถุงผ้า

ภาพที่ 81 ลวดลายผลงานประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 3 (1)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

มูลนิธิบ้านนกขมิ้น เพื่อเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน
ที่อยู่: 89 ซอยเสรีไทย17 ถนนเสรีไทย แขวงคลองกุ่ม
เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์: 02-375-6497, 02-375-2455

Line: Baannokkamin

Website: <http://www.baannokkamin.org/>

บัญชีออมทรัพย์: มูลนิธิบ้านนกขมิ้น ธนาคารกสิกร

สาขาย่อยเดอะมอลล์บางกะปิ 732-2-87770-0

ภาพที่ 82 ลวดลายผลงานประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 3 (2)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ภาพที่ 83 ถวกลายผลงานประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 3 (3)
ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

3. การตัดเย็บถุงผ้า

ภาพที่ 84 การตัดเย็บผลงานประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 3 (1)
ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ภาพที่ 85 การตัดเย็บผลงานประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 3 (2)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

4. การหล่อขึ้นรูปฝาหยอดเงิน

การขึ้นรูป Wax ฝาหยอดเงิน เพื่อนำไปหล่อขึ้นรูปโลหะ

ภาพที่ 86 การหล่อขึ้นรูปฝาหยอดเงิน

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

• ผลงานออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 3

ภาพที่ 87 ผลงานประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 3 (1)

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ตารางที่ 9 การประเมินผลงานการออกแบบประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 3

พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

เกณฑ์การประเมิน	ตรวจสอบ	หมายเหตุ
1. รูปทรงดูเงินดูทอง	/	-
2. ข้อมูลเกี่ยวกับมูลนิธิบ้านกขมื่น	/	หน้าที่, ที่อยู่และการติดต่อ
3. บุญ, ข้อความสะสมบุญ	/	-
4. การใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์	/	Barcode, Qr Code, Ibanking
5. เหมาะสมต่อการใช้งานในชีวิตประจำวัน	/	ดูสะสมบุญมีขนาดเล็ก เหมาะสมกับการหยอดเงิน
6. สัญลักษณ์กขมื่น	/	ฝาหยอดเงิน, รูปทรงดูง่า

ตารางที่ 10 การประเมินงบประมาณการออกแบบประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 3

พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

รายการ	งบประมาณ
1. วัสดุคืบ	
1.1 ฝ้าย 300 หลา	300 บาท
1.2 สายฝ้าย 50 เมตร	60 บาท
1.3 ซิป 4 นิ้ว	160 บาท
2. กระบวนการการผลิต	
2.1 การพิมพ์ Qr code, Barcode บน รีบบิ้น 300 ซีน	360 บาท (ชิ้นละ 4.5 บาท ใช้ 2 ด้าน)
2.2 การสกรีนลายบนดูง่า	700 บาท
2.3 การตัดเย็บดูง่า	1,200 บาท
2.4 การหล่อขึ้นรูปฝาหยอดเงิน	3,650 บาท
	รวม 6,430 บาท
	ใบละ 160.75 บาท

หมายเหตุ: * การขึ้นรูปผลงานออกแบบสร้างสรรค์ ขนาด 7*6.5 นิ้ว จำนวน 40 ใบ

• ผลงานออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 4

โดยสอดแทรกความรู้สึกโศกเศร้า ด้วยการเปลี่ยนสีผ้าเป็นสีน้ำตาลและฝาหยอดเงิน ให้มีความมืดมน พังทลาย ทрудโทรม เสื่อมสภาพ และเก่า เป็นต้น และข้อความบนถุงผ้าด้านหน้าว่าถุงสะสมบุญ ด้วยการให้ลายมือเด็ก ดังนี้

ภาพที่ 89 ผลงานประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 4

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

การจัดกิจกรรมแสดงผลงานออกแบบสร้างสรรค์

การจัดกิจกรรมแสดงผลงานออกแบบสร้างสรรค์ (8 พฤศจิกายน 2561 – 15 พฤศจิกายน 2561) ที่ชุมชนวัดอมรทัยการาม, กรุงเทพมหานคร (วัดเป็นสถานที่ที่นิยมสูงสุดในการบริจาคเงิน) พื้นที่ขนาด 20 ไร่ จำนวนบ้าน 214 หลัง เพศชาย 452 คน เพศหญิง 568 คน ด้วยการให้ ประติมากรรมสะสมบุญ (8 พฤศจิกายน 2561) กับประชากรคนไทย วัยผู้ใหญ่ จำนวน 40 คน และ รับกลับประติมากรรมสะสมบุญ ที่ชุมชนวัดอมรทัยการาม, กรุงเทพมหานคร และมูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร (15 พฤศจิกายน 2561) และลงพื้นที่เก็บข้อมูล ด้วยแบบสอบถาม แบบปลายปิด ประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ จำนวน 2 ชุด มีเนื้อหาเหมือนกัน (ทั้งหมด 4 ตอน รวมทั้งหมด 30 ข้อ) จำนวน 40 คน ซึ่งการจัดกิจกรรมแสดงผลงานออกแบบสร้างสรรค์ในครั้งนี้ ได้รับเกียรติจากนายสมบุญ เนื่องจากนิม ประธานชุมชนป่าวประกาศประชาสัมพันธ์และเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ด้วย

ภาพที่ 90 การจัดกิจกรรมแสดงผลงานออกแบบสร้างสรรค์

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ภาพที่ 91 บรรยากาศการจัดแสดงผลงานออกแบบสร้างสรรค์

ภาพโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

บทที่ 5

สรุปอภิปรายและข้อเสนอแนะ

การออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะสมบุญ เพื่อส่งเสริมการบริจาค ช่วยเหลือเด็กที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร ข้าพเจ้าจะอภิปรายการออกแบบสร้างสรรค์ผลงาน ตั้งแต่แนวความคิดในการออกแบบ การพัฒนาผลงานประติมากรรม และสรุปข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ ปัญหาและอุปสรรคในการสร้างสรรค์ของกรวิจัย เพื่อความชัดเจนและความเข้าใจในการนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติจริง โดยจะมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ และข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปปฏิบัติต่อไป

อภิปรายผลงานสร้างสรรค์

ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ

ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ ได้รับแรงบันดาลใจจากเหตุผลของความ ต้องการปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน ที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น ได้แก่ ปัจจัย 4 การศึกษา และครอบครัว จากความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ที่จะช่วยเหลือหรืออยากเห็นสังคมดีขึ้น เพื่อออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมในแนวความคิดความแตกต่าง แปลกแยก และสอดแทรกความรู้สึกโศกเศร้าต่อความทรงจำในวัยเยาว์ของตนเอง ที่ถูกมองว่าเป็นตัวประหลาดในสายตาคนอื่น ๆ เพราะมีภาพลักษณ์ที่แตกต่าง แปลกแยก ที่สามารถสะท้อนอารมณ์และกระตุ้นจิตใจ ที่จะส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือด้วยการบริจาค แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1. ปัจจัย 4 คือสิ่งที่มนุษย์จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ไม่สามารถขาดได้ เพราะเมื่อขาดแล้วอาจส่งผลต่อการดำเนินชีวิต ปัจจัย 4 ได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค โดยมีอาหารเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เพราะอาหารใช้ในการเจริญเติบโต สร้างพลังงานให้กับร่างกายและซ่อมแซมเนื้อเยื่อของร่างกายในส่วนที่สึกหรอ

คำสำคัญ: อาหาร, ข้าว, มีน่อย

เด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน มีความแตกต่าง แปลกแยก คือมีความอดอยาก ขาดแคลน หรือมีน่อย ทางเลือกน้อยกว่าเด็กคนอื่น ๆ ซึ่งอาหารที่มีประโยชน์และครบ 5 หมู่ เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดต่อร่างกาย และข้าวเป็นธัญพืชซึ่งประชากร โลกบริ โภคเป็นอาหารสำคัญ ข้าวเป็นธัญพืชสำคัญที่สุดในด้านโภชนาการและการได้รับแคลอรีของมนุษย์ ด้วยเหตุนี้จึงออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมจากโลหะ รูปทรงข้าวเปลือก ที่มีลักษณะลาดหลุม คือลักษณะรูปกลมแบนใช้ใส่อาหาร สามารถแบ่ง

ประเภทของอาหารได้ ที่น้อย เล็ก และว่างเปล่า เป็นต้น เพื่อถ่ายทอดแนวความคิดความอาหารที่มีน้อย ทางเล็กน้อย ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน อย่างมาก

2. การศึกษา: การศึกษา คือการสร้างคนให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็น มีลักษณะนิสัยจิตใจที่ดี มีความพร้อมที่จะประกอบการทำงานอาชีพ และช่วยให้คนเจริญงอกงาม ทั้งทางปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม

คำสำคัญ: การศึกษา, เด็กวัยเรียน, การเขียนเพื่อการสื่อสาร

เด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน มีความแตกต่าง แปลกแยก คือมีแนวโน้มที่มาตรฐานการศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์ ไม่ได้ได้รับความรู้ที่เหมาะสมต่อวัยในการพัฒนาศักยภาพ ด้วยเหตุนี้จึงได้จัดทำแบบทดสอบด้านการเขียนหนังสือในหัวข้อ “โตขึ้นหนูอยากเป็น...?” คำถามนี้มักจะถามถึงอาชีพที่อยากทำเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เพื่อวางแผนด้านการเรียนรู้ การศึกษาเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างในเด็กวัยเรียน ช่วงอายุ 8-12 ปี (ประถมศึกษาระดับปีที่ 3 - มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1) จำนวน 20 คน ที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร เพื่อวัดระดับความรู้ด้านการสะกดคำ จาก การเก็บข้อมูลด้วยแบบทดสอบ ด้านการเขียนหนังสือในหัวข้อ “โตขึ้นหนูอยากเป็น...?” พบว่าเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน ที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร ทุกคนเขียนหนังสือสะกดคำผิด ส่งผลให้ข้อความไม่ชัดเจน เข้าใจยาก และคลุมเครือ ลดคุณภาพการสื่อความหมายโดยตรงไปยังผู้อ่าน

ข้าพเจ้าจึงออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมจากโลหะ จากแบบทดสอบการเขียนหนังสือ “โตขึ้นหนูอยากเป็น...?” โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จำนวนครั้งหนึ่งของจำนวนคนในแต่ละอายุที่ทดสอบ รวม 9 คน คน (ไวยากรณ์ของตัวเลขมี 0=9) เพื่อถ่ายทอดแนวความคิดการศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์ ไม่ได้ได้รับความรู้ที่เหมาะสมต่อวัยในการพัฒนาศักยภาพ ของเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน

3. ครอบครัว: คือสถาบันแรกและสำคัญที่สุดของมนุษย์ ที่จะได้รับความรัก ความอบอุ่น และความผูกพัน การมีครอบครัวที่อบอุ่นทำให้เราดำเนินชีวิตได้อย่างมีปกติสุข ฝ่าฟันปัญหาอุปสรรค และสามารถสร้างสรรค์ให้มีสิ่งดี ๆ เกิดขึ้นต่อตนเองสังคมได้มากมาย

คำสำคัญ: ครอบครัว, การจำลองครอบครัวใหม่

เด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน มีความแตกต่าง แปลกแยก คือขาดความรัก ความอบอุ่น หรือมีปัญหาเกี่ยวกับครอบครัว ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ส่งผลกระทบต่อเด็กทั้งทางร่างกายและจิตใจ มูลนิธิบ้านนกขมิ้นจึงแก้ไขปัญหาด้วยการจำลองครอบครัวใหม่ให้กับเด็กด้อยโอกาส เพื่อทดแทนความรัก ความอบอุ่น จากครอบครัวเดิม ด้วยเหตุนี้จึงออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมจากโลหะ ด้วยใช้การออกแบบสร้างสรรค์สัญลักษณ์ รูปจุนนมหลอก มีลักษณะและหน้าที่ในการทดแทนการดูนมแม่ ซึ่ง

น้ำนมและการโอบกอดจะช่วยถ่ายทอดความรักความอบอุ่นไปถึงลูก ช่วยให้ลูกมีความสุขได้ เพื่อสื่อแนวความคิดการจำลอง ทดแทน เพื่อชดเชยความรัก ความอบอุ่น ที่ขาดหายไปจากผู้ให้กำเนิด

ประติมากรรมสะสมบุญ

ประติมากรรมสะสมบุญ ได้รับแรงบันดาลใจจากการบริจาคเงินตามความเชื่อทางศาสนา พุทธของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ การทำทาน การหยอดเงินใส่ตู้รับบริจาค สะดวกรวดเร็ว โดยสอดแทรกสัญลักษณ์ของมูลนิธิบ้านนกขมิ้น และเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน เพื่อกระตุ้นพฤติกรรมจากความทรงจำและส่งเสริมการบริจาคเงิน ช่วยเหลือเด็กที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร ในรูปแบบสะสม เก็บออมทีละเล็กทีละน้อย

กรณีศึกษา: วัดบัวขวัญ พระอารามหลวง, นนทบุรี มีการทำทานประเภทอามิสทานต่างๆ มากมาย ซึ่งการทำบุญส่วนใหญ่จะมีการหยอดเงินลงบนภาชนะ เรียกว่าตู้รับบริจาค ที่มีรูปทรงสี่เหลี่ยมหรือรูปทรงที่มีความหมายสิริมงคล และกำกับข้อความบอกวัตถุประสงค์ เช่น สมทบทุนร่วมสร้างศาลาการเปรียญ บูชาพระนพเคราะห์ และทำบุญชำระหนี้สงฆ์ เป็นต้น หรือข้อความที่ชักจูงในการทำทาน เช่น ตู้ไปรษณีย์บุญ ไปรษณีย์แก้ชง และปิ่นโตเสบียงทิพย์ เป็นต้น โดยมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อความสะดวก รวดเร็ว ด้วยเหตุนี้จึงออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะสมบุญ ที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากการบริจาคเงินตามความเชื่อทางศาสนาพุทธ เพื่อกระตุ้นพฤติกรรมจากความทรงจำของกลุ่มเป้าหมาย ด้วยการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานที่มีฝาหยอดเงินทำจากโลหะ รูปทรงถุงเงินถุงทอง (ความหมายในประหวัดเป็นสิริมงคล หมายถึง เงินทองไหลมาเทมาทุกสารทิศ ไม่มีอับจน) ทำจากถุงผ้า โดยกำกับข้อความบนถุงผ้าด้านหน้าว่าถุงสะสมบุญ (ลายมือเด็ก) และด้านหลังเป็นรายละเอียดหน้าที่ ที่อยู่และการติดต่อของมูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร รวมถึงสอดแทรกเอกลักษณ์ของมูลนิธิบ้านนกขมิ้น และเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน ได้แก่ นกขมิ้น ลงไปในฝาหยอดเงินและรูปทรงถุงผ้าอีกด้วย โดยประติมากรรมสะสมบุญ มีทางเลือกในการบริจาคเงินด้วยการ สะสม เก็บออมทีละเล็กทีละน้อยและการบริจาคได้อย่างรวดเร็ว มีขนาดเล็กกะทัดรัด พกพาง่าย เพื่อความสะดวกต่อการใช้งานในชีวิตประจำวัน

สรุปข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมในแนวความคิดความแตกต่าง แปลกแยก ที่สามารถสะท้อนอารมณ์และกระตุ้นจิตใจ ที่จะส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือด้วยการบริจาค
- ออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรม ที่ส่งเสริมการบริจาคเงิน ช่วยเหลือเด็กที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร

การจัดกิจกรรมแสดงผลงานออกแบบสร้างสรรค์ (8 พฤศจิกายน 2561 - 15 พฤศจิกายน 2561) ที่ชุมชนวัดอมรทัยการาม, กรุงเทพมหานคร ด้วยการให้ประติมากรรมสะสมบุญ (8 พฤศจิกายน 2561) กับประชากรคนไทย วัยผู้ใหญ่ จำนวน 40 คน และรับกลับประติมากรรมสะสมบุญ ที่ชุมชนวัดอมรทัยการาม, กรุงเทพมหานคร และมูลนิธิบ้านนกกมื่น, กรุงเทพมหานคร (15 พฤศจิกายน 2561) และลงพื้นที่เก็บข้อมูล ด้วยแบบสอบถาม แบบปลายปิด ประเมินความพึงพอใจ ต่อประติมากรรมสะสมบุญ จำนวน 2 ชุด มีเนื้อหาเหมือนกัน (ทั้งหมด 4 ตอน รวมทั้งหมด 30 ข้อ)

1. ผลการศึกษาการบริจาคเงินจากประติมากรรมสะสมบุญ ด้วยการให้ประติมากรรมสะสมบุญ (8 พฤศจิกายน 2561) จำนวน 40 คน และรับกลับประติมากรรมสะสมบุญ ที่ชุมชนวัดอมรทัยการาม, กรุงเทพมหานคร (15 พฤศจิกายน 2561) ดังนี้

1.1 วัยผู้ใหญ่ตอนต้น (อายุตั้งแต่ 21-40 ปี) ได้รับกลับประติมากรรมสะสมบุญ จำนวน 6 ชิ้น และมีการบริจาคเงิน ในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2561 จำนวน 2 คน

1.2 วัยผู้ใหญ่ตอนปลาย (อายุตั้งแต่ 41-60 ปี) ได้รับกลับประติมากรรมสะสมบุญ จำนวน 9 ชิ้น และมีการบริจาคเงิน ในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2561 จำนวน 7 คน

2. ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามชุดที่ 1-2 สำหรับวัยผู้ใหญ่ (อายุตั้งแต่ 21-60 ปี) จำนวน 40 คน ดังนี้

2.1 แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับวัยผู้ใหญ่ตอนต้น (อายุตั้งแต่ 21-40 ปี) จำนวน 20 คนบริเวณชุมชนวัดอมรทัยการาม สามารถดาวน์โหลดได้จาก <https://goo.gl/forms/wng4lXmpAx0JNv353>

ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามชุดที่ 1: สำหรับวัยผู้ใหญ่ตอนต้น (อายุตั้งแต่ 21-40 ปี) จำนวน 20 คน ดังนี้

• แบบสอบถามตอนที่ 1: สถานภาพทั่วไป

1. เพศหญิง จำนวน 17 คน / เพศชาย จำนวน 3 คน

2. อายุ 21-30 ปี จำนวน 14 คน / อายุ 31-40 ปี จำนวน 7 คน

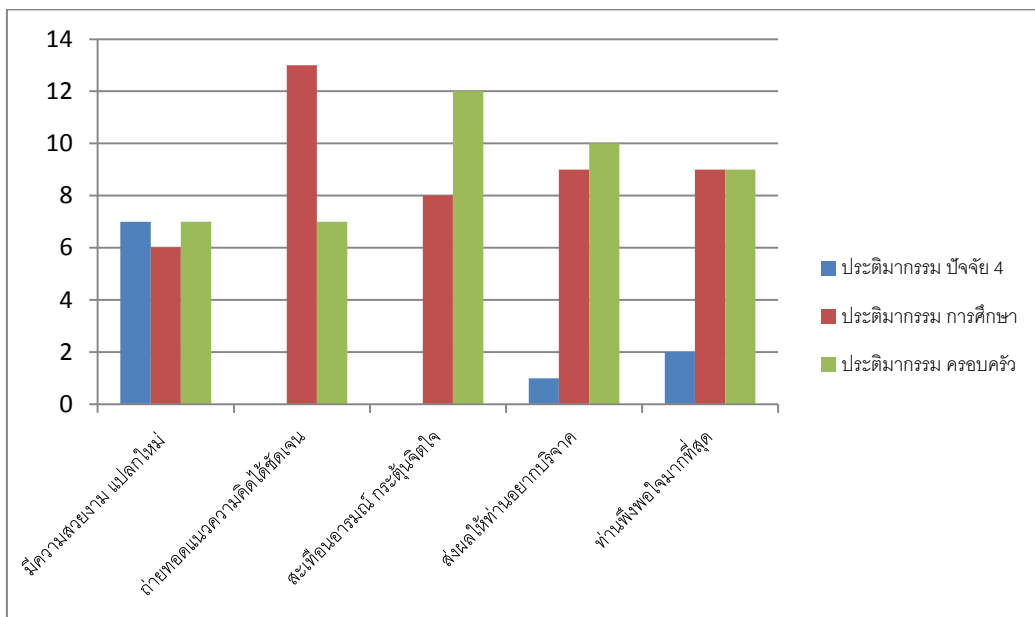
3. ศาสนาพุทธ จำนวน 19 คน / ศาสนาอิสลาม จำนวน 1 คน

4. สถานะ พนักงานภาครัฐและภาคเอกชน จำนวน 6 คน / ลูกจ้าง จำนวน 6 คน / ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 5 คน / นักศึกษา จำนวน 3 คน

5. วุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 9 คน / ปริญญาตรี จำนวน 9 คน / สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 2 คน

• แบบสอบถามตอนที่ 2: ประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 1

ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ (แต่ละชิ้น)

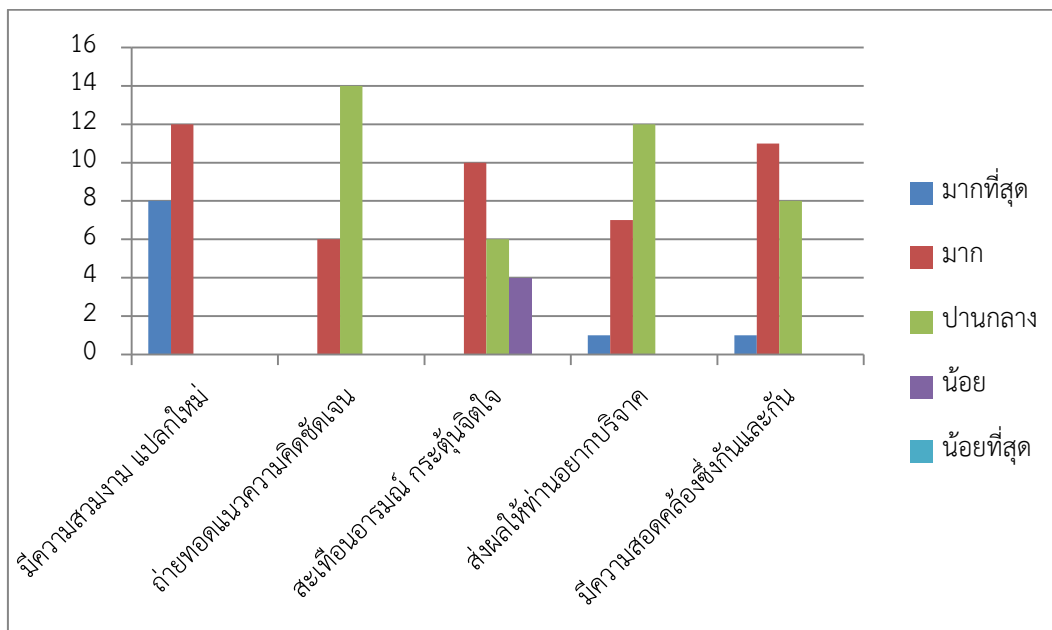

ภาพที่ 92 ผลประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 1 (1)

พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ (ภาพรวม)

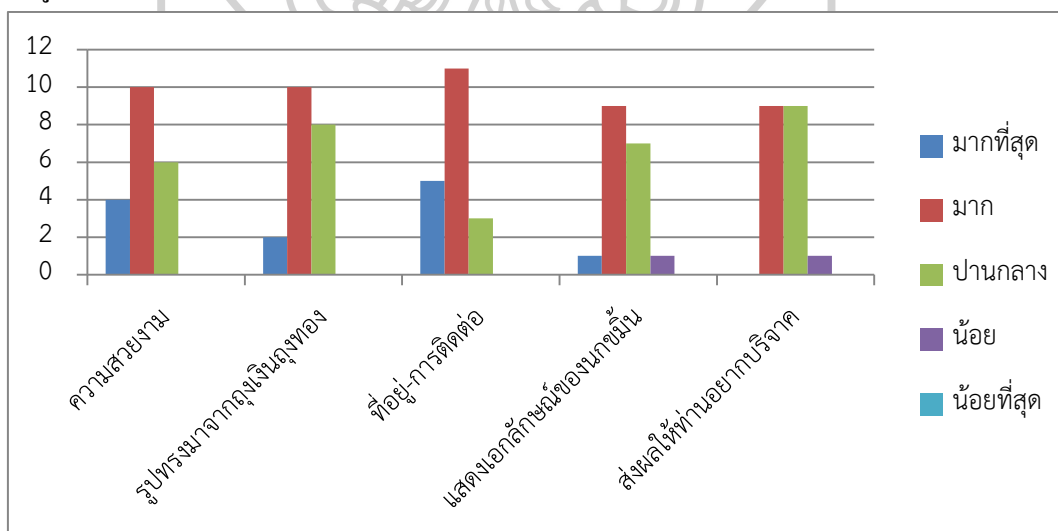

ภาพที่ 93 ผลประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 1 (2)

พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

• แบบสอบถามตอนที่ 3: ประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 2

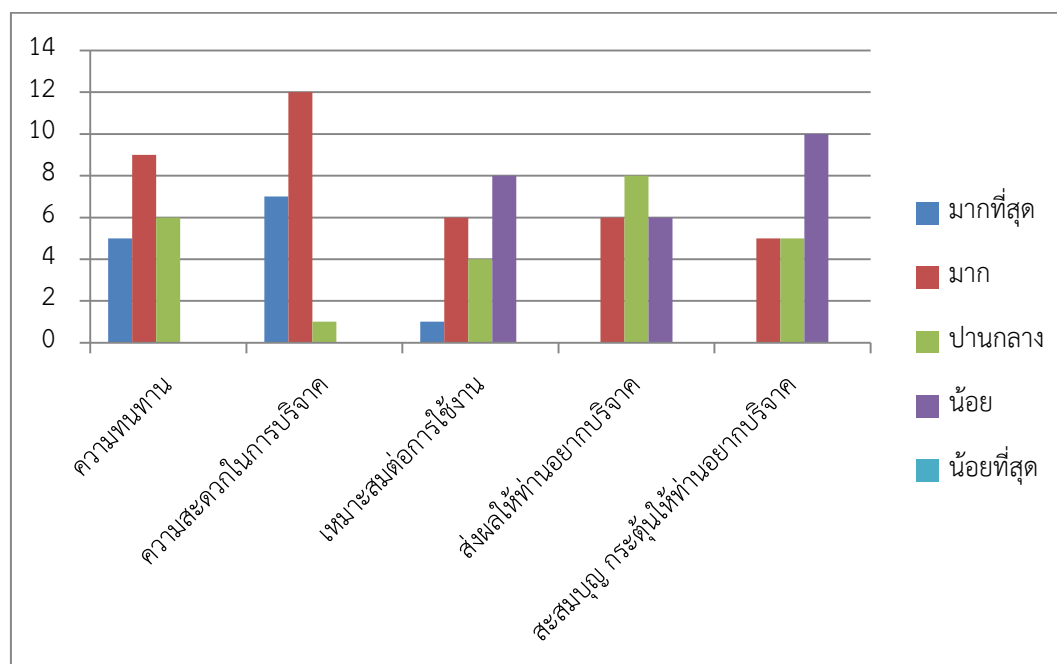
ด้านรูปลักษณ์ภายนอก

ภาพที่ 94 ผลประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 1 (3)

พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

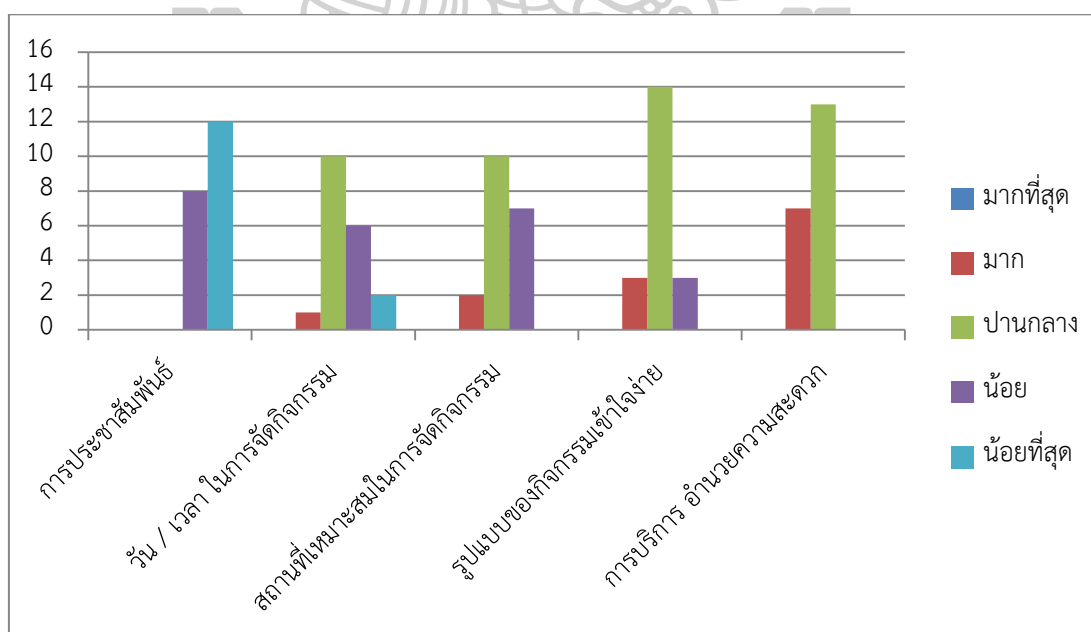
ด้านประสิทธิภาพ

ภาพที่ 95 ผลประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 1 (4)

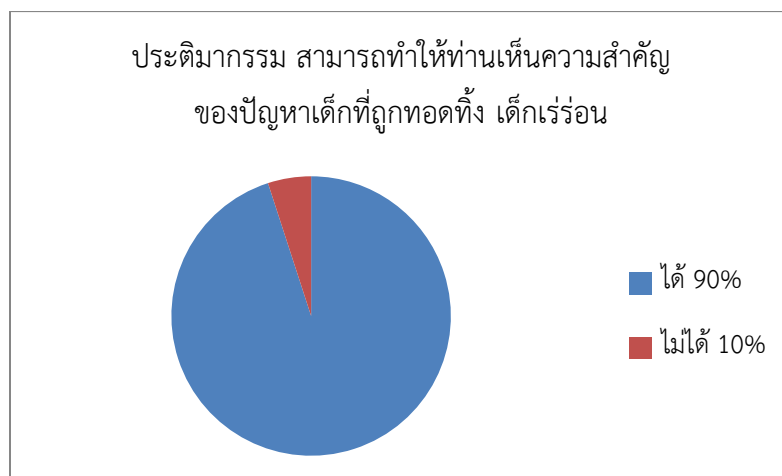
พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

• แบบสอบถามตอนที่ 4: การบริหารจัดการ

ภาพที่ 96 ผลประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 1 (5)

พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ภาพที่ 97 ผลประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 1 (6)

พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

2.2 แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย (อายุตั้งแต่ 41-60 ปี) จำนวน 20 คน บริเวณชุมชนวัดอมรทัยการาม สามารถดาวน์โหลดได้จาก

<https://goo.gl/forms/q7AxBza2D57mvu6n2>

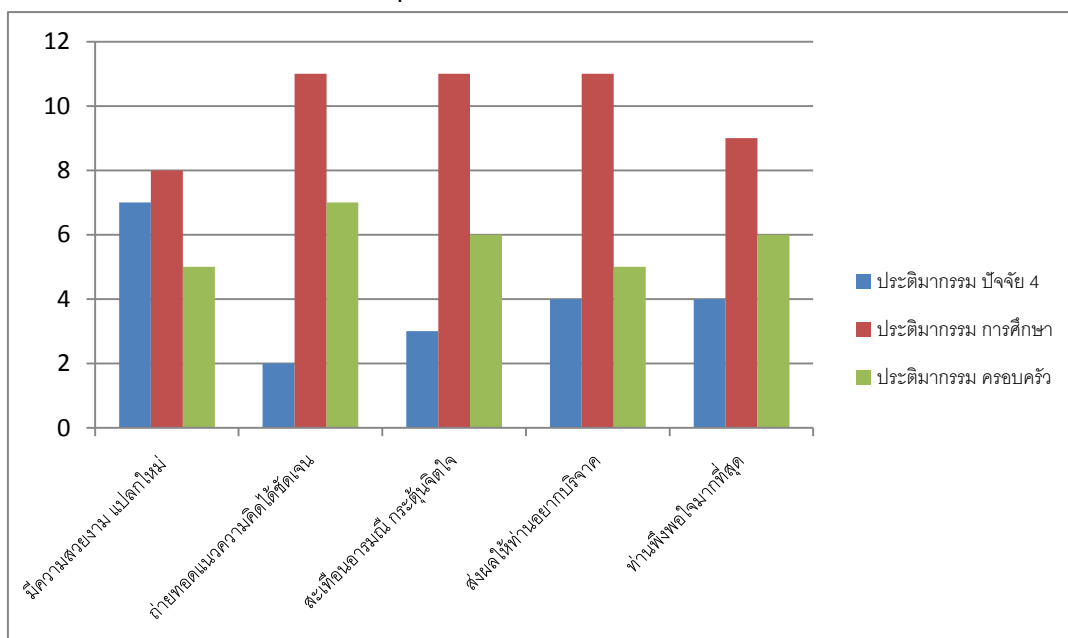
ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามชุดที่ 2: สำหรับวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย (อายุตั้งแต่ 41-60 ปี) จำนวน 20 คน ดังนี้

• แบบสอบถามตอนที่ 1: สถานภาพทั่วไป

1. เพศหญิง จำนวน 17 คน / เพศชาย จำนวน 3 คน
2. อายุ 41-50 ปี จำนวน 14 คน / อายุ 51-60 ปี จำนวน 7 คน
3. ศาสนาพุทธ จำนวน 20 คน
4. สถานะ ชุรกิจส่วนตัว จำนวน 11 คน / ลูกจ้าง จำนวน 5 คน / พนักงานภาครัฐ และภาคเอกชน จำนวน 3 คน / ข้าราชการ จำนวน 1 คน
5. วุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 17 คน / ปริญญาตรี จำนวน 3 คน

• แบบสอบถามตอนที่ 2: ประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 1

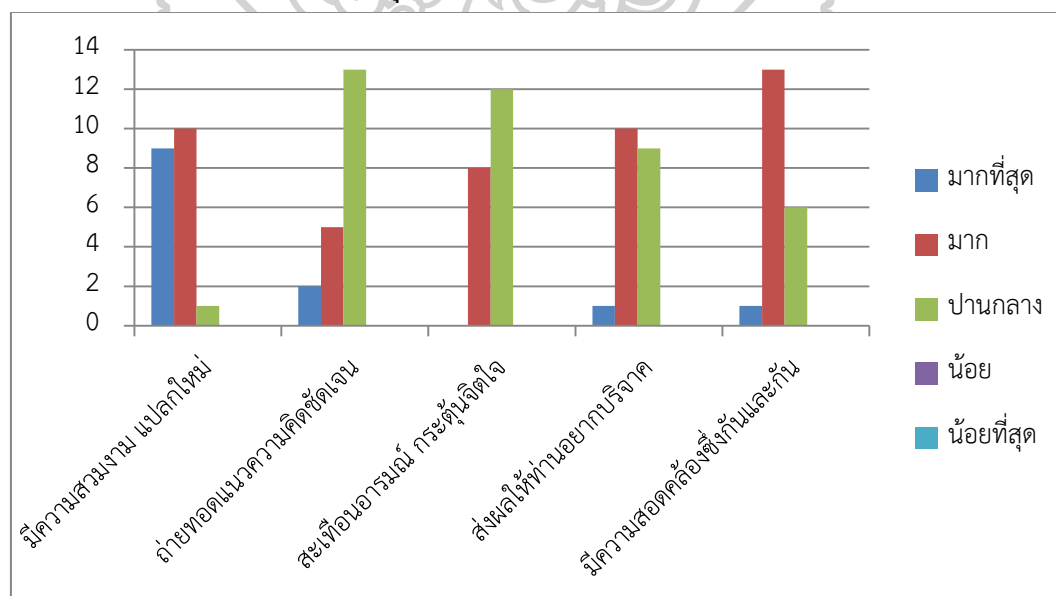
ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ (แต่ละชิ้น)

ภาพที่ 98 ผลประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 2 (1)

พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ (ภาพรวม)

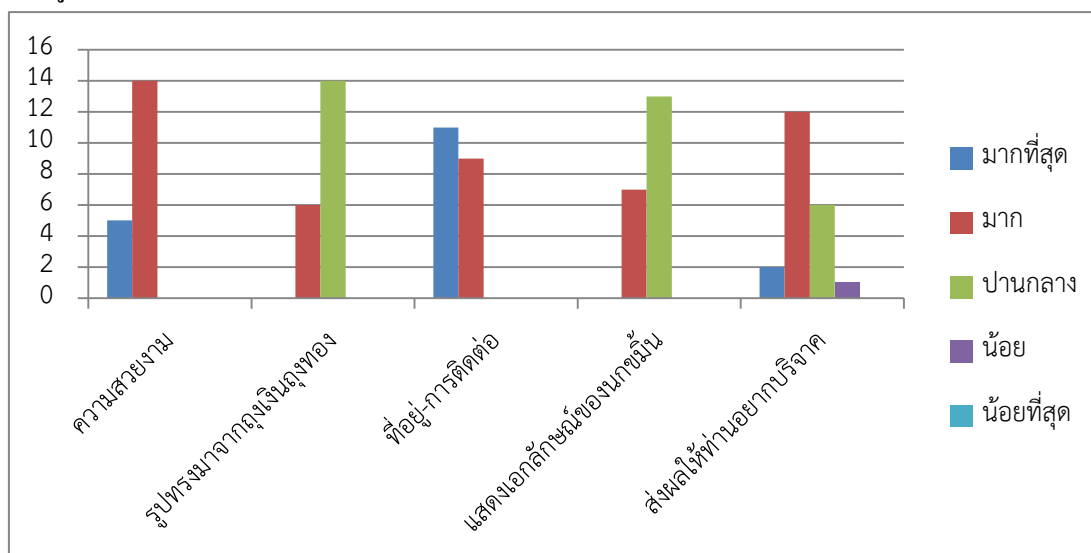

ภาพที่ 99 ผลประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 2 (2)

พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

• แบบสอบถามตอนที่ 3: ประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 2

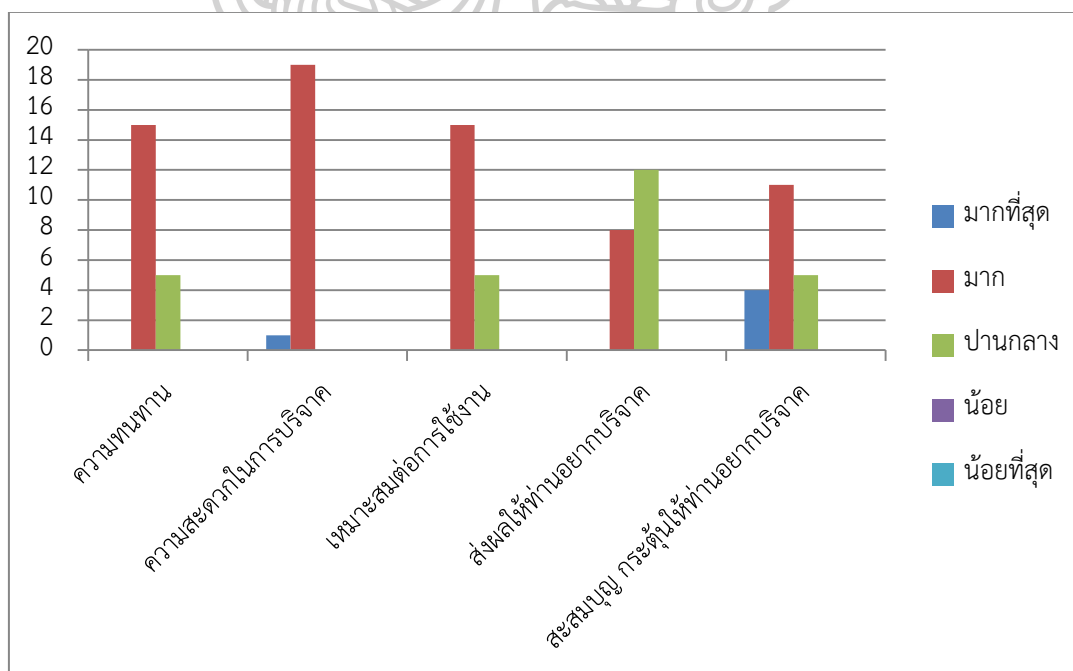
ด้านรูปลักษณ์ภายนอก

ภาพที่ 100 ผลประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 2 (3)

พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

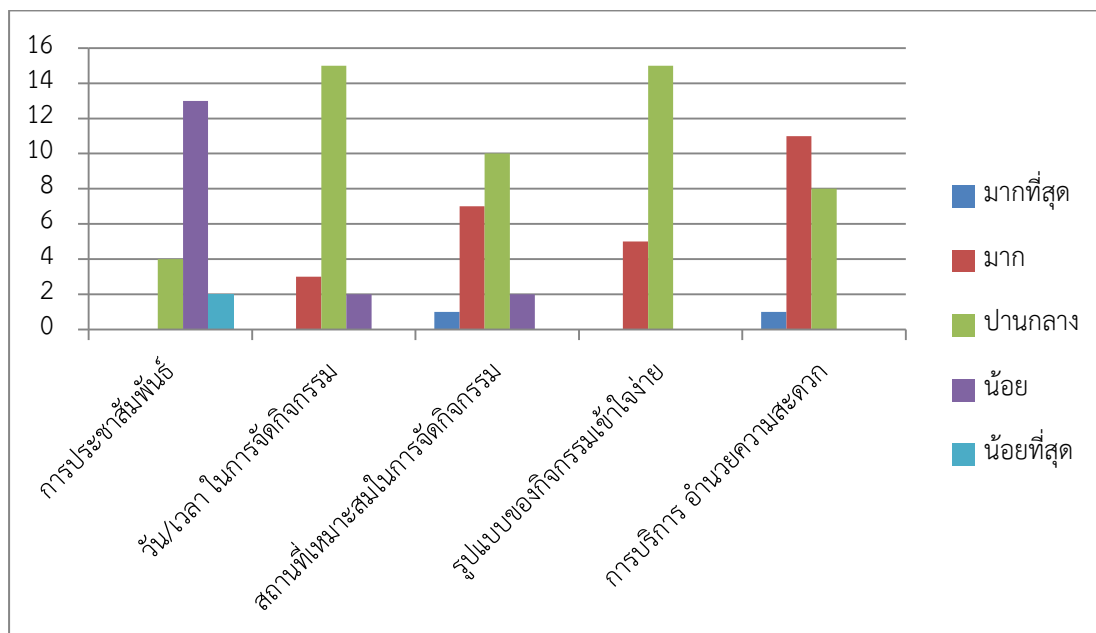
ด้านประสิทธิภาพ

ภาพที่ 101 ผลประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 2 (4)

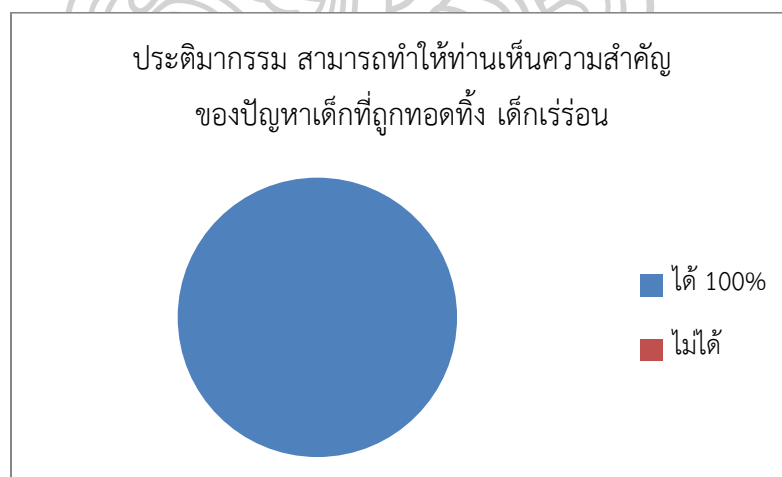
พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

• แบบสอบถามตอนที่ 4: การบริหารจัดการ

ภาพที่ 102 ผลประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 2 (5)

พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

ภาพที่ 103 ผลประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ ชุดที่ 2 (6)

พัฒนาโดย: กษกร เกิดวิชัย (2561)

การสรุปผลและการวิเคราะห์ข้อมูลประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ

ผลการศึกษาจากแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ จากการ สุ่มกลุ่มตัวอย่างประชากรคนไทย วัยผู้ใหญ่ ที่อาศัยในชุมชนวัดคอมรทายิการาม, กรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ สามารถดึงดูด สะท้อนอารมณ์และกระตุ้น จิตใจ กับประชากรวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ได้ในระดับมาก และประชากรวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย ได้ในระดับ ปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการออกแบบสรรค์ ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากความต้องการ ของกลุ่มเป้าหมาย ที่จะช่วยเหลือหรืออยากเห็นสังคมดีขึ้น

2. ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “การศึกษา” สามารถดึงดูด สะท้อนอารมณ์ และกระตุ้นจิตใจ ได้มากที่สุด เนื่องจากประติมากรรม “การศึกษา” มีองค์ประกอบในการออกแบบ ได้แก่ ความสวยงาม ประโยชน์ใช้สอย และแนวความคิดที่ดี อย่างละเอียดและครบถ้วนมากที่สุด รองลงมาคือประติมากรรม “ครอบครัว” และประติมากรรม “ปัจจัย 4” ตามลำดับ

จากผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น การออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมในแนวความคิด ความแตกต่าง แปลกแยก ที่สามารถสะท้อนอารมณ์และกระตุ้นจิตใจ ที่จะส่งผลให้เกิดการ ช่วยเหลือด้วยการบริจาค ได้มีประสิทธิผลมากที่สุดกับประชากรวัยผู้ใหญ่ตอนต้น จึงสรุปได้ว่า ปัญหาของสังคมที่ต้องการการช่วยเหลือ เป็นแรงจูงใจที่สำคัญกับประชากรวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ส่วน หนึ่งเป็นเพราะความต้องการที่จะช่วยเหลือหรืออยากเห็นสังคมดีขึ้น เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของ ตนเองและผู้อื่น หรือความรู้สึกผูกพัน สงสาร และเห็นอกเห็นใจ เป็นต้น โดยประติมากรรม สะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “การศึกษา” สามารถสะท้อนอารมณ์และกระตุ้นจิตใจ ที่จะส่งผลให้ เกิดการช่วยเหลือด้วยการบริจาค ได้มากที่สุด จึงสรุปได้ว่าการออกแบบสร้างสรรค์ที่ดี ความสมจริง และการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันกับกลุ่มเป้าหมาย เป็นต้น มีส่วนสำคัญในการสะท้อนอารมณ์ และ กระตุ้นจิตใจ

การสรุปผลและการวิเคราะห์ข้อมูลประติมากรรมสะสมบุญ

ผลการศึกษาจากการให้ประติมากรรมสะสมบุญ และรับกลับประติมากรรมสะสมบุญ จาก การสุ่มกลุ่มตัวอย่างประชากรวัยผู้ใหญ่ มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาจากแบบสอบถาม พฤติกรรมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจบริจาคของคนไทยและอื่น ๆ ดังนี้

1. ภายใน 1 อาทิตย์ ได้รับกลับประติมากรรมสะสมบุญ จากประชากรวัยผู้ใหญ่ รวมจำนวน 15 คน (ร้อยละ 37.5)

2. เงินเป็นรูปแบบของการบริจาคที่นิยมมากที่สุด เพราะสะดวก รวดเร็ว
3. ประชากรวัยผู้ใหญ่ตอนต้นมีความสนใจ กระตือรือร้น และส่งผลกระทบต่อปริมาณการสะสมบุญน้อยกว่าประชากรวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย (ร้อยละ 66.6) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการออกแบบสร้างสรรค์ปริมาณการสะสมบุญ ที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากการบริจาคเงินตามความเชื่อทางศาสนาพุทธของคนไทย วัยผู้ใหญ่ตอนปลาย ที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร
4. การติดตั้งกล่องรับบริจาคเงิน (อย่างปลอดภัย) ส่งผลให้มีการบริจาคเงินสูงขึ้น
5. ไม่สามารถตรวจสอบการบริจาคเงินด้วย Barcode, Qr code, Ibanking ได้ เนื่องจากไม่มีประชาชนคนใดที่ส่งสลิปการบริจาคเงินให้ข้าพเจ้าและเจ้าหน้าที่ ที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น ภายในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2561
6. การประชาสัมพันธ์และความสะดวกในการเดินทาง เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การจัดกิจกรรมแสดงผลงานออกแบบสร้างสรรค์ให้สำเร็จลุล่วง
7. ปริมาณการสะสมบุญ ที่ไม่ได้รับกลับ มีหลายปัจจัย เช่น ช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมแสดงผลงานออกแบบสร้างสรรค์เพื่อวัดผลการศึกษา มีระยะเวลาที่สั้นไป หรือกลุ่มเป้าหมายหลงลืม เพราะไม่ได้ใช้ในชีวิตรประจำวัน ไม่สะดวกในการเดินทาง ไม่ได้สะสมเงินบริจาค ปริมาณการสะสมบุญ เสียหาย หรือหาย เป็นต้น

จากผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น การออกแบบสร้างสรรค์ปริมาณการสะสมบุญสามารถส่งเสริมการบริจาคเงิน ช่วยเหลือเด็กที่มูลนิธิบ้านนกขมิ้น, กรุงเทพมหานคร ได้มีประสิทธิผลมากที่สุดกับประชากรวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย ทำให้สรุปได้ว่าความเชื่อทางศาสนาพุทธเป็นแรงจูงใจที่สำคัญในการบริจาค กับประชากรวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย ส่วนหนึ่งเป็นเพราะศาสนามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยตั้งแต่สมัยอดีต - ปัจจุบัน ส่งผลให้มีความเชื่อเรื่องการทำบุญ เพื่อความเป็นสิริมงคลต่อชีวิตในทุกภพทุกชาติ หรือวัยที่สูงขึ้น ส่งผลให้เข้าใจสังสารวัฏมากยิ่งขึ้น (การท่องเที่ยวไปในอาการที่เป็นวิภวภู การหมุนวนอยู่ในการเวียนว่ายตายเกิด) แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าต้องบริจาคกับองค์กรศาสนาเสมอไป เพียงแต่ได้แรงบันดาลใจจากคำสอนทางศาสนาพุทธ แสดงให้เห็นว่าช่องทางในการทำบุญตามหลักศาสนามีมากขึ้นในสังคม

ปัญหาและอุปสรรคในการออกแบบสร้างสรรค์

1. ปัญหาในการขึ้นรูปปริมาณการจากโลหะ เนื่องจากการเคาะขึ้นรูปโลหะต้องใช้ความชำนาญ ความละเอียด และความแม่นยำเป็นอย่างมาก เพราะหากโลหะบุหรือมีรอยแตก จะแก้ไขให้สมบูรณ์แบบไม่ได้ เพราะฉะนั้นต้องวางแผนรูปแบบและวิธีการขึ้นรูปอย่างละเอียดรอบคอบ

2. ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “การศึกษา” ขึ้นรูปประติมากรรมจากทองแดง ไม่สามารถเกิดสนิมได้ในระยะเวลาที่รวดเร็ว จึงแก้ปัญหาด้วยการรมดำโลหะ ให้โลหะเป็นสีดำแดง และกัดกรวดลงบนโลหะ เพื่อให้โลหะมีพื้นผิวที่ลึกลับกร่อน

3. ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “ครอบครัว” ขึ้นรูปประติมากรรมจากเหล็ก จึงเกิดสนิมได้ง่าย ข้าพเจ้าต้องฉีดผลิตภัณฑ์แลคเกอร์เคลือบผิวโลหะลงบนส่วนที่ไม่ต้องการให้ขึ้นสนิมทันทีเมื่อผลงานเสร็จสมบูรณ์

4. ปัญหาในการขึ้นรูปประติมากรรมสะสมบุญ เนื่องจากปากถุงผ้าที่มีฝาหยอดเงินทำจากโลหะ จึงมีปัญหาในการประกอบโลหะเข้ากับผ้าและปัญหาการนำเงินออก จึงแก้ปัญหาด้วยการวัดขนาดความกว้างของปากถุงผ้าให้พอดีกับฝาหยอดเงิน เจาะรูที่โลหะและเย็บโลหะให้ประกบติดกับผ้าอย่างแนบสนิท และทำซิปขนาดเล็กเย็บซ่อนที่ด้านข้างถุงผ้า เพื่อนำเงินออกมาแทนการเปิด-ปิดจากโลหะ

5. ปัญหาการออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ “ครอบครัว” เนื่องจากรูปแบบนี้มีลักษณะเป็นนามธรรม จึงถ่ายทอดเป็นรูปธรรมให้กระทบอารมณ์ของตนเอง และกลุ่มเป้าหมายให้เข้าใจได้ยาก และใช้เวลานานที่สุด จึงแก้ปัญหาด้วยการทำ Main mapping เพื่อศึกษาข้อมูลและใช้การออกแบบสร้างสรรค์สัญลักษณ์ร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทางนโยบาย

1.1 การแก้ปัญหาเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน จะต้องหารูปแบบที่ยั่งยืนหรือรูปแบบใหม่ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน เช่น ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์แนะแนวปัญหาเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาส เพื่อเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไข ต่อครอบครัว ผู้ปกครอง หรือการจัดทำโครงการต่าง ๆ ต้องลดขั้นตอนและขยายการดำเนินงานไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพื่อกระจายการช่วยเหลือให้กับเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน ในถิ่นทุรกันดาร ส่งเสริมให้มีการบริการสำหรับเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน ที่ไม่ได้เข้าสู่ระบบการสงเคราะห์ เช่น ห้องสมุดประชาชน และการเข้ารักษา เป็นต้น

1.2 หลังจากเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน ได้รับการฟื้นฟูสภาพจิตใจ หรือเติบโตครบ 18 ปี บริบูรณ์ พร้อมกลับเข้าไปสู่สังคมที่เด็กด้อยอาศัยอยู่ต่อไป ต้องมีมาตรการในการรองรับการคืนกลับเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน เข้าสู่สังคมและให้โอกาสเด็กในการพิสูจน์ตนเอง

2. ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

2.1 ศึกษาเกี่ยวกับเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน มีลักษณะ สาเหตุ ผลกระทบ และวิธีการแก้ไข ที่เหมือนและแตกต่างกัน

2.2 ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ ที่สามารถสะท้อนอารมณ์และกระตุ้นจิตใจ ที่จะส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือด้วยการบริจาค โดยสอดแทรกความรู้สึก โศกเศร้าต่อความทรงจำในวัยเยาว์ของตนเอง จึงต้องมีแนวทางในการนำเสนอที่ชัดเจน เข้าใจปัญหาและกลุ่มเป้าหมายอย่างถ่องแท้เสียก่อน และมีเทคนิคในการนำเสนอที่น่าสนใจ เพื่อดึงดูดกลุ่มหมาย เช่น การมีปฏิสัมพันธ์กับผลงานร่วมกับประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการใช้เทคโนโลยีร่วมกับศิลปะ เป็นต้น

2.3 ประติมากรรมสะสมบุญ มีต้นทุนในการผลิตสูง (ต้นทุนการผลิตใบละ 160.75 บาท) เกินกว่าจะให้โดยไม่เสียค่าตอบแทนใด ๆ เพราะฉะนั้นควรลดต้นทุนการผลิตด้วยการลดขนาด ลดความละเอียด และใช้วัสดุที่ต้นทุนต่ำลง เช่น ฝ้ายย้อมเงินทำจากโลหะ สามารถใช้ไม้ ผ้า พลาสติก เป็นต้น ทดแทนได้

2.4 ประติมากรรมสะสมบุญ ควรจะออกแบบสร้างสรรค์ให้มีความสอดคล้องกับประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ ด้วยการเปลี่ยนสีวัสดุ ให้มีความมีดมน พังทลาย ทрудโทรม เสื่อมสภาพ เก่า และเป็นต้น หรือข้อความบนถุงผ้าด้านหน้าว่าถุงสะสมบุญ ให้ใช้ลายมือเด็ก เป็นต้น ซึ่งได้แก้ไขเรียบร้อยแล้ว ในผลงานการออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมสะสมบุญ ครั้งที่ 4

2.5 การประเมินผลการศึกษา กลุ่มเป้าหมายต้องลงทะเลเบียนและกรอกแบบสอบถามให้เรียบร้อย เพื่อความสะดวก รวดเร็ว ในการตรวจสอบและทำแบบประเมินผลการศึกษา

2.6 การกลับประติมากรรมสะสมบุญ ให้กับมูลนิธิบ้านนกขมิ้น ต้องอำนวยความสะดวก รวดเร็ว และเสียค่าใช้จ่ายน้อย-ไม่เสียค่าใช้จ่าย เช่น การจัดตั้งกล่องรับถุงสะสมบุญตามห้างสรรพสินค้า ชุมชนต่าง ๆ เป็นต้น โดยให้กลุ่มเป้าหมายแนบชื่อ-ที่อยู่ และการติดต่อ เพื่อความสะดวก รวดเร็ว ในการส่งกลับประติมากรรมสะสมบุญ เช่นเดียวกัน

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปปฏิบัติ

3.1 การส่งเสริมการบริจาคช่วยเหลือเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน ต้องเป็นแนวทางที่ยั่งยืน เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน และสะดวกในการประยุกต์ใช้ทุกยุคทุกสมัย เพราะฉะนั้นจึงต้องศึกษา สาเหตุ ผลกระทบและวิธีการแก้ไขปัญหาเด็กที่ถูก

ทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน สถานสงเคราะห์ และการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อจิตสำนึกสาธารณะในการ
บริจาคช่วยเหลือเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน ควบกัน ไปอย่างละเอียด

3.2 การส่งเสริมการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสต้องเป็นแนวทางที่ยั่งยืน ต้องแก้ปัญหา
ที่ต้นเหตุ เช่น เด็กที่ถูกทอดทิ้ง ต้องส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการมีบุตร หรือ
เด็กเร่ร่อน ต้องส่งเสริมเรื่องครอบครัว การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ความรัก ความอบอุ่น เป็น
ต้น

3.3 การศึกษาแนวทางเดิมแต่เปลี่ยนสถานสงเคราะห์ที่ขาดแคลน ขาดลำบาก และ
ไม่ได้รับการช่วยเหลือ เช่น เด็กด้อยโอกาสในชุมชนแออัด และเด็กด้อยโอกาสในถิ่น
ทุรกันดาร เป็นต้น

รายการอ้างอิง

- benjie. (2555). พัฒนาการของเด็กวัยเรียน 6 - 12 ปี. เข้าถึงเมื่อ 11 กันยายน 2561 เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/305008&h=PAQGqKA6n&s=1>
- DMC.tv - Dhamma Media Channel. (2553). ทาน ..ทางมาแห่งทรัพย์สมบัติ. เข้าถึงเมื่อ 09 มีนาคม 2561 เข้าถึงได้จาก <https://www.dmc.tv/pages/กิจกรรม-รู้ทันวิบากกรรม/ชีวิตออกแบบได้-ทาน-ทางมาแห่งทรัพย์สมบัติ.html>
- MGR Online. (2560). “ครูอืด” จากเด็กเร่ร่อน ผู้พบภาพ"พ่อ"แห่งบ้านนกขมิ้น. เข้าถึงเมื่อ 16 กุมภาพันธ์ 2561 เข้าถึงได้จาก <https://mgronline.com/news1/detail/9600000116555>
- MWITS24.ROOM9. (2558). อิทธิพลของครอบครัวต่อการดำรงชีวิต. เข้าถึงเมื่อ 14 สิงหาคม 2561 เข้าถึงได้จาก <http://mwit24room9.blogspot.com/2015/06/blog-post.html>
- paderm. (2555). ทาน. เข้าถึงเมื่อ 09 มีนาคม 2561 เข้าถึงได้จาก <https://www.dhammadhome.com/webboard/topic/21379>
- thaihealthlife.com. (ม.ป.ป.). จาคะ/การบริจาค/การให้ทาน 5 ประการ. เข้าถึงเมื่อ 09 มีนาคม 2561 เข้าถึงได้จาก <https://thaihealthlife.com/จาคะการบริจาคการให้ทาน/>
- thipnipa1991. (2555). ปัญหาของเด็กเร่ร่อนในสังคมไทย. เข้าถึงเมื่อ 25 มกราคม 2561 เข้าถึงได้จาก <http://thipnipaja.blogspot.com/2012/06/blog-post.html>
- woralakblog. (2556). ระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศสำหรับเด็กด้อยโอกาส. เข้าถึงเมื่อ 28 มกราคม 2561 เข้าถึงได้จาก <https://woralakblog.wordpress.com>
- กัลยาณมิตร. (2558). บุญ คือ... เข้าถึงเมื่อ 09 มีนาคม 2561 เข้าถึงได้จาก http://www.kalyanamitra.org/th/article_detail.php?i=7422
- กัลยาณี เป็ง อินต้อม. (2555). บทความการศึกษา. เข้าถึงเมื่อ 14 สิงหาคม 2561 เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/348179>
- กึ่งโศก. (2553). โธ...เอ๋ย การร่อนเร่ของเจ้านกขมิ้น. เข้าถึงเมื่อ 16 กุมภาพันธ์ 2561 เข้าถึงได้จาก <http://www.thaipoem.com/blog/6690>
- เกษร สิทธิหนูว. (2543). เด็กเร่ร่อนเมืองเชียงใหม่ จากขุนเขาสู่บาทวิถี. เข้าถึงเมื่อ 25 มกราคม 2561 เข้าถึงได้จาก https://www.sarakadee.com/feature/2000/07/homeless_children.htm
- คิม ไชยสุขประเสริฐ และ ชูวิศ ฤกษ์ศิริสุข. (2554). งานของใจ-งานวิจัย : ครูข้างถนน-เด็กเร่ร่อน. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.).

- จันทร์พร มุขิตา. (2555). การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนนักเรียน. เข้าถึงเมื่อ 11 กันยายน 2561 เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/394520>
- โชติกา พิภพษา. (2561). หัวใจหลักของการให้ทานที่ดี..ต้องมียอดประกอบครบ 3 ประการ”จึงจะได้รับ อานิสงส์ผลบุญสูงสุด..จากความบริสุทธิ์ของท่าน!!คืออะไร?(อ่านรายละเอียด). เข้าถึงเมื่อ 09 มีนาคม 2561 เข้าถึงได้จาก <https://www.tnews.co.th/contents/400442>
- ณิชชา บุรณสงฆ์. (2558). เด็กที่ถูกทอดทิ้ง ปัญหาที่สังคมต้องเยียวยา. เข้าถึงเมื่อ 28 มกราคม 2561 เข้าถึงได้จาก <http://library2.parliament.go.th/ebook/content-issue/2558/hi2558-031.pdf>
- ธงชัย เลิศวิไลรัตนพงศ์. (2559). คุณคนจากเต้า ยาดีต้านหนาว ป้องกันโรค. เข้าถึงเมื่อ 20 กันยายน 2561 เข้าถึงได้จาก <https://mgronline.com/qol/detail/9590000009538>
- ปริญญาธิพย์ แสนใจ. (ม.ป.ป.). จิตวิทยาพัฒนาการวัยผู้ใหญ่ตอนต้น (Early adulthood). เข้าถึงเมื่อ 03 กุมภาพันธ์ เข้าถึงได้จาก http://www.acu.ac.th/html_edu/cgi-bin/acu/main_php/print_informed.php?id_count_inform=7359
- พงษ์ศักดิ์ ไชยทิพย์. (2554). เทคนิคการออกแบบงานกราฟิก. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- พรนภา ชูช่วย. (2561). "ก่อนจะพบบ้านหลังใหม่." วารสารมูลนิธิบ้านนกกมัน 1 (มกราคม-มิถุนายน): 10-11.
- พระพรหมคุณาภรณ์. (2554). ก้าวไปในบุญ. พิมพ์ครั้งที่ 59. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์สวย จำกัด.
- พระมหาชัยวุธ โภชนกุล ฉายา ฐานุตตโม. (2551). บริจาค. เข้าถึงเมื่อ 09 มีนาคม 2561 เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/146973>
- พีระเสก บริสุทธิ์บัวทิพย์. (ม.ป.ป.). การเขียนสื่อสาร. เข้าถึงเมื่อ 15 กันยายน 2561 เข้าถึงได้จาก http://www.digitalschool.club/digitalschool/thai1_3_1/thai2_3/index2_3.php
- มูลนิธิบ้านนกกมัน. (2561). มูลนิธิบ้านนกกมัน. เข้าถึงเมื่อ 16 กุมภาพันธ์ 2561 เข้าถึงได้จาก <http://www.baannokkamin.org>
- วัดพิชโสภาราม. (ม.ป.ป.). การสั่งสมบุญ นำสุขมาให้. เข้าถึงเมื่อ 11 มีนาคม 2561 เข้าถึงได้จาก <http://www.watpitch.com/buddhist-proverb-295.html>
- วัลลภ ตังคณานุกฤษ. (2535). เด็กที่ถูกกลืนในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2561a). ข้าว. เข้าถึงเมื่อ 26 สิงหาคม 2561 เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/ข้าว>
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2561b). ทศนศิลป์. เข้าถึงเมื่อ 22 มิถุนายน 2561 เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/ทศนศิลป์>

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2561c). **ทาน**. เข้าถึงเมื่อ 09 มีนาคม 2561 เข้าถึงได้จาก

<https://th.wikipedia.org/wiki/ทาน>

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2561d). **ประติมากรรม**. เข้าถึงเมื่อ 22 มิถุนายน 2561 เข้าถึงได้จาก

<https://th.wikipedia.org/wiki/ประติมากรรม>

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2561e). **ปัจจัยสี่**. เข้าถึงเมื่อ เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/ปัจจัยสี่>

สำนักวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว. (ม.ป.ป.). **องค์ความรู้เรื่องข้าว**. เข้าถึงเมื่อ 26 สิงหาคม 2561

เข้าถึงได้จาก [http://www.ricethailand.go.th/rkb/varieties/index.php-](http://www.ricethailand.go.th/rkb/varieties/index.php-file=content.php&id=112.htm)

[file=content.php&id=112.htm](http://www.ricethailand.go.th/rkb/varieties/index.php-file=content.php&id=112.htm)

สิริลักษณ์ อุทยรัตน์. (ม.ป.ป.). **ลูกนมหลอก อันตรายใหม่ ข้อดีและข้อเสียที่พ่อแม่ควรรู้**. เข้าถึงเมื่อ

20 กันยายน 2561 เข้าถึงได้จาก [https://th.theasianparent.com/ลูกนมหลอก-ข้อดีและข้อเสียที่พ่อแม่](https://th.theasianparent.com/ลูกนมหลอก-ข้อดีและข้อเสียที่พ่อแม่ควรรู้)

[แม่ควรรู้](https://th.theasianparent.com/ลูกนมหลอก-ข้อดีและข้อเสียที่พ่อแม่ควรรู้)

อนุพงษ์ จันทร. (2560). **ลานบุญ - ลานกรรม**. เข้าถึงเมื่อ 02 เมษายน 2561 เข้าถึงได้จาก

<http://www.ardelgallery.com/exhibitions-ardel-gal-detail.php?th&id=e31>

อมรรัตน์ อภินันท์มหกุล. (2558). "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจบริจาคของคนไทย." **วารสาร**

เศรษฐศาสตร์ปริทรรศน์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 9, 2 (กรกฎาคม): 1-15.

เอียวศรีวงศ์, น. (2559). **วัดกับการบริจาค**. เข้าถึงเมื่อ 15 มีนาคม 2559 เข้าถึงได้จาก

https://www.matichonweekly.com/in-depth/article_116

ภาคผนวก

แบบสอบถาม: พฤติกรรมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจบริจาคของคนไทย

คำชี้แจง: แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน รวมทั้งหมด 15 ข้อ

โปรดเติมเครื่องหมาย / หรือกรอกข้อความให้สมบูรณ์

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไป

1. เพศ

- ชาย
- หญิง

2. อายุ

- 21-30 ปี
- 31-40 ปี
- 41-50 ปี
- 51-60 ปี

3. ศาสนา

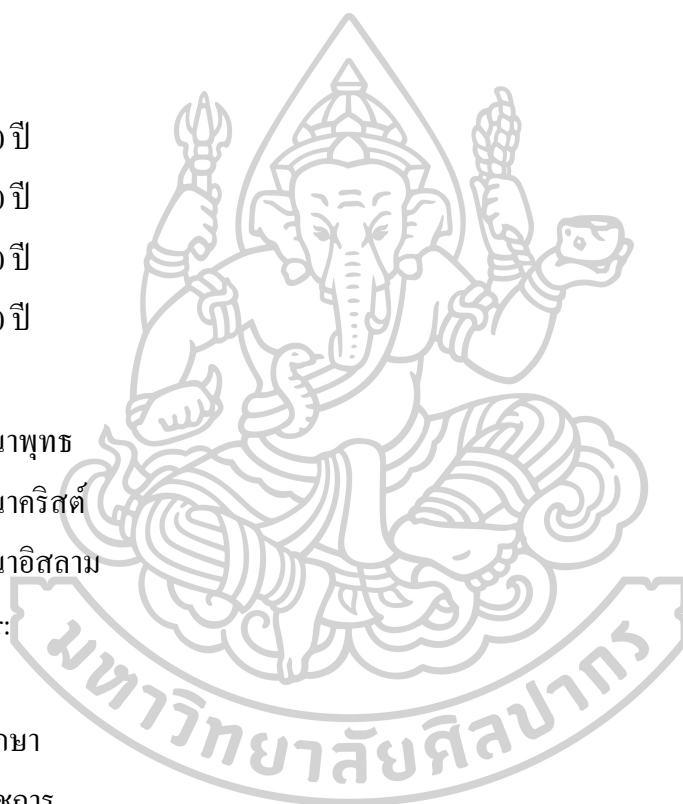
- ศาสนาพุทธ
- ศาสนาคริสต์
- ศาสนาอิสลาม
- Other:

4. สถานะ

- นักศึกษา
- ข้าราชการ
- ลูกจ้าง
- ธุรกิจส่วนตัว
- พนักงานภาครัฐ / ภาคเอกชน
- Other:

5. วุฒิการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ปริญญาตรี
- สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการบริจาค

1. ท่านเคยบริจาคหรือไม่

- เคย
- ไม่เคย

2. ท่านนิยมบริจาคอะไร

- เงิน
- สิ่งของ
- เวลา (การทำงานจิตอาสาโดยไม่รับค่าตอบแทน)

3. ท่านบริจาคจำนวนกี่ครั้ง ต่อ 1 เดือน

- ไม่ได้บริจาค
- 1 ครั้ง
- 2-3 ครั้ง
- 4-5 ครั้ง
- มากกว่า 5 ครั้ง

4. ท่านนิยมบริจาควันใด

- วันธรรมดา (วันจันทร์-วันศุกร์)
- วันพระ
- วันเสาร์
- วันอาทิตย์
- Other:

5. ท่านบริจาคให้กับหน่วยงานใด มากที่สุด

- วัด
- โรงเรียน
- โรงพยาบาล
- เด็ก
- คนชรา
- สัตว์
- Other:

6. ท่านสะดวกบริจาคเงินช่องทางใด มากที่สุด
- บัตรเครดิต, บัตรเดบิต
 - Ibanking
 - โอน / ชำระผ่านช่องทางธนาคาร
 - เงินสด
7. ปัจจัยใด ที่ส่งผลให้ท่านเลือกบริจาคกับหน่วยงานนั้น ๆ
- ให้ตามความเชื่อทางศาสนาหรือการทำบุญ
 - ให้เพราะต้องการที่จะช่วยเหลือหรืออยากเห็นสังคมดีขึ้น
 - ให้เพราะเหตุผลส่วนตัว (ความสงสาร หรือความสบายใจ เป็นต้น)
 - Other:
8. ปัจจัยใด ที่ส่งเสริมให้ท่านเลือกบริจาคกับหน่วยงานนั้น ๆ (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ความน่าเชื่อถือ
 - ช่องทางการบริจาคที่สะดวก
 - การโฆษณาเกี่ยวกับการรับบริจาค
 - การแลกเปลี่ยน (การบริจาคกับสิ่งของ หรือบริการ เป็นต้น)
9. ปัจจัยใด ที่ส่งผลให้ท่านไม่เลือกบริจาคกับหน่วยงานนั้น ๆ (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ไม่น่าเชื่อถือ
 - ช่องทางการบริจาคที่ไม่สะดวก
 - ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าการช่วยเหลือส่งถึงหรือไม่
 - ข้อกำหนดของจำนวนในการบริจาค
10. ปัญหาใด ที่ท่านคิดว่าสมควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน
- การทำนุบำรุงวัด
 - โรงพยาบาล ขาดอุปกรณ์ทางการแพทย์
 - เด็กด้อยโอกาส
 - คนชรายากไร้
 - การลักลอบล่าสัตว์ป่า
 - ยาเสพติด
 - Other:

ภาคผนวก ข.

แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ

แบบสอบถาม: ประเมินความพึงพอใจต่อประติมากรรมสะสมบุญ
 คำชี้แจง: แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 4 ตอน รวมทั้งหมด 30 ข้อ
 โปรดเติมเครื่องหมาย / หรือกรอกข้อความให้สมบูรณ์

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไป

1. เพศ

- ชาย
- หญิง

2. อายุ

- 21-30 ปี
- 31-40 ปี
- 41-50 ปี
- 51-60 ปี

3. ศาสนา

- ศาสนาพุทธ
- ศาสนาคริสต์
- ศาสนาอิสลาม
- Other:

4. สถานะ

- นักศึกษา
- ข้าราชการ
- ลูกจ้าง
- ธุรกิจส่วนตัว
- พนักงานรัฐ / ภาคเอกชน
- Other:

5. วุฒิการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ปริญญาตรี
- สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ

ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ (แต่ละชิ้น)

ปัจจัย 4 การศึกษา ครอบครัว

1. มีความสวยงาม แปลกใหม่ มากที่สุด
2. ถ่ายทอดแนวความคิดได้ชัดเจนที่สุด (เข้าใจง่าย)
3. สะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจมากที่สุด
4. สามารถกระตุ้นให้ท่านอยากบริจาคมากที่สุด
5. ประติมากรรมชิ้นใด ที่ท่านพึงพอใจมากที่สุด

ประติมากรรมสะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ (ภาพรวม)

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

1. มีความสวยงาม แปลกใหม่
2. ถ่ายทอดแนวความคิดได้ชัดเจน (เข้าใจง่าย)
3. สะท้อนอารมณ์ กระตุ้นจิตใจ
4. สามารถกระตุ้นให้ท่านอยากบริจาคเงิน
5. ประติมากรรมทั้ง 3 ชิ้น มีความสอดคล้องซึ่งกันและกัน

ตอนที่ 3 ประติมากรรมสะสมบุญ

ด้านรูปลักษณ์ภายนอก

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

1. ความสวยงาม
2. รูปทรงมาจากถุงเงินถุงทอง
3. ทิวอยู่-การติดต่อ
4. แสดงเอกลักษณ์ของนกขมิ้น
5. รูปลักษณ์ภายนอกสามารถกระตุ้นให้ท่านบริจาค

ด้านประสิทธิภาพ

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

1. ความทนทาน

2. อำนวยความสะดวกในการบริจาคเงิน
3. เหมาะสมต่อการใช้งานในชีวิตประจำวัน
4. ลักษณะการใช้งานสามารถกระตุ้นให้ท่านอยากบริจาค
5. ข้อความ "สะสมบุญ" สามารถกระตุ้นให้ท่านอยากบริจาค

ตอนที่ 4 การบริหารจัดการ

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

1. การประชาสัมพันธ์
2. วัน / เวลา มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรม
3. สถานที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรม
4. รายละเอียดและรูปแบบของกิจกรรมชัดเจน (เข้าใจง่าย)
5. การบริการ อำนวยความสะดวก

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	กษกร เกิดวิชัย
วัน เดือน ปี เกิด	03 พฤษภาคม 2536
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2554 สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาตอนต้น - ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์, กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2559 สำเร็จการศึกษาภาควิชาออกแบบเครื่องประดับ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	717/33 ซอยวัดใหม่ยายมอญ ถนนอิสรภาพ แขวงบ้านช่างหล่อ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700

